

RICHARD WURMBRAND, kelle ihu kannab arme neljateistkümnest piina ja kannatuse aastast kommunistlikus vanglas, oli tunnistajaks sadade kristlaste piiritust julgusest ja kõikumatusust usust.

Lähedastest eraldatud, pekstud ja piinatud ihus, aga mitte vaimus, jätkavad nad kartmatult kristlikus usus, olles

PIINATUD KRISTUSE PÄRAST

Raamat on kirjutatud kuuekümnendate aastate lõpus ja sellest ajast saadik on seda rohkem kui 50-nes keeles välja antud rohkem kui 3 miljonit eksemplari. Käesolev raamat on esimene eestikeelne väljaanne.

RICHARD WURMBRAND * PIINATUD KRISTUSE PÄRAST

RICHARD WURMBRAND

PIINATUD KRISTUSE PÄRAST

RICHARD WURMBRAND

PIINATUD
KRISTUSE PÄRAST

TORTURED FOR CHRIST

AS KILP

TORTURED FOR CHRIST
© 1994
LITERA PRINT AG

All rights reserved

Väljaandja: AS KILP
Aardla 92
Tartu EE2400

AUTORIST

Rev. Richard Wurmbrand on evangeelne jumalaskolane, kes oli neliteist aastat kommunistide käes vangis ja keda piinati oma kodumaal Rumeenias. Ta on üks kõige tuntumatest Rumeenia kristlikest juhtidest, autoritest ja haritlastest. Tema kodumaal on vaid vähesed temast rohkem tuntud.

1945. aastal, kui kommunistid vallutasid Rumeenia ja proovisid kirikuid oma eesmärkidele allutada, alustas Richard Wurmbrand kohe mõjukat, energilist "põrandaalust" tegevust oma orjastatud rahva ja sissetunginud Vene sõdurite heaks. Ta arreteeriti 1948. aastal koos oma naise Sabinega. Ta naine oli kolm aastat orjatööl. Richard Wurmbrand oli kolm aastat üksikvangis - nähes kogu selle aja jooksul vaid kommunistidest piinajaid. Kolme aasta möödudes viidi ta üle massikongi viieks aastaks, kus tema piinamine jätkus.

Et tegemist oli suure rahvusvahelise kristliku juhiga, nõudsid välissaadikud kommunistliku valitsuse käest tema julgeolekut. Neile öeldi, et Richard Wurmbrand on Rumeeniast põgenenud. Salapolitsei mehed, end vabanenud kaasvangidena esitledes, ütlesid tema naisele, et olid olnud Richardi matustel vangla surnuaias. Tema perekonnale ja sõpradele Rumeenias öeldi, et nad ta unustaksid, sest ta olevat nüüd surnud.

Peale kaheksat aastat vangistust lasti ta vabaks ning ta töö jätkus viivitamatult Põrandaaluses Kirikus. Kaks aastat hiljem, 1959. aastal, arreteeriti ta taas ja mõisteti kahekümne viieks aastaks vangi.

Härra Wurmbrand vabastati üldise amnestia käigus 1964. aastal ja ta jätkas taas oma põrandaalust tegevust. Mõistes kolmanda vangistuse ohtu, pidasid Norra kristlased kommunistliku valitsusega läbirääkimisi, et teda lastaks Rumeeniast tulema. Tol ajal kommunistlik valitsus "müüs" oma poliitilisi vange. "Tavaline hind" ühe vangi eest oli 1.900\$. Wurmbrandi hind oli 10.000\$

1966 aasta mais tunnistas ta juhtunust Washingtonis Senati Sisejulgeoleku Alamkomitee ees ja võttis ülakeha paljaks, et näidata oma ihul kaheksateistkümnet sügavat piinaarmi. Tema loost kirjutati kogu maailma ajalehtedes, U.S.A.-s, Euroopas ja Aasias. Wurmbrand'i hoiatati 1966. aasta septembris, et kommunistid on otsustanud ta mõrvata. Siiski ei ole ta nende surmaaahvarduste ees vait. Teda kutsutakse "Põrandaaluse Kiriku hääleks". Kristlikud juhid on nimetanud teda "elavaks märtriks" ja "Raudse Eesriide Pauluseks".

SISUKORD

1. Venelaste suur janu Kristuse järele	9
2. "Suuremat armastust ei ole kellelgi"	21
3. Lunaraha ja vabanemine töö jaoks Läänes	30
4. Kommunismi hävitamine Kristuse armastuse vaimu läbi	32
5. Võitmatu, leviv ja pörandaalune kirik	50
6. Kuidas kristlus võidab kommunismi	62
7. Kuidas Lääne kristlased saavad aidata	74

SISSEJUHATUS

Miks ma selle raamatu kirjutasin

Ma toon igale vabale kristlasele sõnumi Põrandaaluselt kirikult Raudse Eesriide tagant.

Põrandaalune Kirik, mida ma palju aastaid juhtisin, otsustas, et ma peaksin tegema kõik selleks, et jõuaksin teieni vabasse maailma ja annaksin selle sõnumi teile edasi. Ime läbi, hoolimata nendest õudustest, millest te selles raamatus loete, jäin ma ellu ja jõudsin vabasse maailma. Selles raamatus annan edasi sõnumi, mille kommunistlike maade ustav ja kannatav Põrandaalune Kirik mulle on andnud.

Et see sõnum Põrandaaluselt Kirikult võiks jõuda teieni täielikult, alustan tunnistusega endast ja räägin Põrandaaluse Kiriku tööst.

1. peatükk

VENELASTE SUUR JANU KRISTUSE JÄRELE

Ateist leiab Kristuse

Ma kasvasin üles perekonnas, kus ei tunnistatud mingisugust usku. Lapsepõlves ei saanud ma usulist haridust. Neljateistkümne aastasena olin ma juba veendunud, kõva südamega ateist. Selline oli kibeda lapsepõlve tulemus. Ma jäin oma elu esimestel aastatel orvuks, sain tunda vaesust Esimese Maailmasõja rasketel aastatel. Neljateistkümne aastaselt olin sama veendunud ateist, nagu iga tänapäeva kommunist. Ma olin lugenud ateistlikke raamatuid ja ei uskunud ei Jumalat ega Kristust... Aga nagu hiljem aru sain, oli, minu jaoks arusaamatutel põhjustel, mulle antud armu olla üks Jumala valitustest. Need põhjused ei olnud seoses minu iseloomuga, sest mu iseloom oli väga halb.

Kuigi olin ateist, meelitas mingi arusaamatu asi mind alati kirikusse. Mul oli raske kirikutest ilma sisenemata mööduda. Siiski ei saanud ma kunagi piisavalt aru sellest, mida nendes kirikutes tehti. Ma kuulasin jutlusi, aga need ei äratanud mu südames huvi. Ma olin täiesti veendunud, et Jumalat ei ole olemas. Ma vihkasin mõistet Jumalast kui Issandast, kellele tuleb kuuletuda. Vihkasin valekujutlusi Jumalast, mis olid mu mõistuses. Aga mulle oleks väga meeldinud teada, et kusagil universiumi keskpunktis eksisteerib üks armastav süda. Lapsepõlves ja nooruses tundsin ma väga vähe rõõmu. Ma tahtsin, et kusagil tuksuks ka minu jaoks üks armastav süda.

Ma teadsin, et Jumalat ei ole olemas, aga olin kurb, et sellist armastuse Jumalat ei olnud. Kord, sisemise vaimse konfliktki ajal, sisenesin katoliku kirikusse. Ma nägin, kuidas inimesed põlvitasid ja ütlesid midagi. Ma mõtlesin, et põlvitan nendega koos. Nad ütlesid palvet püha neitsi poole: "Ole tervitatud Maarja, täis armu." Ma kordasin neid sõnu jälle ja jälle, vaatasin Neitsi Maarja kuju, aga midagi ei juhtunud. See tegi mind väga kurvaks.

Ühel päeval, täiesti veendunud ateistina, palusin ma Jumalat. Mu palve oli umbes selline: "Jumal, ma tean kindlasti, et Sind ei ole olemas. Aga juhuslikult, kui Sa peaksid olemas olema, mida ma ei tunnista, ei ole minu kohus Sinusse uskuda, vaid on Sinu kohus ennast mulle ilmutada." Ma olin ateist, aga ateism ei andnud südamele rahu.

Sellel sisemise rahutuse ajal - nagu ma hiljem teada sain - palus vana puusepp ühes Rumeenia kõrgmägede külas nii: "Mu Jumal, ma olen teeninud sind maa peal ja tahan saada tasu nii taevas kui ka maa peal. Ja minu tasu võiks olla selline, et ma ei peaks surema enne, kui ma toon ühe juudi Kristuse juurde, sest Kristus oli ka juudi rahvusest. Aga ma olen vana, vaene ja haige. Ma ei saa minna teda otsima. Minu külas ei ela ühtegi juuti. Too juut minu külasse ja ma annan oma parima, et ta Kristuse juurde tuua."

Mingi vastupandamatu asi tõmbas mind *just selle* küla poole. Mul ei olnud seal midagi teha. Rumeenias on kaksteist tuhat küla. Aga ma läksin just sellesse külla. Nähes, et olen juut, võttis puusepp mu vastu nii hästi, nagu kunagi kõige ilusamat neidu ei ole vastu võetud. Ta nägi minus vastust oma palvele ja andis mulle Piibli lugemiseks. Ma olin tihti lugenud Piiblit huvist kultuuri vastu. Aga see Piibel, mille ta mulle andis, oli teistsugune. Nagu ta hiljem ütles, oli *ta tunde* palvetanud koos oma naisega minu ja mu naise pöördumise pärast. See Piibel, mille ta andis, ei olnud kirjutatud mitte niivõrd sõnades, vaid tema palve armastuse leekides. Ma suutsin vaevu seda lugeda. Ma ainult nutsin, võrdlesin oma halba elu Jeesuse eluga, oma ebapuhtust ja viha tema armastusega; ja Ta võttis mu enda omaks.

Varsti peale mind pöördus ka mu naine. Ta tõi teisi hingi Kristuse juurde. Need teised hinged tõid veel enam hingi Kristuse juurde ning niimoodi tekkis Rumeeniasse uus luterlik kirik.

See toimus natsistlikul ajal. Me pidime palju kannatama. Rumeenias võttis natsism diktaatorluse kuju, millesse olid segatud ka õigeusu äärmuslikud elemendid, kes kiusasid taga nii protestante kui ka juute.

Isegi enne minu formaalset ametissepühitsemist ja enne, kui ma oma teenistuseks valmis olin, olin tegelikult selle kiriku juht, sest olin selle alusepanija. Mina vastutasin selle eest. Mind ja minu naist arreteriti mitu korda, peksti ja viidi natsistlike kohtunike ette. Natsistlik terror oli suur, aga see oli vaid põgus maik sellest, mis pidi meile hiljem kommunistide käe all osaks saama. Me pidime andma oma pojale, Mihai'le, mitte-juudi nime, et teda ei tapetaks.

Aga need natsistlikud ajad tulid ka kasuks. Me õppisime, et füüsilisi peksmisi *on võimalik* üle elada, et inimvaim koos Jumala abiga suudab kohutavaid piinu üle elada. See aeg õpetas meile salajase kristliku töö tehnikat, mis oli ettevalmistuseks eesseisvateks palju raskemateks katsumusteks.

Minu teenistus venelastega

Kahetsusest, et olin olnud ateist, igatsesin alates esimesest pöördumise päevast venelastele tunnistada. Venelased on rahvas, kes on lapsepõlvest peale ateismis üles kasvanud. Minu igatsus jõuda venelasteni on täide läinud. See hakkas täituma juba natsistlikul ajal, sest Rumeenias oli mitu tuhat Vene sõjavangi ja me saime teha kristlikku tööd nende seas.

See oli dramaatiline ja edasiliikuv töö. Mul on alati meeles esimene kohtumine vene vangiga. Ta ütles mulle, et on insener. Ma küsisin, kas ta Jumalat usub. Kui ta oleks öelnud "ei", poleks see olnud kõige halvem. Inimesel on õigus uskuda või mitte uskuda. Aga kui ma küsisin temalt, kas ta usub Jumalasse, tõstis ta arusaamatult oma silmad minu poole ja ütles: "Mulle ei ole antud sõjalist käsku uskuda. Kui käsk tuleb, siis usun."

Pisarad voolasid mu põskedel. Ma tundsin, kuidas mu süda murdus tükkideks. Minu ees seisis mees, kelle mõistus oli surnud, mees, kes oli kaotanud suurima anni, mille Jumal eales inimkonnale on andnud - olla isiksus. Ta oli loputatud ajudega tööriist kommunistide käes, valmis käsu peale uskuma või mitte uskuma. Ta ei suutnud enam ise mõelda. Nii nägi välja tüüpiline venelane peale aastaid kommunistlikku võimu! Kui ma nägin, mida kommunism inimolenditega tegi, lubasin Jumalale, et pühendan oma elu nendele inimestele, et anda neile tagasi isiksus ja usk Jumalasse ja Kristusesse.

Ma ei pidanud minema Venemaale, et venelasteni jõuda.

Alates 23. augustist 1944, sisenes miljon Vene sõdurit Rumeeniasse ja varsti peale seda tulid kommunistid meie maal võimule. Siis algas õudus, millega võrreldes näisid natsistlikud ajad väga kergetena.

Tol ajal oli Rumeenias, kus praegu elab 19 miljonit inimest, kommunistlikul parteil kümme tuhat liiget. Aga Võšinski, Nõukogude Liidu välisminister, läks meie armastatud kuninga Mihail Esimese kontorisse, peksis rusikaga vastu lauda ja ütles, "sa pead kommunistid valitsusse panema." Meie armeelt ja politseilt olid võetud kõik relvad ja nii, vägivallaga ja peaaegu kõigi poolt vihatuna, tulid kommunistid võimule. Aga see ei juhtunud ilma Ameerika ja Briti valitsejate kaasabit.

Inimesed vastutavad Jumala ees mitte ainult isiklike pattude eest, vaid ka oma rahva pattude eest. Kõigi orjastatud rahvuste tragöödia lasub vastutusena Ameerika ja Briti kristlaste südametel.

Ameeriklased peavad teadma, et nad on mõnikord teadmatult aidanud venelastel meile peale sundida mõrvade ja terrori võimu. Ameeriklased peavad selle lunastama, aidates orjastatud rahvaid Kristuse valguse juurde tulla.

Armastuse ja meelituste keel on samasugused

Kui kommunistid võimule tulid, meelitasid nad osavalt Kirikut. Armastuse ja meelituste keel on samasugused. Nii see, kes tahab tüdrukut naiseks võtta, kui ka see, kes tahab temaga magada, et ta pärast maha jätta, ütleb: "Ma armastan sind". Jeesus on öelnud, et me eristaksime pettuse keelt armastuse keelest ja tunneksime õigete lammaste hulgast ära lambanahka riidetatud hundid.

Kui kommunistid võimule tulid, ei teadnud tuhanded preestrid, pastorid ja jumalasalused, kuidas neid kahte häält eristada.

Kommunistid kutsusid parlamendi hoonesse kokku kongressi, kuhu olid kutsutud kõigi kristluse suundade esindajad. Kokku oli seal neli tuhat erinevate kirikute preestrit, pastorit ja jumalasalust. Need neli tuhat preestrit ja pastorit valisid Jossif Stalini konverentsi aupresidentiks. Samal ajal oli ta Maailma Jumalate liikumise president ja kristlaste massimõrvar. Üksteise järel tõusid piiskopid ja pastorid püsti parlamendi hoones ja teatasid, et kommunism ja kristlus on põhialustelt sarnased ja võivad rahus koos eksisteerida. Üksteise järel ülistasid jumalasalused kommunismi ja veensid uut valitsust Kiriku ustavuses.

Ma istusin koos naisega sellel kongressil. Naine istus mu kõrval ja ütles: "Richard, tõuse ja pese puhtaks see häbi Kristuse palgelt! Nad sülitavad Talle näkku!" Ma ütlesin oma naisele: "Kui ma seda teen, sa kaotad oma mehe." Ta ütles: "Ma ei taha, et mul on argpüks meheks."

Siis ma tõusin ja rääkisin kongressile, mitte kiites kristlaste mõrvareid, vaid Kristust ja Jumalat ja et meie ustavus peab olema kõigepealt Kristuse ees. Kongressi kõnesid levitati raadiost ja kogu maa võis kuulda kommunistliku parlamendi puldist Kristuse sõnumit! Hiljem pidin selle eest maksma, aga asi oli seda väärt.

Õigeusu ja protestantluse kirikujuhid võistlesid üksteisega kommunismile alistumises. Õigeusu piiskop pani sirbi ja vasara oma rüüle ja ütles, et tema preestrid ei kutsuks teda enam "Teie armuks", vaid "Seltsimees Piiskopiks". Ma olin baptistide kongressil Resita linnas - kongressil lehvis punane lipp ja kõik laulsid seistes Nõukogude Liidu hümnit. Baptistide president teatas, et Stalin täidab

vaid Jumala káske. Ta ülistas Stalinit kui suurt Piibli õpetajat! Preestrid Patrascoiu ja Rosianu olid veelgi otsesemad. Nad hakkasid salapolitsei ohvitserideks. Rapp, Rumeenia luteri kiriku asepiiskop, hakkas õpetama teoloogilisel seminaril, et Jumal on andnud kolm ilmutust: ühe Moosese, teise Jeesuse ja kolmas Stalini kaudu, kusjuures järgnev ületas eelnenut.

Peab mõistma, et tõelised baptistid, keda ma väga armastan, ei nõustunud sellega ja olid Kristusele väga ustavad ja kannatasid palju. Aga kommunistid valisid neile "juhid" ja baptistidel ei olnud muud valikut, kui need vastu võtta. Sama kehtib ka tänapäeva paljude religioossete "juhtide" kohta.

Need, kes said kommunismi teenriteks, selle asemel, et olla Kristuse sulased, hakkasid avalikult hukka mõistma vendi, kes nendega ei ühinenud.

Nagu vene kristlased lõid Põrandaaluse Kiriku peale Vene revolutsiooni, sundis kommunismi võimuletulek ja paljude kirikujuhtide reeturlikkus meid ka Rumeenias looma Põrandaaluse Kiriku, mis oleks ustav evangeliseerima ja tooma lapsi Kristuse juurde. Kommunistid keelasid selle ära ja ametlik kirik oli sellega nõus.

Koos teistega alustasin ma põrandaalust tegevust. Väliselt oli mul väga auväärne ühiskondlik positsioon, millel ei olnud midagi pistmist minu põrandaaluse tööga, see oli ainult katteks. Ma olin Norra Luterliku Misjoni pastor ja samal ajal esindasin Maailma Kirikute Nõukogu Rumeenias. (Rumeenias ei olnud meil vähimatki aimu, et see organisatsioon võiks kunagi kommunistidega koostööd teha. Tol ajal tegi meie maal see organisatsioon ainult abistavat tööd.) Need kaks ametit andsid mulle väga hea seisukoha valitsuse ees, kes ei teadnud minu põrandaalusest tööst midagi.

Töö käis kahes suunas.

Üks suund oli meie salajane töö ühe miljoni Vene sõduri seas.

Teine suund oli meie põrandaalune tegevus Rumeenia orjastatud rahva jaoks.

Venelased - eriti "januse" hingega rahvas

Minu jaoks on evangeeliumi kuulutamine venelastele taevas maa peal. Ma olen kuulutanud evangeeliumi paljudele rahvastele, aga ei ole kunagi näinud, et inimesed niimoodi evangeeliumi jooksid, nagu seda teevad venelased. Nad on nii janused hinged.

Üks õigeusu preester, minu sõber, helistas mulle ja ütles, et Vene ohvitser oli tulnud tema juurde, et oma usku tunnistada. Mu sõber ei osanud vene keelt. Teades, et mina oskan, andis ta ohvitserile minu aadressi. Järgmisel päeval tuli see mees minu juurde. Ta armastas Jumalat, igatses Jumala järele, aga ei olnud kunagi Piiblit näinud. Ta ei käinud kunagi usulistel jumalateenistustel (kirikud on Venemaal väga harv nähtus). Tal ei olnud vähimatki usulist haridust. Ta armastas Jumalat ilma Teda vähimalgi moel tundmata.

Ma lugesin talle mäejutlust ja Jeesuse tähendamissõnu. Kui ta neid kuulis, tantsis ta ruumis ringi meeletu rõõmuga ja hüüdis: "Milline imeline ilu! Kuidas ma sain elada ilma imelist Kristust tundmata!" See oli esimene kord, kui nägin kedagi nii meeletult Kristuses rõõmustamas.

Siis tegin ma vea. Ma lugesin talle Kristuse kannatustest ja ristilöömisest, ilma, et oleksin teda selleks ette valmistanud. Talle tuli see ootamatult ja kui ta kuulis, et Kristust löödi, et Ta löödi risti ja Ta lõpuks suri, kukkus ta tugitooli ja hakkas kibedalt nutma. Ta uskus Päästjasse ja nüüd tema Päästja oli surnud!

Ma vaatasin talle otsa ja mul oli häbi, et olin nimetanud ennast kristlaseks ja pastoriks, teiste õpetajaks. Ma ei olnud kunagi jaganud Kristuse kannatusi nii, nagu Vene ohvitser neid nüüd jagas. Teda vaadates näis, nagu mu ees oleks Maarja Magdaleena nutmas risti jalamil, kui Jeesuse ihu oli hauas.

Siis lugesin talle ülestõusmisest. Ta ei teadnud, et tema Päästja hauast üles tõusis. Kui ta seda imelist sõnumit kuulis, trampis ta jalgu ja vandus ühe väga, väga räpase, aga ma mõtlen, väga "püha" vande. Tema kõnemaneeer oli väga toores. Ja ta rõõmustas jälle. Ta hüüdis rõõmu pärast: "*Ta elab! Ta elab!*" Ta tantsis ja oli meeletut rõõmu täis.

Ma ütlesin talle: "Palvetame!". Ta ei tundnud palveid. Ta ei tundnud meie pühasid lauseid. Ta laskus koos minuga põlvili ja tema sõnad palves olid: "Oo Jumal, milline lahe kutt sa oled! Kui mina oleksin Sina ja Sina oleksid mina, ma ei annaks sulle *kunagi* andeks sinu patte. Aga sa oled tõesti lahe kutt! Ma armastan sind kogu südamest."

Ma usun, et kõik inglid taevas peatasid oma toimetused, et kuulata seda ülevat palvet Vene ohvitseri suust. See mees oli võidetud Kristusele!

Poes kohtasin Vene ohvitseri koos naisohvitseriga. Nad ostsid midagi ning neil oli raskusi müüjaga suhtlemisel, kes ei osanud vene keelt. Ma pakkusin ennast neile tõlgiks ja nii me tutvusime. Ma kutsusin nad lõunale. Enne söömist ütlesin neile: "Te olete kristlikus

kodus ning me palvetame tavaliselt enne söömist." Ma ütlesin selle palve vene keeles. Nad panid oma noad ja kahvlid ära ja ei olnud enam toidust huvitatud. Nad küsisid minult küsimus küsimuse järel Jumala, Kristuse ja Piibli kohta. Nad ei teadnud *mitte midagi*.

Nendega ei olnud kerge rääkida. Ma rääkisin neile tähendamissõna mehest, kellel oli sada lammast ja kes kaotas ühe lamba. Nad ei saanud aru. Nad küsisid: "Kuidas võis tal olla sada lammast? Kas kolhoos ei võtnud neid ära?" Siis ma rääkisin, et Jeesus on kuningas. Nad vastasid: "Kõik kuningad on olnud halvad türannid ja Jeesus pidi ka olema türann." Kui ma rääkisin neile tähendamissõna viinapuuaija töölistest, ütlesid nad, "Need mehed tegid väga hästi, kui nad viinapuuaija omaniku vastu mässasid. Viinapuuad peab kuuluma kollektiivile." Kõik oli nende jaoks uus. Kui ma rääkisin neile Jeesuse sünnist, küsisid nad midagi, mis Lääne inimese suus kõlaks jumalapilkena: "Kas Maarja oli Jumala naine?" Nende ja paljude teistega rääkides sain aru, et evangeeliumi kuulutamiseks venelastele, peale nii paljusid aastaid kommunismi, tuleb kasutada täiesti uut keelt.

Misjonäridel, kes läksid kesk-Aafrikasse, oli suur probleem ühe lause tõlkimisel Jesaja raamatust: "Kui sinu patud olid purpurpunased, saavad need lumest valgemaks." Keegi ei ole kunagi Kesk-Aafrikas lund näinud. Nad pidid tõlkima: "Sinu patud on siis nagu kookospähkli südamik."

Niimoodi pidime ka meie tõlkima evangeeliumi marksistlikku keelde ja andma selle neile arusaadaval kujul. Seda ei olnud võimalik ise teha - aga Püha Vaim tegi selle töö meie läbi.

Kapten ja naisohvitser pöördusid selsamal päeval. Hiljem aitasid nad meid põrandaaluses teenistuses venelaste seas.

Me trükkisime salaja ja levitasime venelaste seas tuhandeid evangeeliume ja teisi kristlikke raamatuid. Läbi pöördunud Vene sõdurite saime salakaubana viia palju Piibleid ja evangeeliume Venemaale.

Me kasutasime teist meetodit, et Jumala Sõna võiks jõuda venelasteni. Vene sõdurid olid palju aastaid sõdinud ning paljudel olid lapsed kodus, keda nad kogu see aeg ei olnud näinud. (Venelased armastavad lapsi väga.) Mu poeg, Mihai, ja teised alla kümne aasta vanused lapsed käisid Vene sõdurite juures tänavatel ja barakkides, kandsid palju Piibleid, evangeeliume ja teisi raamatuid taskutes. Vene sõdurid patsutasid neile õlale, rääkisid lahkelt nendega ja mõtlesid oma laste peale, keda nad aastaid ei olnud näinud. Sõdurid andsid neile šokolaadi või kommi ja lapsed, omakorda, andsid sõduritele Piibleid ja evangeeliume, mida need kohe vastu võtsid.

Tihti see, mis oli meie jaoks liiga ohtlik, oli laste jaoks täiesti ohutu. Nad olid "noored misjonärid" venelaste seas. Tulemused olid hiilgavad. Paljud Vene sõdurid võtsid evangeeliumi vastu niimoodi, kui teist meetodit kasutada ei õnnestunud.

Jutlustades Vene armee barakkides

Venelaste keskel olime mitte ainult individuaalselt tunnistades. Meil õnnestus ka organiseerida väikeseid gruppide koosolekuid.

Venelastele meeldisid väga kellad. Nad varastasid kõigilt kellasid. Nad pidasid su tänaval kinni ja kõik pidid oma kellad ära andma. Võis näha venelasi, kellel oli mitu kella mõlema käe peal. Vene naisohvitserid käisid ringi äratuskellad kaela ümber rippumas. Varem ei olnud nad kellasid näinud ja nüüd ei saanud neil neist küllalt. Kui rumeenlased tahtsid endale kella, pidid nad minema Nõukogude armee barakki ja ostma ühe varastatud kella, tihti ostsid nad oma kella tagasi. Nii oli küllaltki tavaline nähtus, kui rumeenlased vene barakkides käisid. Meie Põrandaalusel Kirikul oli hea ettekääne - me tuleme kellasid ostma - et minna nende juurde.

Ma valisin oma esimeseks katseks Vene barakis jutlustamiseks õigeusu püha, Püha Pauluse ja Püha Peetruse päeva. Läksin sõjabaasi ja teesklesin, et tahan osta kella. Ma ütlesin, et üks oli liiga kallis, teine liiga väike, kolmas liiga suur. Mõned sõdurid tulid minu juurde, igauks pakkus midagi müüa. Naljatades küsisin: "Kas kellegi nimi on Paulus või Peetrus?" Mõningatel olid sellised nimed. Siis ütlesin: "Kas te teate, et täna on see päev, mil teie õigeusu kirik austab Püha Paulust ja Püha Peetrust?" (Mõned vanemad venelased teadsid seda.) Ma ütlesin: "Kas te teate, kes olid Paulus ja Peetrus?" Keegi ei teadnud. Ma hakkasin neile rääkima Paulusest ja Peetrusest. Üks Vene sõduritest katkestas mind ja ütles: "Sa ei ole tulnud kella ostma. Sa tulid meile usust rääkima. Istu maha ja räägi meile! Aga ole väga ettevaatlik! Me teame, kelle eest tuleb hoiduda. Praegu on siin kõik head mehed. Kui ma panen käe su põlve peale, pead rääkima ainult kelladest. Kui ma käe ära võtan, võid oma sõnumit edasi rääkida." Minu ümber tuli üsna suur hulk mehi ja ma rääkisin neile Paulusest ja Peetrusest, Kristusest, kelle jaoks Paulus ja Peetrus surid. Aeg-ajalt tuli keegi juurde, kelles nad ei olnud kindlad. Sõdur pani oma käe minu põlve peale ja ma rääkisin neile kelladest. Kui see mees ära läks, jätkasin jutlust Kristusest. Niimoodi, Vene sõdurite abiga, külastasin neid mitu korda. Paljud nende seltsimehed leidsid Kristuse. Tuhanded evangeeliumid levisid salaja.

Paljusid meie vendi ja õdesid Põrandaalusest Kirikust võeti kinni ja peksti rängalt selle eest, aga nad ei reetnud meie organisatsiooni.

Selle töö käigus oli meil rõõm kohata vendi Venemaa Põrandaalusest Kirikust ja kuulda nende kogemustest. Esiteks, me nägime neis suurte pühakute algeid. Nad olid läbinud palju aastaid kommunistlikku õpetust. Mõned neist olid lõpetanud kommunistliku ülikooli, aga samamoodi nagu kala jääb soolases vees elama ja hoiab oma liha maitsvana, läbisid ka nemad kommunistlikud koolid ja hoidsid oma hinged puhtana Kristuses.

Need Vene kristlased olid ilusad hinged! Nad ütlesid: "Me teame, et viisnurk koos sirbi ja vasaraga, mida me kanname oma pilotkadel, on antikristuse märk." Nad ütlesid seda väga kurvalt. Nad aitasid meil levitada evangeeliumi teiste Vene sõdurite seas.

Ma võin öelda, et neil olid olemas kõik kristlikud vourused, peale rõõmu. Rõõmu tundsid nad ainult pöördumisel. Siis rõõm kadus. Ma imestasin selle üle. Kord küsisin ühelt baptistilt: "Kuidas teil ei ole rõõmu?" Ta vastas: "Kuidas saan olla rõõmus, kui pean varjama oma kiriku pastori eest, et olen innukas kristlane, palvetan pidevalt ja püüan võita hingi? Kiriku pastor on salapolitsei informeerija. Kirikuliikmed luuravad üksteise järel ja karjane reedab omaenda karja. Väga sügaval südames meil on päästmise rõõm, aga see alatine rõõm, mis sul on - seda meil enam ei ole."

"Kristlus on saanud meie jaoks dramaatiliseks. Kui vabad kristlased võivad hinge Kristusele, võidate ühe liikme vaikselt elavasse kirikusse. Aga kui meie võidame mehe, me teame, et varsti võib ta olla vanglas, tema lapsed võivad jääda orbudeks. Kellegi Kristuse juurde toomise rõõm on alati seotud tundega, et selle eest tuleb maksta hind."

Me kohtasime täiesti uut sorti kristlasi - Põrandaaluse Kiriku kristlasi.

Siin oli meil palju üllatusi.

Nii nagu on palju neid, kes usuvad, et on kristlased, aga tegelikult ei ole seda, leidsime, et venelaste seas on neid, kes usuvad, et nad on ateistid, aga tegelikult ei olegi.

Minu ees oli vene abielupaar, mõlemad skulptorid. Kui rääkisin neile Jumalast, vastasid nad, "Ei, Jumalat ei ole olemas. Me oleme jumalatud. Aga me räägime sulle midagi huvitavat, mis meiega juhtus."

Kord me töötasime Stalini kuu tegemisel. Töö käigus küsis mu naine: "Mees, kuidas jääb pöidlaga? Kui me ei saaks panna pöialt teiste sõrmede vastu - kui sõrmed oleksid nagu varbad - me ei saaks hoida haamrit, vasarat, ükskõik millist tööriista, raamatut ega

leivaviilu. Ilma selle väikese pöidlata oleks inimelu võimatu. Kes selle pöidla tegi? Me mõlemad oleme koolis õppinud marksismi ja teame, et taevas ja maa eksisteerivad iseenesest. Jumal ei ole neid loonud. Niimoodi oleme õppinud ja nii me ka usume. Aga kui Jumal ei loonud taevast ja maad, kui ta lõi ainult selle väikese pöidla, vääriks ta selle väikese asja eest tänu.

Me kiidame Edisoni ja Belli ja Stephensoni, kes leiutasid elektripirni, telefoni ja raudtee ja teised asjad. Aga miks ei peaks me kiitma teda, kes on leiutanud pöidla? Kui Edisonil ei oleks olnud pöialt, ei oleks ta midagi leiutanud. Me peaksime ülistama Jumalat, kes on teinud pöidla."

Mees sai väga vihaseks, nagu mehed tihti saavad, kui nende naised neile tarku asju ütlevad. "Ära räägi rumalusi! Sa oled ju õppinud, et Jumalat ei ole olemas. Sa ei või iial teada, kas mitte siia majja ei ole mõni mikrofon pistetud ja siis oleme kõik hädas. Võta *kohe ja igaveseks* teadmiseks, et Jumalat ei ole olemas. Taevas ei ole *mitte kedagi!*"

Naine vastas: "Siis on see veelgi suurem ime. Kui taevas oleks Kõikvõimas Jumal, keda meie esivanemad oma rumaluses uskusid, oleks täiesti loomulik, et meil on pöial. Kõikvõimas Jumal suudab teha kõike, ka pöialt. Aga, kui taevas ei ole kedagi, siis mina, omalt poolt, olen otsustanud ülistada kogu oma südamest seda "Mitte Kedagit", kes mu pöidla on teinud."

Niimoodi hakkasid nad ülistama "Mitte Kedagit". Nende usk "Mitte Keegi" Jumalasse kasvas ajapikku ja nad uskusid, et ta on teinud mitte ainult pöidla, vaid ka tähed, lilled, lapsed ja kõik muu ilusa siin elus.

Täpselt nagu vanas Ateenas, kus Paulus kohtas "tundmatu Jumala" kummardajaid.

See abielupaar oli väga õnnelik, kui kuulsid, et nad on õieti uskunud, et taevas on tõesti "Mitte Keegi", Jumal, kes on Vaim: armastuse, tõe ja väe vaim, kes armastab neid nii, et saatis oma ainusündinud Poja, et ohverdada ta nende eest ristil.

Nad olid uskunud Jumalasse seda ise teadmata. Mul oli privileeg viia nad ühe sammu võrra edasi - päästmise ja lunastuse kogemusse.

Kord nägin tänaval Vene naisohvitseri. Ma lähenesin talle ja vabandasin, "Ma tean, et ei ole viisakas kõnetada tundmatut daami tänaval, aga ma olen pastor ja mul on head kavatsused. Ma tahaksin teile rääkida Kristusest."

Ta küsis minult, "Kas sa armastad Kristust?" Ma ütlesin, "Jah! Kogu südamest." Ta langes mulle kaela ja suudles mind mitu korda. See oli väga piinlik olukord pastori jaoks ja ma suudlesin teda vastu,

lootes, et inimesed mõtlevad, et me oleme sugulased. Ta ütles mulle: "Ma armastan ka Kristust!" Ma viisin ta meie juurde koju ja leidsin oma imestuseks, et ta ei teadnud Kristusest mitte midagi *peale nime*. Aga sellegipoolest armastas ta Teda. Ta ei teadnud, et Kristus on Päästja ega teadnud ka seda, mida päästmine tähendab. Ta ei teadnud, kus ja kuidas Kristus oli elanud ja surnud. Ta ei teadnud midagi Kristuse õpetusest, elust või teenistusest. Ta oli minu jaoks psühholoogiline vaatamisväärsus. Kuidas on võimalik kedagi armastada, kui sa tead ainult tema nime?

Kui ma seda küsisin, vastas ta, "Lapsena õpetati mind piltide järgi lugema. Näiteks "a" jaoks oli arbuus, "b" jaoks oli banaan, "k" jaoks oli kass ja nii edasi. Kui ma kõrgkooli läksin, õpetati mulle püha kohust kaitsta oma kommunistlikku kodumaad. Mulle õpetati kommunistlikku moraali. Aga ma ei teadnud, kuidas "püha kohus" või "moraal" välja nägid. Ma vajasin nende jaoks pilti. Nüüd ma tean, et meie esiisadel oli pilt kõige ilusa, hea ja tõelise jaoks siin elus. Mu vanaema alati kummardus selle pildi ees, öeldes, et see on pilt kellestki Kristusest. Ja ma armastan juba üksnes seda nime. See nimi sai minu jaoks nii reaalseks! Lihtsalt selle nime nimetamine annab mulle rõõmu."

Teda kuulates meenus mulle, mida ütleb Pauluse kiri Filiplastele, et Tema nime ees nõtkub iga põlv. Võib-olla suudab antikristus mõneks ajaks kustutada maailmast Jumala tundmise. Aga lihtsas Kristuse nimes on vägi ja *see* juhib valgusesse.

Ta leidis rõõmsalt minu kodus Kristuse ja nüüd Tema, kelle nime ta nii väga oli armastanud, elas tema südames.

Iga juhtum venelastega oli täis poeesiat ja sügavat tähendust.

Ode, kes levitas evangeeliume raudteejaamades, andis asjast huvitunud ohvitserile minu aadressi.

Ühel õhtul tuli ta mu koju - pikk, kena Vene leitnant.

Ma küsisin temalt, "Kuidas saan teid teenida?"

Ta vastas, "Ma tulin valgust saama."

Mu lugesin talle Piibli kõige tähtsamaid kohti. Ta pani oma käe minu käe peale ja ütles, "Ma palun sind kogu südamest, ära juhi mind eksiteele. Ma olen inimene, keda on hoitud pimeduses. Ütle mulle, palun, kas see on kindlasti Jumala Sõna?" Ma kinnitasin, et nii see on. Ta kuulas mitu tundi ja võttis Kristuse vastu.

Venelased ei ole kunagi pinnapealsed või pealiskaudsed usu küsimustes. Kui nad võitlevad usu vastu või on selle poolt ja otsivad Kristust, nad panevad sellesse *kogu oma hinge*. Sellepärast on Venemaal iga Kristlane hingivõitev misjonär. Sellepärast ei ole ükski teine maa nii küps ja viljakas evangeeliumi töö jaoks. Venelased on

üks kõige usulembelisemaid rahvaid maa peal. Maailma ajaloo kõik muutuks, kui me annaksime neile aktiivselt evangeeliumi.

See on suur tragöödia, et Venemaa ja Vene rahvas on suures janus Jumala Sõna järgi, aga näib nagu kõik oleks nad ära unustanud.

Kord rongiga sõites istus üks Vene ohvitser minu ees. Ma rääkisin talle mõned minutid Kristusest ja ta ütles palju ateistlikke argumente selle vastu. Marx, Stalin, Voltaire, Darwin ja teiste tsitaadid Piibli vastu lausa voolasid tema suust. Ta ei andnud mulle ühtegi võimalust vastu rääkimiseks. Ta rääkis mulle vähemalt tund aega järjest, veendes, et Jumalat ei ole olemas. Kui ta lõpetas, küsisin: "Kui Jumalat ei ole olemas, miks sa siis teda palud, kui oled hädas?" Nagu varas, keda on varguselt tabatud, vastas ta, "Kuidas sa tead, et ma teda palun?" Ma ei lubanud kõrvale põigata. "Mina küsisin esimesena.. Ma küsisin, miks sa palud. Palun vasta!" Ta langetas pea ja tunnistas üles, "Rindel, kui sakslased olid meid ümber piiranud, me kõik palvetasime! Me ei teadnud, kuidas seda teha. Me ütlesime lihtsalt "Jumal ja ema vaim" - mis on kindlasti väga hea palve tema jaoks, kes vaatab inimese südant."

Meie töö venelastega on kandnud palju vilja.

Mulle meenub Pjotr. Keegi ei tea, millises Venemaa vanglas ta suri. Ta oli nii noor! Võib-olla kahekümne aastane. Ta tuli Rumeeniasse koos Vene armeega. Ta pöördus põrandaalusel koosolekul ja palus, et ma teda ristiks.

Peale ristimist palusin tal mainida Piiblist salmi, mis on talle kõige rohkem mõju avaldanud Kristuse juurde tulemises.

Ta ütles, et oli väga tähelepanelikult kuulanud, kui ma meie salajasel koosolekul lugesin Luuka 24-ndast peatükist lugu, kuidas Jeesus kohtas kahte jüngrit, kes läksid Emmause teel. Kui nad küla lähedale jõudsid, "tegi Ta nii, nagu tahaks edasi minna." Pjotr ütles: "Ma imestasin, miks Jeesus seda tegi. Kindlasti Ta tahtis jääda oma jüngrite juurde. Miks ta siis ütles, et tahtis edasi minna?" Ma ütlesin, et Jeesus oli viisakas. Ta tahtis kindlasti teada, et Teda soovitakse. Kui teda vastu võeti, läks ta rõõmsalt koos nendega majja. Kommunistid on ebaviisakad. Nad murravad vägivaldselt inimese südamesse ja mõistusesse. Nad sunnivad meid oma juttu kuulama hommikust õhtuni. Nad teevad seda koolis, raadios, ajalehtedes, filmides, ateistlikel koosolekutel ja igal pool, kuhu sa ka ei läheks. Sa pead kogu aeg kuulama jumalatut propagandat, meeldib see sulle või ei. Jeesus austab sinu vabadust. Ta koputab viisakalt uksele. "Jeesus võitis mu endale oma viisakusega," ütles Pjotr. Suur erinevus kommunismi ja Kristuse vahel oli teda selles veennud.

Ta ei olnud ainus venelane, keda see Jeesuse iseloomujoon mõjutas. (Mina, kui pastor, ei olnud seda kunagi niimoodi näinud.)

Peale pöördumist riskis Pjotr oma elu ja vabadusega korduvalt viies kristlikku kirjandust ja abi Rumeenia Põrandaaluselt Kirikult Venemaale. Lõpuks võeti ta kinni. Ma tean, et 1959. aastal oli ta ikka veel vangis. On ta surnud? Kas ta on juba taevas või jätkab oma head võitlust maa peal? Ma ei tea. Ainult Jumal teab, kus ta praegu on.

Nagu nemad, nii ka paljud teised mitte ainult pöördusid. Me ei tohiks kunagi lõpetada hingede võitmist Kristusele. Aga see on alles pool tööd. Igast Kristusele võidetud hingest tuleb teha hingede-püüdja. Venelased pöördusid ja nad said kohe Põrandaaluse Kiriku "misjonärideks."

Nad oli Kristuse pärast väga hulljulged ja nad ütlesid alati, et suudavad vaid väga vähe teha Tema jaoks, kes nende eest suri.

Põrandaalune teenistus orjastatud rahva seas

Meie töö teine külg oli põrandaalune töö rumeenlaste seas.

Kommunistid võtsid väga ruttu maskid eest. Alguses meelitasid nad Kiriku juhte enda poole, aga peagi algas terror. Nad arreteerisid tuhandeid. Ühe hinge võitmine Kristusele muutus dramaatiliseks, nii nagu see juba kaua aega oli venelaste jaoks olnud.

Hiljem olin ise vangis koos hingedega, keda Jumal oli mul aidanud Kristusele võita. Ma olin samas kongis mehega, kellel oli kuus last ja kes oli nüüd oma kristliku usu pärast vangis. Tema naine ja lapsed nälgisid. Võib-olla ei näe ta neid enam kunagi. Ma küsisin temalt, "Oled sa minu peale pahane, et sinu perekond on sellises viletsuses?" Ta ütles, "*Mul ei ole sõnu, et väljendada oma tänulikkust, et oled juhtinud mind imelise Päästja juurde. Ma ei tahaks kunagi, et see oleks teisiti.*"

Kuulutada Kristust nendes uutes tingimustes ei olnud kerge. Meil õnnestus trükkida mõningaid kristlikke brošüüre ja kommunistide karm tsensuur lubas neid levitada. Me näitasime kommunistidele brošüüri, mille esikaanel oli Karl Marxi, kommunismi rajaja, pilt. Raamatute nimeks oli *Religioon on Rahva Oopium* või midagi muud sellist. Tsensuur pidas neid kommunistlikeks raamatuteks ja lubas neid levitada. Nendes raamatutes, peale mõningaid lehekülgi Marxi, Lenini ja Stalini tsitaate, mis tsensuurile meeldisid, andsime meie oma sõnumi Kristusest.

Põrandaalune Kirik on ainult osaliselt põrandaalune. Nagu jäämäel, nii on ka tema tööst väike osa avalikkuse ees. Me käisime

kommunistide demonstratsioonidel ja jaotasime "kommunistlikke" brošüüre. Kui kommunistid nägid Marxi pilti, võistlesid nad üksteisega, et neid raamatuid endale saada. Selle aja peale, kui nad kümnenda leheküljeni jõudsid ja leidsid, et raamat räägib Jumalast ja Jeesusest, olime meie juba kaugel.

Jutlustamine nendes uutes tingimustes ei olnud kerge. Meie inimesi rõhuti väga. Kommunistid võtsid kõigilt kõik ära. Põllumehelt võtsid nad põllud ja lambad. Kingsepalt ja rätsepalt nende väikesed poed. Nad ei võtnud vara ära mitte ainult kapitalistidelt, vaid ka väga vaesed inimesed kannatasid palju. Peaaegu igast perekonnast oli keegi vanglas ja vaesus oli väga suur. Inimesed küsisid: "Kuidas lubab armastuse Jumal sellist kurjuse võidumarssi?"

Ka esimestel apostlitel ei olnud kerge Kristusest kuulutada Suurel Reedel, kui Jeesus ristil suri ja ütles: "Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mu maha jätnud?"

Aga tõsiasi, et töö sai tehtud, tõestab, et see oli Jumalast ja mitte meist endast. Kristlikul usul on sellistele küsimustele vastused.

Jeesus rääkis meile vaesest Laatsarusest, keda oli omal ajal samamoodi rõhutatud, nagu meid - ta oli suremas, näljas, koerad lakkusid ta haavu - aga lõpus viisid inglid ta Aabrahami sülle.

Kuidas Põrandaalune Kirik pooleldi avalikkuse ees tööd tegi

Põrandaalune Kirik kohtus eramajades, metsades, keldrites - kus iganes oli võimalik. Seal, "salaja", valmistas Kirik ette oma "avalikku" tööd. Kommunistide võimu all planeerisime tänavakoosolekuid, mis olid teinekord väga riskantsed, aga niimoodi jõudsimme paljude inimesteni, kelleni me muidu ei olekski jõudnud. Mu naine oli selles töös väga aktiivne. Mõned kristlased kogunesid vaikselt tänavanurgale ja hakkasid laulma. Inimesed kogunesid nende ümber, et kuulata ilusat laulmist ja mu naine kuulutas neile sõnumi. Me lahusime sündmuspaigalt enne, kui salapolitsei kohale jõudis.

Ühel pärastlõunal, kui mina töötasin mujal, rääkis mu naine tuhandetele töölistele suure MALAXA tehase sissekäigu juures, Bukaresti linnas. Ta rääkis töölistele Jumalast ja päästmisest. Järgmisel päeval lasti paljud töölisel selles vabrikus maha, sest nad olid mässanud kommunistide ülekohtu vastu. Nad kuulsid sõnumit just õigel ajal!

Me olime Põrandaalune Kirik, aga, nagu Ristija Johannes, rääkisime tihti avalikult inimestele ja valitsejatele.

Kord, ühe meie valitsuse hoone trepil, pressisid kaks kristlast läbi peaministri Gheorgiu Dej juurde. Mõne hetke jooksul, mis neil jäi, tunnistasid nad talle Kristusest, innustades teda pöörduma oma pattudest ja tagakiusust. Peaminister pani nad julge tunnistuse eest vangi. Aastaid hiljem jäi see sama peaminister, Gheorgiu Dej, väga haigeks ning evangeeliumi seeme, mille nad aastaid enne seda temasse olid külvanud ja mille eest nad ka palju kannatsid, kandis vilja. Oma suures vajaduses tulid peaministrile meelde need sõnad, mis talle tookord räägiti. Need sõnad olid, nagu Piibel ütleb, "elavad ja väelised ja teravamad igast kaheterasest mõõgast." Need murdsid läbi südame kõvadusest ja ta andis oma elu Kristusele. Ta tunnistas oma patud, võttis Kristuse vastu oma Päästjaks ja hakkas Teda haigena teenima. Mõni aeg hiljem ta suri, aga ta läks oma vastleitud Päästja juurde, sest kaks kristlast maksid selle eest hinna. Ja nemad on näiteks paljude tänapäeva kommunistlike maade kristlastest.

Niimoodi töötas Põrandaalune Kirik mitte ainult salajastel koosolekutel ja salajastes töödes, vaid ka julgelt ja avalikult kommunistlikel tänavatel kommunistlikele juhtidele evangeeliumi kuulutades. Selle eest tuli maksta hind. Me olime valmis seda maksma. Ja ka tänapäeva Põrandaalune Kirik on valmis seda maksma.

Salapolitsei kiusas Põrandaalust Kirikut väga rängalt, sest nad nägid selles liiga efektiivset vastuseisu allikat. Ja kui selline vastuseis, vaimne vastuseis, jääb takistamatuks, võib see ateistlikku võimu õõnestada. Nad märkasid, nagu ainult kurat märgata võib, selles tohutut ohtu. *Nad teadsid, et kui inimene usub Kristust, siis ei ole ta kunagi mõtlematult ega tahtlikult alluv. Nad teadsid, et võivad inimesi vangi panna, aga nad ei saa kunagi orjastada usku Jumalasse.* Ja nii nad võitlesid väga rängalt usu vastu.

Aga Põrandaalusel Kirikul olid ka oma poolehoidjad või liikmed isegi kommunistlikus valitsuses ja salapolitseis.

Me õpetasime kristlasi salapolitseiga ühinema. Nad panid selga kõige vihatuma ja põlatuma mundri meie maal, et saaksid salapolitsei tegevusest Põrandaalusele Kirikule ette kanda. Mõned Põrandaaluse Kiriku liikmed tegid nii ja hoidsid oma usku salajas. Ei ole kerge olla põlatud omaenda perekonna ja sõprade poolt kommunistliku mundri kandmise pärast ja mitte rääkida neile oma tõelisest missioonist. Aga nad tegid seda sellegipoolest. Nii suur oli nende armastus Kristuse vastu.

Kui mind tänava pealt rööviti ja hoiti aastaid kõige salajasemalt vangis, sai kristlasest arst salapolitsei liikmeks selleks, et mind üles leida! Salapolitsei arstina oli tal ligipääs kõikide kongide vangideni ja ta lootis, et leiab mu üles. Kõik ta sõbrad vältisid teda arvates, et temast on saanud kommunist. Käia ringi piinajate univormis on palju suurem ohver Kristuse jaoks kui kanda vangi riietust.

Arst leidis mu üles sügavast, pimedast kongist ja teatas teistele, et ma olen elus. Ta oli esimene, kes minu kaheksa ja poole aastase vangistuse ajal mu üles leidis! Tänu temale levis sõna sellest, et olen elus, edasi ja kui Eisenhoweri ajal vange vabaks lasti, Hrustšovi aegse "sula" ajal 1956. aastal, nõudsid kristlased ka minu vabastamist ja mind lasti mõneks ajaks vabaks.

Kui mind ei oleks üles leidnud see kristlik arst, kes ühines salapolitseiga ainult selleks, et mind üles leida, ei oleks mind kunagi vabaks lastud. Ma oleksin veel tänagi olnud vangis (või hauas).

Kasutades salapolitsei positsiooni, hoiatasid meid need Põrandaaluse Kiriku liikmed ja olid meile suureks abiks. Põrandaalune Kirik omab ka täna mehi salapolitseis, kes kaitsevad ja hoiatavad kristlasi läheneva hädaohu eest. Mõned nendest on kõrgetes kommunistlikes ringides, hoiavad oma usku Kristusesse salajas ja aitavad meid väga. Ühel päeval taevas saavad nad avalikult kuulutada Kristusest, keda nad praegu teenivad.

Sellest hoolimata avastati paljud Põrandaaluse Kiriku liikmed ja pandi vangi. Meil olid ka oma "Juudased", kes rääkisid ja kandsid salapolitseile ette kõik, mida nad teadsid. Peksmiste, uimastite, ähvarduste ja väljapressimise teel proovisid kommunistid leida jumalasalulaseid ja töölisi, kes annaksid oma vennad üles.

2. peatükk

"SUUREMAT ARMASTUST EI OLE KELLELGI..."

Ma töötasin nii ametlikult kui ka põrandaalusel viisil kuni 1948. aasta veebruarini. Oli pühapäev - ilus pühapäev. Tol pühapäeval, olles teel kirikusse, röövis salapolitsei mu tänavalt.

Tihti olin mõelnud, mida tähendas see "inimeste vargus", mida Piiblis tihti mainiti. Kommunism on meile seda näidanud.

Paljusid rööviti tol ajal samamoodi. Salapolitsei auto peatas mu ees, neli meest hüppasid välja ja lükkasid mu autosse. Mind viidi mitmeks aastaks ära. Rohkem kui kaheksa aasta jooksul ei teadnud keegi, olen ma elus või surnud. Salapolitsei külastas mu naist ja nad

esitlesid end minu kaasvangidena. Nad ütlesid, et olid olnud minu matustel. Naine murdus südames.

Tuhanded kõigi denominatsioonide kirikutest läksid tol ajal vangi. Vangi ei pandud mitte ainult vaimulikke, vaid ka tavalisi talumehi, noori poisse ja tüdrukuid, kes oma usku tunnistasid. Vanglad olid täis ja Rumeenias, nagu ka teistes kommunistlikes maades, tähendas vanglasolek piinamist.

Mõnikord olid piinamised kohutavad. Ma ei taha liiga palju rääkida asjadest, millest ma läbi läksin. Kui räägin, ei saa ma öösiti magada. See on liiga valus.

Teises raamatus "Jumala Põrandaaluses," kirjeldan ma paljusid detaile meie kogemustest koos Jumalaga vanglas.

Pastorit, kelle nimi oli Florescu, piinati tulikuumade raudroopide ja nugadega. Teda peksti väga julmalt. Siis aeti näljased rotid läbi pika toru ta kongi. Ta ei saanud magada, vaid pidi ennast kogu aeg rottide eest kaitsma. Kui ta hetkeks puhkas, ründasid teda rotid.

Teda sunniti kaks nädalat, päeval ja öösel, seisma. Kommunistid tahtsid sundida teda vendi reetma, aga ta seisis kindlalt vastu. Lõpuks tõid nad tema neljateistkümneme aastase poja ja hakkasid teda isa ees piitsadega peksma öeldes, et jätkavad peksmist nii kaua, kuni pastor ütleb seda, mida nad tahavad. Vaene mees läks pooleldi hulluks. Ta kannatas seda nii kaua kui suutis. Kui ta ei suutnud enam vastu panna, hüüdis ta oma pojale: *"Aleksander, ma pean ütleva, mida nad tahavad! Ma ei talu enam seda peksmist!"* Poeg vastas: "Isa, ära tee mulle seda ülekohut, et mu isa oleks reetur. Ära tee seda! Kui nad mu tapavad, suren ma sõnadega "Jeesus ja mu isamaa." Vihastunud kommunistid peksid lapse surnuks, nii et verd lendas kongi seintele. Ta suri Jumalat kiites. Meie kallis vend Florescu ei olnud kunagi enam sama inimene.

Käerauad, millel olid teravad naelad külgedel, pandi meie randmetele. Kui sa seisid täiesti paigal, siis need ei lõiganud sind. Aga kongides oli väga külm ja kui me külma käes värisesime, tirisid naelad meie randmed katki.

Kristlased rippusid pea alaspidi kõite otsas ja neid peksti nii rängalt, et nende ihud õõtsusid edasi-tagasi löökide käes. Kristlasi pandi jääkongidesse, "Külmkapi Kongidesse", mis olid väga külmad ja seest jääga kaetud.

Mind visati sellisesse kongi ja mul oli väga vähe riideid seljas. Vangla arstid vaatasid läbi avause, kuni nägid surmani külmumise sümptoome, siis hoiatasid valvureid ja need tormasid kohale, võtsid meid välja, et sooja teha. Kui lõpuks üles sulasime, pandi meid jääkongidesse kohe jälle tagasi, et lasta meid uuesti ära külmuda! Me

sulasime jälle üles, siis külmusime nii kaua, et surmani jäi minut või kaks ja siis sulatati meid jälle üles. See jätkus lõputult. Isegi tänapäeval ei saa ma teinekord külmkapi ust lahti teha.

Meid, kristlasi, pandi puukastidesse, mis olid ainult natukene suuremad kui meie olime. Kasti külgedesse löödi palju teravaid naelu, millede teravad otsad olid kasti sees. Kui me seisime täiesti paigal, oli kõik hästi. Aga kui väsisime ja olime väsimusest kurnatud, läksid naelatipud meie ihudesse. Kui me end või musklit liigutasime, tundsiime kohe neid kohutavaid naelu.

Mida kommunistid tegid kristlastele, ületab kõik inimõistuse arusaamise piirid.

Ma olen näinud kommuniste kristlasi piinamas ja piinajate nägusid säramas tohutust rõõmust. Nad karjusid kristlasi piinates: "Me oleme kuradid."

Me ei võitle vere ja lihaga, vaid kurjuse võimude ja valitsustega. Me nägime, et kommunism ei ole inimestest, vaid kuradist. See on vaimne jõud - kurjuse jõud - ja seda saab võita ainult vasturünnakuga suurema vaimse väe, Jumala Vaimu, poolt.

Ma küsisin tihti piinajate käest, "Kas teie südames ei ole haletsust?" Nad vastasid tavaliselt Leninit tsiteerides, et "sa ei saa teha omletti ilma, et sa ei lööks katki muna koori" ja "sa ei saa raiuda puud laaste lõömata." Ma ütlesin, "Ma tean seda Lenini tsitaati. Aga selles on erinevus. Kui sa löikad puud, ei tunne see midagi. Aga siin te kohtlete inimesi. Iga peksmine loob valu ja siin on emad, kes nutavad." See oli asjata. Nad on materialistid. Nende jaoks ei eksisteeri midagi peale mateeria ja nende jaoks on inimene nagu puu, nagu muna koor. Nende veendumustega vajuivad nad uskumatu õeluse sügavustesse.

Ateismi õelust on raske uskuda. Kui inimesel ei ole usku tasule hea eest või kurjuse karistusse, ei ole mingi põhjust olla inimlik. Siis ei ole põhjust ohjeldada inimese sees olevat kurjust. Kommunistlikud piinajad ütlesid tihti: "Jumalat ei ole olemas, ei ole elu pärast surma, ei ole karistust kurja eest. Me võime teha, mida tahame." Üks piinaja ütles kord: "Ma tänan Jumalat, kellesse ma ei usu, et olen elanud selle tunnini, mil saan väljendada kogu oma südame kurjust." Ta väljendas seda uskumatus elajalikkuses ja piinamiseks vangide kallal.

Mul on väga kahju, kui krokodill sööb inimese ära, aga ma ei saa põlata krokodilli. Ta ei ole moraalne olevus. Niimoodi ei saa ka kommuniste põlata. Kommunism on purustanud neis igasuguse moraaltunde. Nad hooplesid, et nende südames ei ole mingit haletsust.

Ma olen nendelt õppinud. Nagu nemad ei lubanud mingit kohta Jeesusele oma südames, ei lubanud mina vähimatki paika saatanale enda südames.

Ma olen tunnistanud U.S.A. Senati Sisejulgeoleku Alamkomitee ees. Seal kirjeldasin neid kohutavaid asju, nagu näiteks seda, kui kristlasi seoti neljaks ööks ja päevaks ristide külge. Ristid pandi maha ja sajad vangid pidid täitma oma loomulikke vajadusi ristide külge seotute peal. Siis pandi ristid jälle püsti ja kommunistid pilkasid ja mõnitasid: "*Vaadake oma Kristust! Kui ilus ta on! Millise lõhna ta on Taevast alla toonud!*" Ma kirjeldasin, kuidas olles peaaegu hulluks minemas peale neid piinu, sunniti preestrit pühitsema inimese väljaheidet ja uriini ja andma sellisel kujul kristlastele Püha Leivamurdmist. See juhtus Rumeenia vanglas Pitestis. Ma küsisin hiljem preestrielt, miks ta ei eelistanud surma sellisele pilkamisele. Ta vastas, "*Ära mõista mind hukka, palun! Ma olen kannatanud rohkem kui Kristus!*" Kõik Piibli kirjeldused pörgust ja Dante Inferno ei ole midagi võrreldes piinadega kommunistlikes vanglates.

See on vaid väga väike osa sellest, mis juhtus ühel pühapäeval ja teistel pühapäevadel Pitesti vanglas. Teistest asjadest lihtsalt ei või rääkida. Mu süda nõrkeks, kui peaksin neid uuesti üle rääkima. Need on liiga kohutavad ja rõvedad, et neist kirjutada. Selliseid asju elasid üle teie vennad Kristuses ja elavad üle ka praegu!

Üks tõeliselt suurtest usu kangelastest oli pastor Milan Haimovici.

Vanglad olid inimesi täis ja valvurid ei tundnud meid nimepidi. Nad kutsusid välja neid, kellele oli määratud kakskümmend viis piitsahoopi selle eest, et nad olid vangla korda rikkunud. Loendamatu arv kordi käis pastor Milan Haimovici piitsutamisel kellegi teise pärast. Niimoodi võitis ta teiste vangide austuse mitte ainult endale, vaid ka Kristusele, keda ta esindas.

Kui ma jätkaksin kõikide kommunistide rõveduste ja kristlaste eneseohverduste kirjeldamist, ei lõpetaks ma kunagi. Vanglates ei tuntud mitte ainult piinamisi. Seal tehti ka kangelastegusid. Vangide kangelaslik eeskuju inspireeris suuresti vendi, kes olid ikka veel vabaduses.

Üks meie Põrandaaluse Kiriku töolistest oli noor tüdruk. Kommunistlik politsei avastas, et ta levitas salaja evangeeliume ja õpetas lastele Kristusest. Nad otsustasid ta arreterida. Aga, et teha arreterimist veelgi valusamaks, otsustasid nad sellega paar nädalat oodata, kuni tema pulmapäevani. Pulmapäeval oli tüdruk pruudiriides. See pidi olema kõige imelisem ja rõõmsam päev tüdruku elus! Äkki löödi uks lahti ja salapolitsei tormas sisse.

Kui pruut nägi salapolitseid, sirutas ta oma käed välja, et need raudu pandaks. Nad panid julmalt käerauad tema randmete ümber. Tüdruk vaatas oma kallima poole, suudles ahelaid ja ütles, "Ma tänan oma taevast Peigmeest selle ehte eest, mille Ta mulle pulmapäeval on andnud. Ma tänan Teda, et olen väärt kannatama Tema pärast." Ta viidi minema, maha jäid nutvad kristlased ja nuttev peigmees. Nad teadsid, mis juhtub noore kristliku tüdrukuga kommunistlike valvurite käes. Viie aasta pärast lasti ta lahti. Purustatud, murtud naisena nägi ta välja kolmkümmend aastat vanem. Peigmees ootas teda ikka veel. Naine ütles, et see oli vähim, mida ta oma Kristuse jaoks teha võis. Nii ilusad kristlased on Põrandaaluses Kirikus.

Mida kujutab endast ajuloputus

Lääne inimesed on ilmselt kuulnud ajuloputustest Korea sõjas ja nüüd Vietnamis. Ka mina olen sellest läbi käinud. See on kõige hirmsam piin.

Me pidime aastaid istuma seitseteist tundi päevas kuulates:

Kommunism on hea!

Kommunism on hea!

Kommunism on hea!

Kommunism on hea!

Kristlus on nõmedus!

Kristlus on nõmedus!

Kristlus on nõmedus!

Loobu!

Loobu!

Loobu!

Loobu!

Seitseteist tundi päevas - päevi, nädalaid ja kuid.

Mõned kristlased on küsinud minu käest, kuidas me suutsime ajuloputusele vastu seista. On olemas ainult üks meetod ajuloputusele vastuseismiseks. See on "*südameloputus*." Kui süda on puhastatud Jeesuse Kristuse armastusega, ja kui see süda armastab Teda, suudad vastu seista kõikidele piinadele. Mida teeks armastav pruut oma armastava peigmehe jaoks? Kui sa armastad Kristust nii nagu seda tegi Maarja, kellel oli Kristus kui beebi kätel, kui sa armastad nagu pruut armastab peigmeest, siis *suudad* vastu seista sellistele piinadele.

Jumal ei mõista meie üle kohut mitte vastavalt sellele, kui palju me üle elasime, vaid kui palju me armastasime. Ma olen tunnistaja

kristlastest kommunistlikes vanglates, et nemad suudavad armastada. Nad suudavad armastada Jumalat ja inimesi.

Piinad ja elajalikkus jätkusid vahet pidamata. Kui ma kaotasin meelemärguse või muutusin liiga segaseks ja et piinajatel ei olnud lootust, et annaksin mingisugust tunnistust, pandi mind kongi tagasi. Seal ma lamasin, üksi ja poolsurnuna, et koguda natuke jõudu selleks, et nad võiksid mu kallal jälle töötada. Paljud surid just selles staadiumis, aga kuidagi suutis mu jõud kogu aeg tagasi tulla. Järgnevatel aastatel, mitmes erinevas vanglas, murdsid nad mul neli selgroolüli ja palju teisi luid. Nad lõikasid mulle kaheteistkümnest kohast sisse. Nad põletasid ja lõikasid mu ihule kaheksateist auku.

Kui arstid Oslos nägid seda kõike ja kopsutuberkuloosi arme, mis mul olid, ütlesid nad, et see, et olen elus, on puhas ime! Vastavalt nende meditsiinilistele raamatutele oleksin pidanud juba aastaid surnud olema. Ma tean ise ka, et see on ime. Jumal on imede Jumal.

Ma usun, et Jumal tegi selle ime selleks, et te võiksite kuulda mu häält hüüdmäs Põrandaaluse Kiriku poolt Raudse Eesriide taga. Ta lubas ühel tulla sealt elusana välja ja hüüda valjult sõnumit teie kannatavate ja ustavate vendade käest.

Lühike vabadus - siis uus vangistus

Saabus 1956. aasta. Ma olin vangis olnud kaheksa ja pool aastat. Olin kaotanud palju oma kaalust, saanud koledaid arme, mind oli metsikult pekstud ja löödud, mõnitatud, naljutatud, rõhutatud, küsitletud, ähvardatud ja maha jäetud. Ükski neist asjust ei loonud tulemusi, mida piinajad ootasid. Kartusest lasksid nad mu vabaks. Peale selle protesteeriti ikka veel mu vangistuse üle.

Mul lubati vaid üheks nädalaks oma vanale tööle tagasi minna. Ma jutlustasin kaks jutlust. Siis kutsusid nad mu enda juurde ja ütlesid, et ma ei või enam jutlustada ega olla ükskõik millise usulise tööga hõivatud. Mida ma siis olin öelnud? Ma andsin oma inimestele nõu "olla kannatlikud, kannatlikud ja veelgi kannatlikumad." "See tähendab, et sa ütlesid neile, et nad oleksid kannatlikud ja siis tulevad ameeriklased ja vabastavad neid," karjus politsei mu peale. Ma olin öelnud samuti, et ajad ja rattad muutuvad. "Sa räägid neile, et kommunistlik valitsus ei jää püsima! Need on revolutsiooni vastased valed!" karjusid nad. Niimoodi lõppes mu avalik teenistus.

Ilmselt mõtlesid võimud, et ma ei julge enam vastu hakata ja ei hakka uuesti põrandaaluselt tunnistama. Nad eksisid. Salaja

pöördusin ma tagasi töö juurde, mida varem olin teinud. Perekond toetas mind.

Jällegi tunnistasin ma ustavatele salajastele gruppidele, tulin ja läksin, nagu vaim nende varjus, keda võis usaldada. Seekord olid mul armid, mis toetasid mu sõnumit ateistliku vaate kurjusest ja julgustasid kõhklevaid hingi Jumala juurde ja julgusele. Ma juhtisin salajast evangelistide võrku, kes aitasid üksteisel õnnelikult evangeeliumi pimedate kommunistlike silmade all edasi levitada. Kui inimene võib olla nii pime, et ta ei näe, kuidas Jumala käsi toimib, võib-olla ei näe ta siis ka evangelisti kätt.

Lõpuks tasus politsei lõputu huvi minu tegevuse ja käikude vastu ära. Mind avastati jälle ja pandi vangi. Mingil põhjusel ei vangistanud nad seekord mu perekonda, võib-olla selle reklaami arvel, mida mulle oli tehtud. Ma olin olnud kaheksa ja pool aastat vangistuses ja siis kolm aastat suhtelises vabaduses. Nüüd olin veel viieks ja pooleks aastaks vanglas.

Mu teine vangistus oli palju halvem esimesest. Ma teadsin väga hästi, mida oodata. Mu füüsiline olukord muutus peaaegu koheselt väga halvaks. Aga me jätkasime *Põrandaaluse Kiriku põrandaalust* tööd kommunistide *põrandaaluses* vanglas.

Me tegime lepingu: meie jutlustasime ja nemad peksid

Nad keelasid karmilt ära teistele vangidele jutlustamise. Igaüks, kes tabati jutlustamiselt, sai julma peksu osaliseks. Mitmed meist otsustasid maksta hinna jutlustamise privileegi eest, nii me võtsime need tingimused vastu. Me jutlustasime väga õnnelikult. Nemad olid õnnelikud meid pekstes. Nii olid kõik õnnelikud.

Järgnev stseen juhtus paljudel kordadel: vend jutlustas teistele vangidele ja valvurid tormasid kongi ning katkestasid teda poole lause pealt. Nad viisid ta mööda koridori "peksmisruumi". Peale näiliselt lõputut peksmist toodi ta tagasi ja nad viskasid ta - verise ja muljutuna - vangla põrandale maha. Aeglaselt korjas ta oma läbipekstud ihu üles, kohendas valuga riideid ja ütles: "Nüüd, vennad, kuhu ma jäin, kui mind segati?" Ta jätkas oma evangeeliumi sõnumit!

Ma olen näinud ilusaid asju!

Teinekord olid jutlustajateks tavalised töölised. Lihtsad inimesed jutlustasid ilusasti, olles Pühast Vaimust inspireeritud. Nende südamed olid kuulutatud sõnades, sest jutlustada sellistes karistavates olukordades ei olnud pisi. Siis tulid valvurid ja viisid jutlustaja välja ning peksid ta poolsurnuks.

Gherla vanglas mõisteti kristlane nimega Grecu surma peksmise läbi. See kestis kaks nädalat. Teda peksti väga aeglaselt. Kord löödi teda kumminuiaga jalataldade alla ja siis jäeti ta rahule. Mõne minuti pärast löödi jälle ning jälle tuli paus. Teda löödi munanditesse. Arst tegi talle süste. Ta taastus ja talle anti süüa, et ta saaks jõu tagasi ja siis löödi teda jälle nii kaua, kuni ta suri aeglase, korduva peksmise tagajärjel. Seda piina juhtis Kommunistliku Partei Keskkomitee liige, kelle nimi oli Reck.

Ühel hetkel ütles Reck midagi, mida kommunistid väga tihti kristlastele ütlesid: "Sa tead, et *mina* olen Jumal. Mul on elu ja surma võim sinu üle. See, kes on taevas, ei saa hoida sind elus. Kõik sõltub *minust*. Kui tahan, sa elad. Kui tahan, sa sured. *Mina* olen Jumal!" Nii irvitas ta kristlase üle.

Vend Grecu andis selles kohutavas olukorras Reckile väga huvitava vastuse, mida ma hiljem kuulsin Recki enda käest. Ta ütles: "Sa ei tea, kui sügava asja sa oled öelnud. Sa oled tõesti jumal. Iga tõuk on tegelikult liblikas, *kui see õieti areneb*. Sind ei ole loodud piinajaks, meheks, kes tapab. Sind on loodud jumala sarnaseks olendiks. Jeesus ütles juutidele omal ajal: "Te olete jumalad." Jumaluse elu on sinu südames. Paljud, kes on olnud sinu taolised, paljud tagakiusajad, nagu apostel Paulus, on leidnud teataval hetkel, et inimese jaoks on häbiväärne asi teha jõledusi, et nad võivad teha palju paremaid asju. Niimoodi on saanud neist jumaliku loomuse osasaajad. Usu mind, härra Reck, sinu tõeline kutsumine on olla jumal, Jumal sarnane; mitte piinaja."

Tol hetkel ei pööranud Reck oma ohvri sõnadele erilist tähelepanu, nagu Saul Tarsosel ei pööranud tähelepanu Stefanose ilusale tunnistusele, kes tema lähedal tapeti. Aga sõnad tegid tööd ta südames. Ja Reck sai hiljem aru, et see on tema tõeline kutsumine.

Üks suur õppetund ilmnis kõikidest kommunistide peksmistest, piinadest ja veresaunadest: *et vaim on ihu isand*. Tihti, kui meid piinati, me tundsimme piinu, aga see näis millegi väga kaugena ja eemaldatuna meie vaimust, mis oli vabanenud Kristuse aus ja Tema lähedalolekus meiega koos.

Kui meile anti nädalas üks viil leiba ja iga päev räpast suppi, me otsustasime, et anname isegi siis ustavalt "kümnist". Igal kümnendal nädalal võtsime viilu leiba ja andsime oma nõrgematele vendadele kui meie "kümnise" Issandale.

Kristlane mõisteti surma. Enne hukkamist lubati tal oma naist näha. Tema viimased sõnad naisele olid: "*Sa pead teadma, et ma suren armastades neid, kes mu tapavad. Nad ei tea, mida teevad ja mu viimane palve on, et ka sina neid armastaksid. Ärgu olgu su*

südamel kibe hääle, et nad tapavad su armsama. Me kohtume taevas." Need sõnad mõjusid salapolitsei ohvitserile, kes nende jutuajamist pealt kuulas. Hiljem rääkis ta mulle selle loo vanglas, kuhu ta pandi siis, kui ta ise kristlaseks sai.

Tirgu-Ocna vanglas oli noor vang, kelle nimi oli Matchevici. Ta pandi vangi kaheksateistkümnenda aastal. Piinamiste pärast oli ta nüüd väga raske tuberkuloosiga. Kuidagi sai perekond teada, et ta tervis on väga halb ja nad saatsid talle sada pudelit streptomütsiini, mis oleks võinud ta surmast päästa. Politsei ohvitser kutsus ta enda juurde, näitas talle pakki ning ütles, "Siin on ravim, mis võib päästa su elu. Aga sul ei ole lubatud seda pakki saada. Isiklikult tahaksin sind aidata. Sa oled noor, ma ei taha, et sa sureksid vanglas. Aita mind, et ma võiksin aidata sind! Anna mulle informatsiooni oma kaasvangide kohta ja see võimaldab mul õigustada ülemuste ees, miks ma sulle paki kätte andsin." Matchevici vastas: "Ma ei taha jääda ellu ja tunda häbi peeglisse vaadates, sest ma näeksin siis reeturi nägu. Ma ei saa sellist tingimust vastu võtta. *Ma eelistan surma.*" Salapolitsei ohvitser surus ta kätt ja ütles: "Ma õnnitlen sind. Ma ei oodanudki teistsugust vastust. Aga ma teen sulle teistsuguse ettepaneku. Mõned vangid on meie informeerijad. Nad väidavad, et on nüüd kommunistid ja süüdistavad teid. Nad mängivad topeltrolli. Me ei ole nendes kindlad. Me tahaks teada, kui suures ulatuses nad siirad on. Teie jaoks on nad reeturid. Nad teevad teile palju kahju, informeerivad meid teie sõnadest ja tegudest. Ma saan aru, et sa ei taha oma vendi reeta. Aga anna meile informatsiooni nende kohta, kes on teie vastu, niimoodi päästad oma elu!" Matchevici vastas sama kiiresti kui esimene kord: "Ma olen Kristuse järglane ja Tema on õpetanud meid oma vaenlasi armastama. Mees, kes meid reedab, teeb meile palju haiget, aga ma ei saa vastata kurjale kurjaga. Ma ei saa isegi nende vastu informatsiooni anda. Mul on neist kahju. Ma palvetan nende eest. Ma ei taha omada mingisuguseid sidemeid kommunistidega." Matchevici tuli tagasi jutuajamiselt politsei ohvitseriga ja suri samas kongis, milles olin minagi. Ma nägin, kuidas ta suri - *Jumalat kiites*. Armastus oli võitnud isegi loomuliku elujana.

Kui vaene mees on suur muusikaarmastaja, annab ta oma viimase dollari selleks, et kuulata kontserti. Siis on ta rahata, aga ei ole pettunud. Ta on kuulnud ilusaid asju.

Ma ei ole pettunud, et olen veetnud palju aastaid vanglas. Ma olen näinud ilusaid asju. Ma olen ise olnud nõrkade ja tähtsusetute seas vanglas, aga mul on olnud privileeg olla samas vanglas suurte pühadega, usukangelastega, kes olid võrdsed esimese sajandi

kristlastega. Nad läksid rõõmsalt Kristuse eest suurema. Selliste pühade ja kangelaste vaimset ilu ei ole kunagi võimalik kirjeldada.

Need asjad, millest ma räägin, ei ole erandlikud. Üleloomulikud asjad on saanud loomulikeks kristlastele Põrandaalusest Kirikust.

Põrandaalne Kirik on kirik, kes on tagasi tulnud esimese armastuse juurde.

Enne vanglasse minekut armastasin Kristust väga. Nüüd, peale seda kui olen näinud "Kristuse pruuti" - Tema vaimset ihu - vanglas, võin öelda, et armastan Põrandaalust Kirikut sama palju kui armastan Kristust ennast. Ma olen näinud selle ilu, ohverduse vaimu.

Mis juhtus mu naise ja pojaga

Mind eraldati naisest. Ma ei teadnud, mis temaga juhtus. Alles mitu aastat hiljem kuulsin, et ka tema pandi vangi. Kristlikud naised kannatavad vanglas palju rohkem kui kristlikud mehed. Tüdrukuid vägistavad metsikud valvurid. Mõnitamised ja rõvetsemised on kohutavad. Naisi sunniti tegema rasket tööd kanali ehitusel ja nad pidid tegema sama palju tööd, kui mehed. Nad kaevasid talvel maad. Prostitueeritud pandi nende ülevaatajateks ning need võistlesid valvuritega ustavaid piinates. Mu naine on söönud rohtu nagu kariloom, et ellu jääda. Sellel kanalil sõid vangid rotte ja madusid, et ellu jääda. Üheks valvurite naudinguks oli pühapäeviti visata naisi Doonausse ja siis neid sealt välja püüda, naerda nende üle, irvitada, kui nägid nende märgi ihusid ja visata neid tagasi ja püüda jälle välja. Minu naist visati niimoodi Doonausse.

Mu poeg jäeti tänavatele uitama ajal, mil tema isa ja ema olid ära võetud. Mihai oli lapsest saadik olnud väga usklik ja usuasjadest huvitatud. Üheksa aastaselt, kui tema isa ja ema võeti ta juurest ära, läbis ta oma kristlikus elus kriisi. Ta muutus kibestunuks ja kahtles usus. Tal olid probleemid, mida tavaliselt tema vanused lapsed ei oma. Ta pidi mõtlema, millest elatuda.

Kristlastest märtrite perekondade aitamist peeti kuriteoks. Kaks naist, kes teda aitasid, arreteeriti ja peksti nii rängalt, et nad on siiani halvatud - isegi viisteist aastat hiljem. Naine, kes riskis oma eluga ja võttis Mihai oma koju, sai karistuseks kaheksa aastat vangistust, et ta oli vangide perekonda aidanud. Kõik ta hambad löödi välja. Ta luud murti ära. Ta ei ole enam kunagi võimeline töötama. Ka tema jäi eluks ajaks halvatuks.

"Mihai, usu Jeesusesse!"

Üheteistkümne aastaselts hakkas Mihai teenima elatist regulaarse tööga. Kannatused oli löönud ta usu kõikumata. Aga peale mu naise teist aastat vangistust, lubati pojale teda vaatama tulla. Ta läks kommunistlikusse vanglasse ja nägi oma ema raudtrellide taga. Ema oli räpane, kõhn, tundetute kätega ja kandis viletsat vangi univormi. Ema esimesed sõnad olid, "Mihai, usu Jeesusesse!" Valvurid, tulises vihas, tirisid ta Mihai juurest ära ja viisid ta minema. Mihai nuttis, kui nägi oma ema minema viidamas. See hetk oli tema pöördumise hetk. Ta teadis, et Kristust võib armastada isegi sellistes tingimustes. Ta on kindlasti tõeline Päästja. Ta ütles hiljem: "Kui kristlusel ei oleks teisi argumente kui ainult see fakt, et mu ema seda usub, *oleks sellest mulle küllalt.*" Tol päeval võttis ta Kristuse täielikult vastu.

Koolis pidi ta kogu aeg enda eest võitlema. Ta oli hea õpilane ja autasuks anti talle punane kaelaside - noorte kommunistlike pioneeride märk. Mu poeg ütles: "Ma ei kannan kunagi nende kaelasidet, kes panid mu ema ja isa vangi." Selle eest visati ta koolist välja. Ta kaotas ühe aasta, läks jälle kooli, varjates fakti, et ta on kristlasest vangi poeg.

Hiljem kirjutas ta kirjandi Piibli vastu. Selles kirjandis kirjutas ta; "Argumendid Piibli vastu on nõrgad ja tsitaadid Piibli vastu on valed. Kindlasti ei ole professor Piiblit lugenud. Piibel on kooskõlas teadusega." *Ta visati uuesti koolist välja.* Nüüd tuli tal vahele jätta kaks aastat.

Lõpuks lubati tal õppida seminaril. Seal õpetati talle "marksistlikku teoloogiat". Kõike selgitati Karl Marxi mallide järgi. Mihai protesteeris selle vastu klassis avalikult. Teised tudengid ühinesid temaga. Tulemusena visati ta koolist välja ja ta ei saanud lõpetada oma teoloogilisi õpinguid.

Kord koolis, kui professor pidas ateistliku kõne, tõusis mu poeg püsti ja ütles professorile millise vastutuse ta endale võtab, kui juhib nii palju inimesi eksiteele. Kogu klass asus tema poolele. Oli vajalik, et üks esimesena räägiks. Siis olid kõik tema poolel. Hariduse saamiseks varjas ta kogu aeg fakti, et ta on Wurmbrandi, kristlasest vangi, poeg. Aga see avastati tihti ja toimus järjekordne stseen, kus ta kutsuti direktori kabinetti ja visati koolist välja.

Mihai kannatas palju ka nälja pärast. Vangistatud kristlaste perekonnad kommunistlikes maades peaaegu alati nälgivad. Nende aitamine on suur kuritegu.

Ma räägin teile vaid ühe juhtumi kannatavast perest, keda ma isiklikult tundsin. Vend läks vangi töö pärast Põrandaaluses Kirikus. Tal jäi koju naine ja kuus last. Tema vanemad tütreid - seitsmeteistkümnene ja üheksateistkümnene - ei suutnud endale tööd leida. Kommunistlikus riigis annab tööd ainult riik ja riik ei anna tööd "kriminaalsete" kristlaste lastele. Palun, ärge otsustage selle loo üle moraalsete standardite järgi! Lihtsalt kuulake fakte! Kaks kristlasest märtri tütar - kes olid ka ise kristlased - hakkasid prostituutideks, et toetada oma väiksemaid vendi ja haiget ema. Noorem neljateistkümnepäevane vend läks hulluks, kui sellest teada sai ja ta pandi hullumajja. Kui vangistatud isa aastate pärast koju tuli, oli tema ainuke palve: "Jumal, vii mind jälle vangi. Ma ei suuda seda vaadata." Tema palve on täidetud ja ta on jälle vangis selle kuriteo eest, et ta rääkis lastele Kristusest. Ta tütreid ei ole enam prostituudid. Neist on saanud informeerijad. Kristlasest märtri tütardena võetakse neid igas kodus austusega vastu. Nad kuulavad ja siis kannavad salapolitseile ette. Ära ütle lihtsalt, et see on röve ja ebamoraalne - loomulikult on - *vaid küsi endalt, kas ei ole see ka sinu patt, et sellised tragöödiad aset leiavad*, et sellised kristlikud perekonnad jäetakse omapead, ilma nende abita, kes on vabad.

3. peatükk

LUNARAHHA JA VABANEMINE TÖÖ JAOKS LÄÄNES

Minu neliteist aastat vangistust möödusid. Kogu selle aja jooksul ei näinud ma Piiblit ega ühtegi teist raamatut. Olin unustanud kirjutamise. Suure nälja, uimastite ja piinade tõttu olin unustanud Pühakirja. Aga päeval, mil neliteist aastat täis sai, tuli unustusest mulle meelde salm: "Jaakob töötas Raaheli pärast neliteist aastat ja see näis tema jaoks vaid *vähese* ajana, sest ta armastas teda."

Üsna varsti peale seda lasti mind üldise amnestia käigus vabaks, mis tuli suuresti tänu Ameerika avalikkuse arvamuse mõjule.

Ma nägin jälle oma naist. Ta oli mind ustavalt neliteist aastat oodanud.

Me alustasime uut elu äärmiselt vaestena, sest kui kedagi arreteeriti, võeti talt *kõik* ära.

Prestrid ja pastorid, kes vabaks lasti, võisid saada endale väikesed kirikud. Mulle anti Orsova linna kirik. Kommunistlik Kultuste osakond ütles mulle, et selles kirikus on kolmkümmend viis liiget ja hoiatasid, et mitte kunagi ei tohi seal olla kolmkümmend kuus. Mulle

öeldi veel, et pean olema nende agendiks ja salapolitseile ette kandma iga liikme kohta ja hoidma noored kirikust eemal. Niimoodi kasutavad kommunistid kirikuid oma kontrolli "tööriistadena".

Ma teadsin, et kui ma jutlustaks, tuleksid paljud mind kuulama. Nii et ma ei üritanudki ametlikku kirikut rajada. Ma töötasin jälle Põrandaaluses Kirikus, jagasin selle töö ilu ja hädaohte.

Minu vangistuse aastatel oli Jumal imeliselt liikunud. Põrandaalune Kirik ei olnud enam hüljatud ja unustatud. Ameeriklased ja teised kristlased olid hakanud meid aitama ja meie eest palvetama.

Ühel pärastlõunal puhkasin natuke ühe venna majas ühes väikelinnas. Ta äratas mu üles ja ütles: "Vennad välismaalt on siin." Läänes oli kristlasi, kes ei olnud meid unustanud ega hüljanud.

Lihtsad kristlased olid organiseerinud salajase töö, et toetada kristlastest märtrite perekondi ja tuua sisse abi ning kristlikku kirjandust.

Ma leidsin teisest ruumist kuus venda, kes olid tulnud seda tööd tegema. Nad rääkisid minuga kaua. Pika aja pärast ütlesid nad, et sellel aadressil elab keegi, kes on olnud neliteist aastat vanglas ja nad tahaksid teda näha. Ma ütlesin, et mina olengi see mees. Nad ütlesid: "Me arvasime, et näeme kedagi melanhoolsemat. Sa ei saa olla see mees, sest sa oled täis töömu." Ma kinnitasin neile, et olen see vangistatu ja mu rõõm oli teadmisest, et nad on tulnud ja et me ei ole enam unustatud. Pidev, regulaarne abi hakkas tulema Põrandaalusesse Kirikusse. Salajaste kanalite kaudu saime palju Piibleid ja teisi kristlikke raamatuid ning abi kristlastest märtrite perekondadele. Nüüd, olles abistatud, saime Põrandaaluses Kirikus teha palju paremat tööd.

Nad andsid meile Jumala Sõna, aga mitte ainult seda, me nägime ka, et meid armastatakse. Nad tõid meile tröösti.

Ajuloputuse aastatel olime kuulnud: "Keegi ei armasta teid enam, keegi ei armasta teid enam, keegi ei armasta teid enam." Nüüd nägime Ameerika ja Inglise kristlasi, kes riskisid oma eludega, et näidata meile oma armastust. Meilt nõuandeid saades, arendasid nad välja salajase töö tehnika. Nad hiilisid majadesse, mis olid salapolitsei poolt ümber piiratud. Politsei ei teadnud, et nad sisenesid.

Sissetoodud Piiblite väärtust ei saa mõista Ameerika või Inglise kristlased, kes "ujuvad" Piiblites.

Mu perekond ja mina ei oleks ellu jäänud ilma materiaalse abita, mille sain välismaal palvetavate kristlaste käest. Sama käis ka paljude teiste põrandaaluste pastorite ja märtrite kohta teistes kommunistlikes maades. Ma võin tunnistada enda kogemusest, et

materiaalne ja isegi veelgi tähtsam, moraalne abi, tuli meile spetsiaalselt selleks eesmärgiks loodud misjonite poolt vabast maailmast. Meile olid need mehed kui Jumala inglid!

Põrandaaluse Kiriku uuendatud töö pärast olin suures uue aresti ohus. Seekord maksid kaks kristlikku organisatsiooni - Norra Juutide Misjon ja Heebrea Kristlik Liit - minu eest lunaraha 10.000\$. Ma võisin Rumeeniast lahkuda.

Miks ma lahkusin kommunistlikust Rumeeniast

Ma ei oleks lahkunud - hoolimata kõigist hädaohtudest - kui Põrandaaluse Kiriku juhid ei oleks käskinud mul kasutada võimalust minna välismaale, olla Põrandaaluse Kiriku "hääleks" vabas maailmas. Nad tahtsid, et ma räägiksin teile vabas maailmas nende kannatustest ja vajadustest. Ma tulin Läände, aga mu süda jäi nende juurde. Kui ma ei oleks aru saanud suurest vajadusest, et te kuuleksite Põrandaaluse Kiriku kannatustest ja julgest tööst, ei oleks ma kunagi Rumeeniast ära tulnud. See on minu missioon.

Enne Rumeeniast lahkumist kutsuti mind salapolitseisse. Nad ütlesid mulle, et on saanud kätte raha minu eest. (Rumeenia müüb oma kodanikke raha eest raske majandusliku olukorra pärast, kuhu kommunism selle maa on viinud.) Nad ütlesid mulle: "Mine Läände ja kuuluta Kristust nii palju kui tahad, aga ära puudu meid! Ära räägi mitte üht sõna meie vastu! Me ütleme otse, mida me sinuga teeme, kui räägid sellest, mis on juhtunud. Esiteks, 1.000\$-i eest leiame gängsteri, kes su likvideerib või me röövime su. (Ma olen olnud samas kongis õigeusu piiskopiga, Vasile Leuliga, kes rööviti Austriast ja toodi Rumeeniasse. Kõik ta küüned olid välja kisatud. Ma olen olnud koos teistega Berliinist. Hiljuti rööviti rumeenlasi Itaaliast ja Pariisist.) Nad rääkisid mulle veel: "Me võime su hävitada ka moraalselt, levitades mõnda lugu sinust koos tüdrukuga, vargusest või mõnest nooreea patust. Lääne inimesed - eriti ameeriklased - on kergesti tüsatavad."

Peale ähvardusi lubasid nad mul Läände minna. Nad olid väga veendunud mulle tehtud ajuloputuses. Läänes on paljud neid, kes on üle elanud täpselt samasuguseid asju nagu minagi, aga nad on vait. Mõned neist isegi kiidavad kommunismi, olles ise kunagi kommunistide poolt piinatud. Kommunistid olid veendnud, et ka mina olen vait.

1965. aasta detsembris saime Rumeeniast lahkuda.

Enne lahkumist käisin koloneli haul, kes oli andnud käsu minu arreteerimiseks ja oli korraldanud minu piinarikkad aastad. Ma panin lille tema hauale. Seda tehes pühendasin ennast Kristuse rõõmude toomisele kommunistidele, kes on vaimselt nii tühjad.

Ma vihkan kommunistlikku süsteemi, aga armastan inimesi. Ma vihkan pattu, aga armastan patust. Ma armastan kommuniste kogu oma südamest. Kommunistid võivad tappa kristlasi, aga nad ei saa tappa nende armastust isegi nende vastu, kes neid tapsid. Mul ei ole vähimatki kibedust või vimma kommunistide või minu piinajate vastu.

4.peatükk

VÕITES KOMMUNISMI KRISTUSE ARMASTUSE VAIMUGA

Juutidel on legend, et kui nende esiisad pääsesid Egiptusest ja egiptlased Punases meres uppusid, ühinesid inglid iisraellaste kiituslauluga. Ja Jumal ütles inglitele: "Juudid on inimesed ja võivad oma pääsemise pärast rõõmustada. Aga teilt ootan ma rohkem arusaamist. Kas egiptlased ei ole minu loodud? Kas ma neid ei armasta? Kuidas te ei mõista minu kurbust nende traagilise saatuse pärast?"

"Kui Joosua oli Jeeriko ääres, tõstis ta oma silmad ja vaata, tema ees seisis mees, kellel oli mõõk käes; ja Joosua läks tema juurde ning ütles: "Oled sa meie või vastaste poolt?" (Joosua 5:13).

Kui see, keda Joosua kohtas, oleks olnud vaid inimene, oleks võinud vastus olla selline "Ma olen sinu poolt" või "Ma olen sinu vastaste poolt" või "Ma olen erapooletu." Need on ainsad võimalikud inimese vastused sellisele küsimusele. Aga olend, keda Joosua kohtas, oli teiselt tasemelt ja, kui temalt küsiti, kas ta on Iisraeli poolt või selle vastu, andis ta kõige ootamatuma ja raskesti arusaadava vastuse: "Ei." Mida see "Ei" tähendas?

Ta tuli teiselt tasemelt, kus olendid ei ole ei poolt ega vastu, aga kus kõike mõistetakse, kõiki vaadatakse kaastunde ja haletsusega ja armastatakse tulega.

Siin on inimlik tase. Sellel tasemel tuleb kommunismiga igati võidelda. Sellel tasemel peame võitlema ka kommunistide vastu, kes toetavad seda õelat ja julma ideaali.

Aga kristlased on rohkem kui lihtsalt inimesed - nad on Jumala lapsed, jumalikust loomusest osasaajad.

Sellepärast ei ole kommunistlikes vanglates läbi elatud piinad pannud mind kommuniste vihkama. Nad on Jumala loodud. Kuidas saan mina neid vihata? Ma ei saa olla ka nende sõber. Sõprus tähendab ühte hinge kahes ihus. Ma ei ole üks hing kommunistidega. Nad vihkavad sõna "Jumal". Mina armastan Jumalat.

Kui minult küsitaks: "Oled sa kommunistide poolt või vastu?" mu vastus oleks keeruline. Kommunism on inimkonna kõige suurem oht. Ma olen täiesti selle vastu ja tahan võidelda nii kaua, kuni see hävitatakse. Aga vaimus olen ma asetatud taevastesse paikadesse koos Jeesusega. Ma olen "Ei" tasemel, kus hoolimata kõigist nende kuritegudest kommuniste, mõistetakse ja armastatakse, tasemel, kus ingellikud olendid püüavad aidata igapäev saavutada inimesu eesmärki, mis on olla Kristuse sarnane. Sellepärast on minu eesmärgiks levitada kommunistidele evangeeliumi, anda neile edasi head sõnumid Kristusest, kes on minu Issand ja armastab kommuniste. Ta ise on öelnud, et Ta armastab igat inimest ja et Ta jätab pigem üheksakümmend üheksa, kui et lubab ühel lambal kaduma minna. Tema apostlid ja kõik kristluse suured jutlustajad on õpetanud seda üleüldist armastust Tema nimel. Macary ütles, "Kui inimene armastab kõiki inimesi tuliselt, aga ütleb, et ei suuda armastada ainult ühte inimest, siis inimene, kes nii ütleb, ei ole enam kristlane, sest tema armastus ei ole kõikehõlmav." Augustinus õpetab: "Kui kogu inimkond oleks tehtud õigeks ja ainult üks inimene oleks patune, oleks Kristus läinud samamoodi ristile selle ühe inimese pärast, sest ta armastab igat inimest." Kristlik õpetus on selge. Kommunistid on inimesed ja Kristus armastab neid. Ka iga inimene armastab neid, kui neil on Kristuse meel. Me armastame patust, kuigi vihkame pattu.

Me teame, et Kristus armastab kommuniste meie armastuse läbi nende vastu.

Ma olen näinud vanglas kristlasi, kellel olid 80-kilosed ahelad jalgade ümber, keda piinati tulikuumade raudroopidega, kelle suhu pandi lusikatäis soola ning seejärel hoiti ilma veeta keda näljutati, piitsutati, kes kannatasid külma käes, aga samal ajal palvetasid tuliselt kommunistide pärast! See on Kristuse armastus, mis valati meie südamesse.

Hiljem tulid ka mõned kommunistid, kes meid olid piinanud, meie juurde vanglasse. Kommunistliku võimu ajal pannakse kommuniste ja isegi nende juhte vangi peaaegu sama tihti kui nende vaenlasi. Nüüd olid piinatavad ja piinajad samas kongis. Mõne aja pärast hakkasid mitte-kristlased vihkama oma endisi piinajaid ning peksid neid, aga kristlased kaitsesid, riskides sellega, et pekstakse ka neid ja

süüdistatakse kommunismi kaasosalisuses. Ma olen näinud, kuidas kristlased andsid ära oma viimase leivaviilu (tol ajal anti meile üks viil nädalas) ja ravimid, mis oleks võinud päästa nende elud, kommunistlikele piinajatele, kes olid saanud nende kaas-vangideks.

Juliu Maniu, Rumeenia endisest peaministrist kristlase viimased sõnad vanglas surres olid: "Kui kommunistid kaotavad meie maal võimu, on kristlaste ülim kohus minna tänavatele ja oma eluga riskeerides kaitsta kommuniste paljude inimeste õiglase viha eest, keda nad on piinanud."

Esimesel päeval pärast oma pöördumist tundsin, et ei suuda rohkem elada. Tänaval kõndides tundsin füüsilist valu iga mehe ja naise pärast, kes minust möödusid. See oli nagu nuga minu südames, nii põletav oli küsimus, kas nad tahavad saada päästetud. Kui koguduse liige tegi pattu, nutsin ma mitu tundi. Igatsus inimeste pääsemise järgi on jäänud minu hinge ja sinna kuuluvad ka kommunistid.

Üksikkongis ei saanud me palvetada nii palju kui varem. Me olime kirjeldamatult näljased; meile anti uimasteid, mis muutsid meid idiootlikeks. Me olime nõrgad kui skeletid. "Meie Isa palve" oli meie jaoks liiga pikk. Me ei suutnud piisavalt kontsentreeruda, et seda välja öelda. Ainus palve, mida ma kordasin, oli "Jeesus, ma armastan sind."

Ja siis, ühel aulisel päeval sain Jeesuse käest vastuse: "Sa armastad mind? Nüüd näitan sulle, kuidas mina sind armastan." Ma tundsin leeki oma südames, mis põles nagu lõke päikese käes. Jüngrid Emmause teel ütlesid, et nende südamed põlesid, kui Jeesus nendega rääkis. Nii oli see ka minuga. Ma tundsin Tema armastust, kes andis oma elu ristil meie kõigi eest. Selline armastus ei eralda kommuniste, ükskõik kui rängad nende patud ka ei oleks.

Kommunistid on teinud ja teevad siiani õudseid asju, aga "paljud veed ei suuda armastust kustutada, ega ka vetevood seda uputada. Armastus on tugev kui surm. Armukadedus on õel nagu haud." Nagu haud nõuab kõiki - rikkaid ja vaeseid, noori ja vanu, igast nahavärvusest, rahvusest ja poliitiliste veendumustega inimesi, patuseid ja pühasid - nii on ka armastus kõikehõlmav. Kristus, kehastunud armastus, ei lõpeta enne, kui Ta võidab endale ka kommunistid.

Üks jumalasalane heideti minu kongi. Ta oli pooleldi surnud. Verd voolas tema näol ja ihul. Teda oli kohutavalt pekstud. Me pesime ta puhtaks. Mõned vangid needsid kommuniste. Ägades ütles ta: "Palun ärge needke neid! Olge vait! Ma tahan nende eest palvetada!"

Kui meenutan neljateist aastat vanglas, tundub, nagu oli see väga õnnelik aeg. Teised vangid ja isegi valvurid imestasid tihti, kui õnnelikud olid kristlased isegi nii kohutavates olukordades. Meid ei suudetud hoida laulmast, kuigi selle eest peksti. Ma usun, et ka ööbikud laulaksid, isegi kui nad teaksid, et neid selle eest tapetakse. Kristlased vanglas tantsisid rõõmust. Kuidas nad said olla õnnelikud nii traagilistes olukordades?

Ma mõtisklesin vanglas tihti Jeesuse sõnade üle, mida Ta oma jüngritele ütles, "Õndsad on silmad, mis näevad neid asju, mida teie näete." Jüngrid olid just tulnud Palestiinast, kus nad nägid suuri õudusi. Palestiina oli rõhutud maa. Igal pool oli rõhutud rahva kohutav viletsus. Jüngrid kohtasid haigusi, katku, nälga ja kurbust. Nad olid majades, milledest oli patrioote vangi viidud, kuhu olid jäänud ainult nutvad vanemad või naised. See ei olnud ilus maailm, mida vaadata.

Jeesus ütles ikkagi, "Õndsad on silmad, mis näevad asju, mida teie näete." Seda sellepärast, et nad ei näinud mitte ainult kannatusi. Nad nägid ka kõikide Päästjat, kõige hea saavutajat, Eesmärki, mille poole inimkond püüdlema peaks. Esimest korda mõned koledad ussid, röövikud lehtede peal, said aru, et peale seda õnnetut rööviku eksistentsi on tulemas ilus, mitmevärviline liblikas, kes suudab lennata õielt õiele. See õnn kuulus ka meile.

Minu ümber oli Iiobid, mõningad isegi rohkem vaevatud, kui oli Iiob. Aga ma teadsin, milline oli Iiobi loo lõpp; kuidas ta sai kahekordselt nii palju, kui tal alguses oli. Mu ümber oli mehi nagu Laatsarus, näljas ja täis ravimatuid paiseid. Aga ma teadsin, et inglid viivad nad Aabrahami sülle. Ma nägin neid sellistena, nagu nad tulevikus välja näevad. Ma nägin viletsas, räpases ja nõrgas märtris minu kõrval homset uhkelt kroonitud pühakut. Aga vaadates inimesi niimoodi - mitte selle järgi, kes nad on, vaid kes nad saavad olema - avastasin ma samuti ka meie piinajates Sauluseid Tarsosest, kellest hiljem said Paulused. Ja mõned on selleks juba saanud. Salapolitsei ohvitserid, kellele me tunnistasime, said kristlasteks ja kannatasid hiljem ise õnnelikult vanglas Kristuse pärast. Meid piitsutatavates vanglaülemates nägime võimalikku Filipi vanglaülema muutust, kes kõigepealt peksis Paulust ja siis pöördus usku. Me unistasime, et ta küsib varsti: "Mida ma pean tegema, et saada päästetud?" Nendes, kes vaatasid mõnitades ristide külge seotud kristlasi, keda väljaheiteta teotati, nägime Kolgata rahvahulka, kes löid peagi kätega vastu rindu hirmust, et nad on pattu teinud.

Vanglas leidsime kommunistide jaoks lootuse, et nad võivad saada päästetud. Just seal arenes meil välja vastutustunne nende eest. Olles nende poolt piinatud õppisime neid armastama.

Suur osa minu perekonnast on tapetud. *Minu majas pöördus usku nende mõrvar.* See oli kõige sobivam paik pöördumiseks. Niimoodi sündis kommunistlikus vanglas idee kristlikust missioonist kommunistidele.

Jumal näeb asju teistmoodi, samamoodi nagu meie näeme asju teistmoodi kui näevad sipelgad. Inimlikust vaatepunktist on kohutav olla teotatud inimväljaheitega risti külge seotult. Sellest hoolimata nimetab Piibel märtrite kannatusi "kergeteks katsumusteks." Veeta neliteist aastat vanglas oli meie jaoks pikk aeg. Piibel nimetab seda "hetkeks, mis toimib meis au jaoks." See annab meile õiguse oletada, et kommunistide kohutavad kuriteod, mis on meie kui inimeste jaoks andestamatud, mille vastu me peame lõpuni võitlema, kergemad Jumala silmis kui meie silmis. Nende türannia, mis kestis juba pool sajandit, võib olla Jumala ees, kelle jaoks on tuhat aastat nagu üks päev, ainult hetkeline eksitee. Neil on ikkagi võimalus saada päästetud.

Taevane Jeruusalemm on ema ja ta armastab nagu ema.

Taevaväravad ei ole kommunistidele suletud. Ei ole ka valgus kustunud. Nad võivad meelt parandada nagu kõik teisedki inimesed. Ja me peame tooma nad meelearandusele.

Ainult armastus võib kommuniste muuta (armastus, mida tuleb kindlasti eristada järeleandmisest kommunismile, mida paljud kirikujuhid praktiseerivad). Viha pimestab. Hitler oli anti-kommunist, aga ta oli täis viha. Sellepärast ta ei võitnud neid, vaid aitas neil võita ühe kolmandiku maailmast.

Me planeerisime armastusega misjonitööd kommunistide seas.

Ja sellepärast mõtlesime esiteks kommunistlike juhtide peale.

Mõned misjonite juhid on väga vähe uurinud kiriku ajalugu. Kuidas võideti Norra Kristusele? Kõigepealt võideti nende kuningas Olaf. Venemaa sai esimene kord evangeeliumi siis, kui kuningas Vladimir võideti Kristusele. Ungari võideti kuninga kaudu. Sama oli Poolaga. Aafrikas võideti suguharu pealik ja teda järgis kogu suguharu. Meie teeme misjoneid lihtsatele inimestele, kes võivad hakata väga headeks kristlasteks, aga kellel on vähe mõju ja kes ei suuda asjade käiku muuta.

Me peame võitma valitsejaid: poliitilisi ja majanduslikke, teadlasi ja kunsti inimesi. Nemad on hingede insenerid. Nemad kujundavad inimeste hingi. Neid võites võidavad sa ka inimesi, keda nad juhivad ja mõjutavad.

Misjonäri pilguga vaadates on kommunismil eelis, mida teistel süsteemidel ei ole. See on väga tugeva keskvoimuga.

Kui Ameerika president pöörduks mormooni usku, ei saaks Ameerikast sellepärast mormooniusuline riik. Aga kui Mao Tse-tung pöörduks kristlusesse - või Breznev või Ceasescu - võiks see jõuda kogu nende rahvani. Nii suur on nende juhtide mõju.

Aga kas kommunistlik juht võib pöörduda? Kindlasti, sest ta on samamoodi õnnetu ja ebakindel, nagu tema ohvridki. Sama on ka Hiinas. Isegi siseministrid, nagu Jagoda, Jestšov, Beria, kes näisid omavat kogu võimu, lõpetasid samamoodi nagu suurimad revolutsiooni vastased: kuul kaela ja nendega oli lõpetatud. Hiljuti visati Šelepini, kes oli Nõukogude Liidu siseminister, ja Rankovic, kes oli Jugoslaavia siseminister, välja nagu vanad kaltsud.

Kuidas me saame kommunismi vaimselt rünnata

Kommunistlik võim ei tee kedagi õnnelikuks, isegi mitte neid, kes sellest kasu saavad. Isegi nemad värisevad öösiti, et salapolitseid auto neid ehk ära ei vii, sest võib-olla on vahepeal partei suund muutunud.

Ma olen tundnud paljusid kommunistlikke juhte isiklikult. Nad on raskelt koormatud mehed. Ainult Jeesus saab anda neile rahu.

Kommunistlike valitsejate võitmine Kristusele võib tähendada maailma päästmist tuumakatastroofist, maailma päästmist näljast, sest praegu läheb väga suur osa maailma tuludest relvastusele. Kommunistlike valitsejate võitmine võib tähendada lõppu rahvusvahelistele pingetele. Kommunistlike valitsejate võitmine täidaks Kristuse ja inglid rõõmuga. See tähendaks kiriku triumfi. Kõik alad, kus misjonärid väga rängalt töötavad, nagu Uus-Ginea või Madagaskar, järgneksid lihtsalt, kui võidetaks kommunistlikud valitsejad, sest see annaks kristlusele täiesti uue tõuke.

Ma olen isiklikult tundnud pöördunud kommuniste. Ma olin ise nooruses innukas ateist. Pöördunud ateistid ja kommunistid armastavad Kristust väga, sest nad on palju pattu teinud.

Misjonäri töös on vaja strateegilist mõtlemist. Pääsemise vaatenurgast on kõik hinged võrdsed; aga misjonäri strateegia vaatenurgast ei ole nad sarnased. Palju tähtsam on võita inimene, kellel on suur mõju ja keda järgivad tuhanded kui rääkida metslasele ürgmetsas ja veenda ainult teda pääsemisele. Sellepärast valis Jeesus oma teenistuse lõppaigaks mitte mõne väikese küla, vaid Jeruusalemma, maailma vaimse peakorterit. Samal põhjusel püüdis Paulus jõuda Rooma.

Piibel ütles: "Naise seeme purustab mao pea." Meie aga kõditame madu kõhu pealt ja ajame teda naerma. Mao pea on kusagil Moskva ja Pekingi vahepeal, mitte Tunisises või Madagaskaril. Kommunistlik maailm peab olema kirikujuhtide ja misjonidirektorite, aga ka iga kristlase peamine tööväli.

Me peame lõpetama rutiinse töö. "Olgu neetud see, kes teeb Issanda tööd petlikult," on kirjutatud. Kirik vajab täiel rindel vaimset rünnakut kommunismile.

Sõjad on võidetud ainult ründava, mitte kaitsva strateegia läbi. Kommunismi suhtes on kirik siiani olnud ainult kaitsval seisukohal ja on kaotanud maa maa järel.

See peab kogu kirikus muutuma. Laul ütleb, et Jumal lõikab raudahelad katki. Raudne Eesriie on Tema jaoks väike asi.

Alkogodus töötab salaja ja ebaseaduslikult ja tal oli edu. Me peame õppima töötama samal viisil.

Kuni kommunistliku ajani ei saanud ma aru, miks nii paljusid inimesi Piiblis hüüti hüüdnimedega: Siimonat hüüti Nigeriks, Johannest Markuseks ja nii edasi. Me kasutame salajasi nimesid oma töös kommunistlikes maades.

Ma ei saanud varem aru, miks Jeesus, kui ta organiseeris viimast õhtusööki, ei andnud aadressi, vaid ütles: "Mine linna ja otsi meest kannuga." Nüüd saan ma aru. Ka meie anname selliseid salajasi äratundmise märke Põrandaaluse Kiriku töös.

Kui oleme nõus niimoodi töötama - tulles tagasi algkristluse meetodite juurde - võime teha edukat tööd kommunistlikes maades.

Aga kohates mõningaid Lääne kirikujuhte, leian, et selle asemel, et armastada kommuniste, mis oleks viinud juba ammu misjonitöö loomiseni kommunistlikes maades, on nad kommunistide poolel. Ma ei leidnud, et hea Samaarlase kaastunne kehtiks Karl Marxi kadunud hingede suhtes.

Inimene ei usu tegelikult seda, mida ta loetleb oma usutunnistuses, vaid ta usub asju, mille eest ta on valmis surema.

Kristlased Põrandaaluses Kirikus on tõestanud, et nad on valmis oma usu eest surema. Ma jätkan praegu tööd, mis võib tähendada minu jaoks taas-vangistust kommunistlikul maal, uusi piinu ja surma, sest ma juhin misjonit Raudse Eesriide taga ja võtan kogu riski enda kanda. Ma usun asjadesse, mida kirjutatan.

Mul on õigus küsida: Kas Ameerika kirikujuhid, kes on sõbrad kommunismiga, on valmis selle uskumise eest surema? Kes takistab neil loobuda oma kõrgetest kohtadest Läänes ja saamast pastoriteks Idas, ja jätta kommunistidega koostöö? Sellise usu tõestust ei ole veel ükski Lääne kiriku juht näidanud.

Inimlikud sõnad tulenevad inimeste vajadusest mõista üksteist tavalises elus, jahil käies, kalastades ja hiljem tehes koos asju, mis on eluks vajalikud ja et väljendada oma tundeid üksteise suhtes. Ei ole olemas inimlikke sõnu, mis oleksid piisavad, et kirjeldada Jumala saladusi ja vaimse elu kõrgusi.

Samamoodi ei ole inimestel sõnu, millega kirjeldada kuratliku õeluse sügavusi. Kas sa võid kirjeldada sõnadega, mida pidi tundma inimene, keda natsistid põlevasse ahju viskasid, või kes nägi, kuidas tema last ahju visati?

Nii on ka kasutu proovida kirjeldada seda, mida kristlased kommunistide käe all on kannatanud ja ikka veel kannatavad.

Ma olin vangis koos Lucretiu Patrascanuga, mehega, kes tõi Rumeenias kommunismi võimule. Tema seltsimehed panid ta tänutäheks vangi. Kuigi ta ei olnud hull, panid nad ta vaimuhaiglasse koos hulludega ja ka tema läks hulluks. Nad tegid sama ka Anna Paukeriga, oma endise riigisekretäriaga. Ka kristlasi koheldakse tihti samamoodi. Neile tehakse elektrišokke. Neid pannakse hullusärgkidesse.

Maailm on kohkunud sellest, mis toimub Hiina tänavatel. Punane Valve terroriseerib inimesi kõikide nähes. Nüüd püüa ette kujutada, mis juhtub mõne kristlasega Hiina vanglas, kus seda keegi ei näe!

Viimased uudised olid sellised, et kui kuulus Hiina evangeelne kirjanik ja teised kristlased keeldusid oma usust loobumast, lõikasid piinajad ära nende jalad, keeled ja kõrvad.

Aga kõige halvem, mida kommunistid teevad, ei seisne mitte inimihude piinamises ja tapmises. Nad moonutavad inimeste mõtteid lootusetult ja mürgitavad noori ja lapsi. Nad on pannud omad inimesed juhtima kristlasi ja hävitama kirikuid. Nad õpetavad noori Jumalat ja Kristust *mitte* uskuma, vaid neid nimesid *vihkama*.

Milliste sõnadega saame kirjeldada kristlike märtrite tragöödiad, keda, peale aastaid vangistust, pilkavad nende endi lapsed, kellest vahepeal on saanud agressiivsed ateistid?

See raamat ei ole kirjutatud tindiga, vaid veritsevate südamete verega.

Nagu Taanieli ajal visati kolm meest ahju ja peale sealt vabanemist nad isegi ei lõhnanud tule järele, nii ka kristlased, kes on olnud kommunistlikes vanglates, ei lõhna kibedusest kommunistide vastu.

Kui sa lõmastad lille oma jalgade all, annab ta sulle vastutasuks hea lõhna. Samamoodi andsid kristlased, keda kommunistid on piinanud, oma piinajatele vastu armastust. Me tõime palju vanglaülemaid Kristuse juurde. Ja meid valdas ainult üks soov: anda

kommunistidele, kes panid meid kannatama nii hästi kui oskasid, pääsemine, mis tuleb meie Issandalt Jeesuselt Kristuselt.

Mul ei olnud privileegi, mis oli paljudel minu vendadel, surra vanglas märtri surma. Mind vabastati ja ma sain isegi Rumeeniast Läände lahkuda.

Läänes leidsin palju kirikujuhte, kellel oli täiesti vastupidine tunne sellele, mida tundis Põrandaalune Kirik Raudse Eesriide ja Bambuse Eesriide taga. Paljudel kristlastel Läänes ei ole armastust kommunistide vastu. Seda tõestab see, et nad ei tee midagi selleks, et inimesed kommunistlikes maades päästetud saaksid. Neil on misjonid juutidele, misjonid muhameedlastele, misjonid budistidele. Neil on misjonid, et veenda kristlasi ühest denominatsioonist minema teise. Aga *neil ei ole misjonit kommunistidele*. Nad ei armasta neid. Muidu oleks nad juba ammu teinud sellise misjoni, nagu tegid Carey, armastades hindusid, ja Hudson Taylor, armastades hiinlasi.

Aga sellest ei piisa, et nad ei armasta kommuniste ja ei tee midagi selleks, et neid Kristusele võita. Enesega rahul olles, kõrvale hoides ja teinekord isegi kaassüüdlased olles, tugevdavad mõningad Lääne kirikujuhid kommuniste oma ebaustavuses. Nad aitavad kommunistidel tungida Lääne kirikutesse ja võita maailma kirikute juhte. Nad jätavad kristlased teadmatusse kommunismi ohust.

Kommuniste mitte armastades ja mitte midagi tehes selleks, et neid Kristusele võita (ettekäändega, et neil ei lubata seda teha, justnagu esimesed kristlased oleks Nero käest evangeeliumi kuulutamiseks luba küsinud) ei armasta nad ka oma karja. Sest kui me ei võida kommuniste Kristusele, vallutavad nemad Lääne ja juurivad ka sealt kristluse välja.

Ajaloo õppetunde ignoreeritakse

Esimestel sajanditel oli Põhja-Aafrikas õitsev kristlus. Sealt pärinesid Augustinus ja Kyprianus ja Athanasius ja Tertullianus. Põhja-Aafrika kristlased lihtsalt jätsid ühe asja tegemata: nad ei võitnud muhameedlasi Kristusele. Selle tulemusena vallutasid muhameedlased Põhja-Aafrika ja juurisid kristluse sealt sajanditeks välja. Põhja-Aafrika kuulub isegi praegu muhameedlastele ja kristlik misjon nimetab seda ala "pöördumatute blokiks."

Oppigem ajaloost!

Reformatsiooni ajal langesid Hussi, Lutheri ja Calvini usulised huvid kokku Euroopa rahvaste huvidega saada vabaks paavsti võimust, mis oli siis rõhuvaks poliitiliseks ja majanduslikuks väeks.

Samamoodi langevad täna Põrandaaluse Kiriku huvid levitada evangeeliumi kommunistidele ja nende ohvritele, kokku eluliselt tähtsa vabade rahvaste huvidega, kes on veel vabad.

Ei ole poliitilist väge, mis võiks võita kommunismi. Kommunistidel on tuumarelv. Nende ründamine alustaks uue maailmasõja, mille tulemusena hukkuksid sajad miljonid inimesed. Paljude Lääne juhtide ajusid on loputatud ja nad isegi ei taha võita kommunismi. Nad on seda tihti öelnud. Nad tahavad, et kaoksid narkomaania, maffia, vähk ja tuberkuloos, aga mitte kommunism, mille tagajärjel on palju rohkem ohvreid kui kõigil teistel kokku.

Ilja Ehrenburg, nõukogude kirjanik, ütles, et kui Stalin oleks kogu oma elu kirjutanud üles oma süütute ohvrite nimekirja, ei oleks tema elu olnud piisavalt pikk. Hrustšov ütles Kommunistliku Partei kahekümnendal kongressil: "Stalin likvideeris tuhandeid ausaid ja süütuid kommuniste... Keskkomitee saja kolmekümne üheksast liikmest ja kandidaadist, kes valiti seitsmeteistkümnendal kongressil, arreteeriti ja lasti maha üheksakümmend seitse, see on seitsekümmend protsenti."

Nüüd kujuta ette, mida ta kristlastega tegi!

Hrustšov salgas maha Stalini, aga tegi ise samu asju. Alates 1959. aastast on suletud pooled Nõukogude Venemaa kirikud, mis olid vabad.

Hiinas on uus ja julge barbarlus, mis on Stalini perioodist hullem. Avalik kirikuelu on täiesti lõppenud. Venemaal ja Rumeenias toimuvad uued arreteerimised. (Me saime just sõnumi massilistest kristlaste arreteerimistest Venemaal.)

Terrori ja pettusega kasvatatakse maades, kus on miljard elanikku, noorus üles vihas kõige vastu, mis tuleb Läänest ja eriti kristluse vastu.

Venemaal on tavaline, kui kohalikud ohvitserid seisavad kirikute ees, et jälgida kirikus käivaid lapsi. Nendele, kes tahavad kirikusse minna, antakse laksu ja visatakse välja. Nad kasvatavad hoolsalt ja süstemaatiliselt tulevase Lääne kristluse purustajaid!

On olemas ainult üks jõud, mis võib kommunismi võita. See on seesama vägi, mis tegi Rooma Impeeriumist kristliku riigi. Vägi, mis tegi kristlasi metsikutest teutoonidest ja viikingitest. Vägi, mis võitis verise inkvisitsiooni. See on evangeeliumi väe jõud, mida esindab Põrandaalune Kirik, mis töötab kõigis kommunistlikes maades.

Et seda Kirikut toetada ja aidata, selleks ei ole vaja mitte ainult ühtsust kannatavate vendadega. See võib tähendada elu või surma ka teie maale ja teie kirikutele. Selle Kiriku toetamine ei ole ainult

vabade kristlaste huvides, vaid see peaks olema ka vabade valitsuste poliitikaks.

Põrandaalune Kirik on juba võitnud kommunistlikke valitsejaid Kristusele. Gheorghiu Dej, Rumeenia peaminister, suri pöördunud mehena, kui ta tunnistas oma patu ja muutis oma patuse elu. Kommunistlikes maades on kommunistliku partei liikmeid, kes on tegelikult salajased kristlased. See võib levida. Nii võime oodata tõelist muutust mõningate kommunistlike valitsuste poliitikas - mitte Tito ja Gomulka taoliseid muutusi, mille tagajärjel samasugune õela ateistliku partei diktaatorlus jätkus, vaid pöördumist kristluse ja vabaduse poole.

Sellised võimalused eksisteerivad ka praegu.

Kommunistid, kes on väga siirad, kas nad siis usuvad enda ideaale või kristlust, läbivad praegu suurt kriisi.

Nad tõesti uskusid, et kommunism loob rahvaste vendluse. Nüüd nad näevad, et kommunistlikud maad võitlevad kui koerad üksteisega.

Nad tõesti uskusid, et kommunism toob kaasa maise paradiisi, vastupidiselt, nagu nemad nimetasid, "taevase paradiisi illusioonile". Ja nüüd on omaenda rahvas nälgjas. Vilja imporditakse kapitalistlikest maadest.

Kommunistid uskusid oma juhtidesse. Nüüd loevad nad ajalehtedest, et Stalin oli massimõrvar ja Hrustšov idiot. Sama kehtib ka nende rahvuskangelaste nagu Rakosi, Gero, Anna Pauker, Rankovici ja teiste kohta. Kommunistid ei usu enam juhtide eksimatusse. Nad on nagu katoliiklased ilma paavstita.

Kommunistide südames on tühjus. Seda tühjust saab täita ainult Kristus. Inimese süda otsib Jumalat. Iga inimese südames on vaimne vaakum, kuni Kristus selle täidab. See käib ka kommunistide kohta. Evangeeliumis on armastuse vägi, mis võib ka nendes huvi äratada. Ma olen näinud seda sündimas. Ma tean, et see võib juhtuda.

Kristlased, keda kommunistid on piinanud ja mõnitanud, on unustanud ja andeks andnud, mida kommunistid neile ja nende perekondadele on teinud. Nad teevad oma parima, et aidata kommunistidel oma kriisist üle saada ja leida tee Kristuse juurde. Nad vajavad selles töös abi.

Ja mitte ainult selle jaoks. Kristlik armastus on alati üleüldine. Kristlaste juures ei ole eelistamist.

Jeesus ütles, et Jumala päike tõuseb nii heade kui kurjade üle. Sama käib ka kristliku armastuse kohta.

Need kristlikud juhid Läänes, kes näitavad üles sõprust kommunistide vastu, õigustavad seda Jeesuse õpetusega, et me

peame oma vaenlasi armastama. Aga Jeesus ei õpetanud kunagi, et me peame armastama *ainult* oma vaenlasi ja unustama oma vennad.

Nad näitavad oma armastust kostitades veiniga ja toites neid, kelle käed on koos kristlaste verrega ja ei anna neile häid sõnumeid Kristusest. Aga need, keda kommunistid on piinanud, on ära unustatud. Neid ei armastata.

Lääne-Saksamaa evangeelne ja katoliiklik kirik on viimasel seitsmel aastal andnud 125 miljonit nälgivate inimeste toitmiseks. Ameerika kristlased on andnud veelgi rohkem.

On palju nälgivaid inimesi, aga ma ei kujuta ette rohkem nälgivamaid, kui on kristlikud märtrid, kes vajaksid rohkem abi vabade kristlaste käest. Kui Saksamaa, Briti, Ameerika ja Skandinaavia kirikud koguksid toetusraha, peaks see minema kõigile, kes on vajadustes, *esiteks kristlikele märtritele ja nende perekondadele...*

Kas seda tehakse nii?

Kristlikud organisatsioonid otsid mu välja, mis tõestab, et kristlasi on võimalik välja osta. Sellest hoolimata olen ma ainus taoline juhtum, et kristlased kedagi minu maalt välja ostavad. Ja minu väljaostmise fakt süüdistab kristlikke organisatsioone Läänes, et nad ei ole teiste suhtes oma kohust täitnud.

Esimesed kristlased küsisid endilt, kas uus Kirik on ainult juutidele või ka paganatele. Küsimus sai õige vastuse. Probleem on tõusnud uuesti esile kahekümnendal sajandil, aga uuel kujul. Kristlus ei ole ainult Lääne jaoks. Kristus ei kuulu ainult Ameerikale, Inglismaale ja teistele demokraatlikele maadele. Kui Ta risti löödi, oli üks Tema kätest suunatud läände, teine itta. Ta tahab olla juutide kuningas ja ka paganate kuningas, kommunistide kuningas ja Lääne maailma kuningas. Jeesus ütles. "*Minge kogu maailma ja kuulutage evangeeliumi kõigele loodule.*"

Ta andis oma vere kõigi eest ja kõik peaksid evangeeliumi kuulma ja uskuma.

Meid julgustab kuulutama evangeeliumi kommunistlikes maades see, et uued pöördunud on täis armastust ja indu. Ma ei ole kohanud ühtegi leiget vene kristlast. Endised noored kommunistid on ebatavalised Kristuse jüngrid.

Kristus armastab kommuniste ja tahab neid kommunismist vabastada, nagu Ta armastab patuseid ja tahab neid patust vabastada. Mõned Lääne kirikujuhid panevad selle ainuõige suhtumise asemele teise: kommunismiga rahulolu. Nad on rahul patustega, aitavad kommunismil triumfeerida ja takistavad kommunistide pääsemist, nagu ka nende ohvrite pääsemist.

Mida ma nägin, kui mind vabastati

Kui mind vanglast vabastati, olin ma koos oma naisega ja ta küsis minult, millised on minu tuleviku plaanid. Ma vastasin: "Ideaalne minu jaoks oleks vaimse eraku ja üksinduse elu." Mu naine vastas, et oli mõelnud sedasama.

Ma olin nooruses väga põlev. Aga vangla ja eriti üksikvangistuse aastad, olid teinud minust mõtiskleva, mediteeriva inimese. Kõik minu südame tormid olid vait jäänud. Kommunism ei seganud mind. Ma ei pannud seda isegi tähele. Ma olin taevase Peigmehe kaisus. Ma palvetasin nende eest, kes meid piinasid ja suutsin neid kogu südamest armastada.

Ma ei olnud lootnudki, et mind üldse vabaks lastakse, aga kui ma aeg-ajalt sattusin mõtisklema, mida ma teeksin siis, kui peaksin vabaks saama, pidasin alati silmas, et läheksin ja jätkaksin elu kusagil kõrbes, magusas ühenduses taevase Peigmehega.

Jumal on "Tõde." Piibel on "tõde Tõest." Teoloogia on "tõde tõest, mis on Tõest." Fundamentalism on "tõde tõest, mis on tõde Tõest." Kristlased elavad nendes paljudes tõdedes ja sellepärast neil tihti ei olegi "Tõde." Näljastena, pekstutena ja uimastite mõju all, unustasime teoloogia ja Piibli. Me olime unustanud "tõed Tõest," ja sellepärast elasime "Tões." Kirjutatud on: "Inimese Poeg tuleb tunnil, millal te seda ei arva ja päeval, mida te ei tea." Me ei suutnud enam mõelda. Meie piinade pimedamateil tundidel tuli Inimese Poeg meie juurde, pani vangla seinad nagu teemantitest särama ja täitis kongid valgusega. Kusagil, kaugel eemal, olid piinajad meie ihu tasemel. Aga vaim rõõmustus Issandas. Me ei oleks seda rõõmu vahetanud ühegi kuningliku palee vastu.

Võidelda kellegi või millegi vastu? See kõik oli väga kaugel minu mõistusest. Ma ei tahtnud sõdida ühtegi sõda. Ma tahtsin pigem ehitada elavaid templeid Kristusele. Ma lootsin vaikseid aastaid mõtisklust peale vanglast lahkumist.

Aga vanglast lahkumise päevast alates nägin ma kommunismi külgi, mis olid inetumad vanglas nähtud piinadest. Üksteise järel kohtasin suuri jutlustajaid ja erinevate kirikute pastoreid, isegi piiskoppe, kes tunnistasid suure kurbusega, et nad on salapolitsei informeerijad oma karja vastu. Ma küsisin neilt, kas nad oleksid valmis informeerimisest loobuma, riskides niimoodi vanglasse sattuda. Nad rääkisid, kuidas kirikud uuel moel arenevad, asjadest, mida enne minu arreteerimist veel ei olnud - ja kui nad ei oleks enam informeerijad, võidakse kirik kinni panna.

Igas linnas on valitsuse esindaja "kultuste" alal, kommunistliku salapolitse'i mees. Tal on õigus kutsuda enda juurde iga preester või pastor, mil iganes ta seda tahab ja küsida, kes käib tema kirikus, kes võtab pidevalt armulauast osa, kes on usus innukas, kes on hingedevoõitja, mida inimesed tunnistavad ja nii edasi. Kui sa ei taha vastata, lastakse sind lahti ja teine "jumalasalane" pannakse sinu asemele, kes ütleb neile sinust rohkem. Kui valitsuse esindajal ei ole sellist inimest võtta (mida peaaegu kunagi ei juhtu), ta lihtsalt suleb selle kiriku.

Enamus jumalasalaseid informeerisid salapolitse'id vaid selle erinevusega, et mõned tegid seda vastumeelselt, püüdes teatavaid asju varjata, samal ajal, kui teistel muutus see juba harjumuseks ja nende südametunnistus muutus kalgiks. Mõningad saavutasid selles suhtes erilise kire ja ütlesid isegi rohkem, kui neilt nõuti.

Ma kuulsin, kuidas kristlastest märtrite lapsed tunnistasid, et neid sunniti andma informatsiooni perekondade kohta, kus neid lahkelt vastu oli võetud. Muidu ähvardati, et nad ei või õpinguid jätkata.

Ma läksin baptistide kongressile, kus lehvits punalipp; siin olid kommunistid otsustanud, kes peavad olema nende "valitud juhid".

Ma teadsin, et kõikide ametlike kirikute ees olid mehed, kes kuulusid kommunistlikusse parteisse. Siis sain aru, et näen kõige Pühama paiga hülgamise jäledust, millest Jeesus räägib.

Alati on olnud häid ja halbu pastoreid. Aga nüüd, esimest korda kiriku ajaloos, ateistliku partei Keskkomitee, mille otsene ja selgelt välja kuulutatud eesmärk on usu välja juurimine, otsustab Kirikut juhtida. Juhtida seda millepärast? Kindlast selleks, et aidata usku välja juurida.

Lenin kirjutas: "Iga religioosne mõte, iga mõte Jumalast, iga naljatlemine ideega Jumalast, on ülim kõige ohtlikumast nurjatusest, kõige jäledam nakkus. Miljonid patud, roojased teod, vägivalda aktid ja füüsiline kõlvatus ei ole pooltki nii ohtlik kui lihtne, vaimne idee Jumalast."

Nõukogude Liidu ala kommunistlikud parteid on leninistlikud. Nende jaoks on usk halvem kui vähk, tuberkuloos või süüfilis. *Nemad* otsustavad, kes on usu juhid. Ametliku kiriku juhid teevad nendega koostööd ja teevad vähem või rohkem kompromisse.

Ma olen näinud, kuidas noori ja lapsi mürgitatakse ateismiga ja ametlikud kirikud ei teinud vähimatki selle vastu. Ühestki meie pealinna Bukaresti kirikust ei leia sa noorte koosolekuid või laste Pühapäevakoole. Kristlaste lapsed kasvavad üles vihkamise koolis.

Ja siis - seda kõike nähes - vihkasin kommunismi nii, nagu ma ei olnud seda piinamiste ajal teinud.

Ma ei vihanud kommunismi sellepärast, mis ta mulle tegi, vaid selle vale pärast, mida see Jumala aule, Kristuse nimele ja ühele miljardile inimesele, kes tema võimuses on, teeb.

Kogu maa talumehed käisid minu juures ja rääkisid, kuidas kollektiviseerimist läbi viidi. Nad olid nüüd näljased orjad omaenda põldudel ja aedades. Neil polnud leiba. Nende lastel ei olnud piima ega puuvilju - ja seda maal, mille looduslikud rikkused sarnanevad vana Kaanani maa omadega.

Vennad tunnistasid mulle, et kommunistlik võim tegi neist vargad ja valetajad. Nälja tõttu pidid nad varastama sealt, mis algselt kuulus neile endile, aga nüüd kollektiivile. Siis pidid nad valetama, et oma vargust katta.

Töölised rääkisid mulle terrorist vabrikutes ja tööjõu eksploatatsioonist, millest kapitalistid kunagi unistanudki ei ole. Töölistel ei olnud õigust streikida.

Haritlased pidid õpetama, et Jumalat ei ole olemas, vastupidiselt oma sisemistele veendumustele.

Kolmandiku maailma elu ja mõtteviis on hävitatud või võltsiks tehtud.

Noored tüdrukud nurisesid, et neid kutsuti Kommunistlikku Noorsoo Ühingusse ja manitseti ning ähvardati selle eest, et nad olid suudelnud poissi, kes oli kristlane; neile anti teise poisi nimi, keda nad võivad suudelda!

Kõik oli meeletult vale ja inetu.

Siis kohtasin Põrandaaluse Kiriku võitlejaid - minu kunagisi kaaslast - kelledest mõned olid vangistusest pääsenud ja teisi, kes olid jälle võitlema hakanud peale vanglast vabanemist. Nad kutsusid mind võitlema. Ma käisin nende salajastel koosolekutel, kus nad laulsid käsitsi kirjutatud lauluraamatutest. Mulle meenub Antonius Suur. Ta oli kolmkümmend aastat kõrbes. Ta lahkus siit maailmast, veetis kogu oma elu paastus ja palves. Aga kui ta kuulis Athanasiuse ja Ariuse vahelisest võitlusest Kristuse jumalikkuse pärast, jättis ta oma üksilduselu ja tuli Aleksandriasse, et aidata neil võiduni jõuda. Mulle meenus Bernard de Clairvaux. Ta oli munk kõrgel mägedes. Aga ta kuulis ristsõdijate rumalusest, kuidas need tapsid araablasi ja juute ja oma usuvendi, kellel oli teine tunnistus, et võita tühja hauda. Ta lahkus oma kloostrist ja tuli mägedest alla, et jutlustada ristsõdade vastu.

Ma otsustasin teha midagi, mida peaksid tegema kõik kristlased: järgida Kristuse, apostel Pauluse ja suurte pühade eeskuju ning ma loobusin üksilduse mõttest ja jätkasin võitlust.

Mis lahing see selline on?

Kristlased vanglas palvetasid alati oma vaenlaste pärast ja andsid neile ilusaid tunnistusi. Meie südame sooviks oli, et nad võiksid saada päästetud ja me rõõmutsesime alati, kui see nii juhtus.

Aga ma vihkasin kurja kommunistlikku süsteemi ja tahtsin tugevdada Põrandaalaust Kirikut *ja ainsat jõudu, mis selle kohutava türannia võita võib, Jumala evangeeliumi väge.*

Ma ei mõelnud ainult Rumeeniale, vaid kogu kommunistlikule maailmale.

Aga Läänes kohtasin ma palju hoolimatust.

Kogu maailma kirjanikud protestisid, kui kaks kommunistlikku kirjanikku - Sinjavski ja Daniel - oma seltsimeeste poolt vangid pandi. Aga isegi kirik ei protesteerinud, kui kristlasi nende usu pärast vangistati.

Kes hoolib vend Kuzyck'ist, kes pandi vangid, sest ta levitas "mürgist" kristlikku kirjandust, nagu Torrey raamatuid ja Piibli üksikuid osi? Kes teab vend Prokofjevist, kes mõisteti vangid jutluste levitamise eest? Kes teab heebrea kristlasest Grunvaldist, kes mõisteti samamoodi Venemaal vangid ja kelle poja kommunistid tapsid? Ma tean, mida ma tundsin, kui mu poeg Mihai minult ära võeti. Ja ma kannatan koos vend Grunvaldi, Ivanenko, Granny Hevtšuki, Taisja Tatšenko, Jekaterina Vekazina, Georgi Vekazini, abielupaar Pilatiga Lätis ja paljude teistega - kes on kahekümned sajandi pühad ja kangelased! Ma kummardun, et suudelda nende ahelaid ja nende kaaskristlaste ahelaid, keda visati metsikute elajate ette.

Mõned Lääne Kiriku juhid ei hooli nendest. Märtrite nimed ei ole nende palvete nimekirjas. Kui neid piinati ja mõisteti vangid, said Venemaa Baptistide ja Õigeusu ametlikud juhid, kes neid avalikult hukka mõistsid ja reetsid, suure aulise vastuvõtu osaliseks Dehlis, Genfis ja teistel konverentsidel. Seal veensid nad kõiki, et Venemaal on täielik usuvabadus.

Maailma Kirikute Nõukogu juht suudles bolševistlikku peapiiskoppi Nikodimi, kui ta andis oma ametisse astumise vande. Siis pidutsesid nad koos aukartustäratavas Maailma Kirikute Nõukogus, samal ajal kui pühad sõid vanglas pesemata kapsaid, nagu sõin mina Jeesuse Kristuse nimel.

Asjad ei saanud nii jääda. Põrandaalune Kirik otsustas, et ma peaksin maalt lahkuma, kui selleks avaneks võimalus ja informeerima teisi kristlasi sellest, mis sünnib.

Ma olen otsustanud kommunismi avalikult hukka mõista, kuigi armastan "kommuniste". Ma ei pea õigeks, kui kuulutatakse evangeeliumi ja ei mõisteta hukka kommunismi.

Mõned ütlevad mulle: "Kuuluta puhast evangeeliumi!" See tuletab meelde, et ka kommunistlik salapolitsei ütles mulle, et kuulutaksin Kristust, ainult et ma ei tohtinud kommunismi mainida. Kas see on tõesti nii, et need, kes esindavad "puhast evangeeliumi", on samast vaimust kommunistliku salapolitseiga? Ma ei tea, mis selline puhas evangeelium on. Kas Ristija Johannese jutlus oli puhas? Ta ei öelnud ainult "parandage meelt, sest taevariik on lähedal." Ta ütles ka: "Herodes, sa oled õel." Ta pea löödi maha, sest ta ei võtnud abstraktset õpetust omaks. Jeesus ei kuulutanud mitte ainult "puhast" mäejutlust, vaid ka midagi sellist, mida tänapäevased kirikujuhid nimetaksid negatiivseks jutluseks: "Häda teile, variserid ja kirjatundjad, silmakirjatsejad... rästikute sigitised!" Sellise "ebapuhta" jutluse pärast löödi Ta risti. Varisere ei oleks mäejutlus seganud.

Pattu tuleb nimetada õige nimega. Kommunism on kõige ohtlikum patt maailmas. Iga evangeelium, mis seda hukka ei mõista, ei ole puhas evangeelium. Põrandaalune Kirik mõistab seda hukka, riskeerides oma vabaduse ja eluga. Lääs tahaks, et me oleksime vait.

Ma olen otsustanud kommunismi hukka mõista mitte selles mõttes, nagu tavalised "antikommunistid" seda tegid. Hitler oli antikommunist ja sellest hoolimata türann. Me vihkame pattu ja armastame patust.

Miks ma kannatan Läänes

Ma kannatan Läänes rohkem, kui kommunistlikes maades.

Ma kannatan peamiselt igatsusest Põrandaaluse Kiriku kirjeldamatu ilu järgi. See on kirik, mis täidab vana ladinakeelse ütluse *Nudisnudum Christi sequi* (paljalt, palju järgi Kristust).

Kommunistlikul maal ei ole Inimese Pojal ja Tema omadel, kuhu panna oma pead. Sealsed kristlased ei ehita endale maju. Milleks? Esimesel arreteerimisel need konfiskeeritaks. Lihtsalt see fakt, et sul on maja, võib olla suuremaks arreteerimise põhjuseks, sest kommunistid tahavad su maja endale. Seal ei saa sa enne Kristuse järgimist minna ja mätta oma isa ega jätta oma perega hüvasti. Kes on su ema, su vennad ja õed? Selles mõttes oled nagu Jeesus. Ema ja vennad on sinu jaoks ainult need, kes täidavad Jumala tahet. Kas loomulikud sidemed saavad enam lugeda kui on nii tavaline asi, et peigmees mõistab hukka pruuti, lapsed vanemaid, naised mehi? Üha enam ja enam loeb ainult vaimne side.

Põrandaalune Kirik on vaene ja kannatav kirik, aga seal ei ole leigeid liikmeid.

Põrandaaluse Kiriku koosolek sarnaneb koosolekutele, mida peeti varajases kirikus üheksateistkümmend sajandit tagasi. Jutlustajad ei tunne korralikult väljatöedeldud teoloogiat. Nad ei tunne ilukõne, nagu ka Peetrus seda ei tundnud. Iga teoloogia professor oleks andnud Peetrusele tema Nelipüha päeva jutluse eest mitterahuldava hinde. Kommunistlikes maades ei tunta piiblisalme eriti hästi, sest Piibleid on vähe. Peale selle on harilikult jutlustajad olnud vanglas, kus pole Piiblit.

Kui nemad väljendavad oma usku Isasse, tähendab see nende jaoks palju, sest selle väite taga lasub draama. Vanglas on nad iga päev palunud selle kõikvõimsa Isa käest leiba ja on saanud kohutavalt rääpast kapsast. Sellegipoolest usuvad nad, et Jumal on nende armastav Isa. Nad on nagu Iiob, kes ütles, et usub Jumalasse isegi, kui Jumal peaks ta ära tapma. Nad on nagu Jeesus, kes nimetas Jumalat "Isaks" isegi siis, kui Ta ristil oli näiliselt maha jäetud.

Kes on näinud Põrandaaluse Kiriku ilu, ei saa olla rahul mõningate Lääne kirikute tühjusega.

Ma kannatan Läänes rohkem kui ma kannatasin kommunistlikes vanglates, sest nüüd näen oma silmaga, kuidas Lääne ühiskond sureb.

Oswald Spengler kirjutas "Õhtumaa allakäigus":

"Te olete suremas. Ma näen teie kõiki languse märke. Ma võin tõestada, et teie suur rikkus ja suur vaesus, teie kapitalism ja sotsialism, teie sõjad ja revolutsioonid, teie ateism ja pessimism, teie küünilisus, teie surematuse, teie purunenud abielud, teie sündivuse kontroll, mis veritseb teil alt ja ülevalt, tapab teie ajusid - võin tõestada, et need kõik on iidsete riikide - Aleksandria ja Kreeka ja neurootilise Rooma - iseloomulikud suremise märgid."

See kirjutati aastal 1926. Sellest ajast alates on demokraatia ja tsivilisatsioon surnud juba peaaegu pooles Euroopas ja isegi nii kaugel nagu seda on Kuuba. Ülejäänud Lääs magab.

Age on üks jõud, mis ei maga: see on kommunistide jõud. Kuna kommunistid idas on pettunud ja oma illusioonid kaotanud, on Lääne kommunism jäänud vaenulikuks. Lääne kommunistid lihtsalt ei usu kõiki halbu teateid nende õelusest, viletsusest ja tagakiusust kommunistlikes maades. Nad levitavad oma usku väsimatu innukusega, ülemkihi elutubades, intellektuaalide klubides, ülikoolides, agulites ja kirikutes. Meie, kristlased, oleme teinekord poole südamega tõe poolt. Nemad on kogu südamest vale poolel.

Samal ajal arutavad Lääne teoloogid piasjasju.

See tuletab meelde, et kui Mahomet Teise väed piirasid Konstantinoopolit 1493. aastal ja pidi otsustatama, kas Balkan jääb sajanditeks kristliku või islami usu võimu alla, arutas kohalik kirik ümberpiiratud linnas järgmisi probleeme: Mis värvi olid püha neitsi silmad? Millisest soost on inglid? Mis juhtub siis, kui kärbes kukub pühitsetud vette? Kas saab kärbes pühaks või vesi reostatuks? See võib olla vaid legend nende aegade kohta, aga vaata Kiriku ajakirju ja sa näed, et arutatakse just selliseid küsimusi. Kommunismi ohtu ja Põrandaaluse Kiriku kannatusi ei mainita kuigi tihti.

Väljaannetes on lõputud arutlused teoloogiliste küsimuste, rituaalide ja mitte tähtsate asjade üle.

Ühes majas oli seltskond. Üks mees küsis: "Kui sa oleksid laeval, mis on põhja vajumas ja saaksid pääseda üksikule saarele ja sul on võimalus laeva raamatukogust kaasa võtta ainult üks raamat, millise sa valiksid?" Üks vastas: "Shakespeare'i." Aga kirjanik ütles õieti: "Ma valiksin raamatu, mis õpetaks mulle, kuidas ehitada paati ja jõuda mandrile. Seal saaksin lugeda kõike, mida tahan."

Hoida vabadust kõigis denominatsioonides ja kõikide teoloogiate jaoks ja võita see vabadus tagasi seal, kus see on kommunistliku tagakiusu tõttu kaotatud, on palju tähtsam, kui rõhutada mingisugust teoloogilist arvamust.

"Tõde teeb teid vabaks," ütles Jeesus. Aga samal ajal "vabaduse, ainsa vabaduse, saab anda tõde." Selle asemel, et pisiasjade üle vaielda, peaksime ühinema võitluses kommunismi türannia vastu ja võitlema vabaduse eest.

Ma kannatan ka Raudse Eesriide taguse Kiriku kasvavate kannatuste jagamise pärast. Ma võin neid kannatusi ette kujutada, sest olen ise need läbinud.

1966. aasta juunis süüdistasid nõukogude ajalehed "Izvestia" ja "Dervjanskaja Zhizn" Vene baptiste selles, et nad õpetavad lapsi tapma selleks, et saada oma pattudele lepitust. See on vana rituaalne süüdistus mõrvas, nagu neid ikka juutide vastu on üles tõstetud.

Aga ma tean, mida see tähendab. Ma olin Cluj vanglas Rumeenias 1959. aastal koos vang Lazaroviciga, keda süüdistati tüdruku tapmises. Ta oli ainult kolmekümne aastane, aga ta juuksed olid piinamiste käes üleöö valgeks läinud. Ta nägi välja nagu vana mees. Tal ei olnud sõrmeküüsi. Need olid välja kistud, et ta tunnistaks üles kuriteo, mida ta polnud teinud. Peale aastaagset piina tema süüetus taastati ja ta lasti vabaks, aga vabadus ei tähendanud tema jaoks enam midagi. Ta oli igaveseks murtud mees.

Teised loevad ajalehe artiklit ja naeravad rumalaid süüdistusi Nõukogude ajakirjanduses baptistide vastu. Ma tean, mis tähendab olla süüdistatud.

Kus on praegu peapiiskop Jermogen Kalugast ja teised seitse piiskoppi, kes protesteerisid koostöö vastu nõukogude võimuga, mida praktiseerisid patriarh Aleksei ja peapiiskop Nikodim, kes on tööriistadeks kommunistide käes? Kui ma ei oleks näinud piiskoppe, kes Rumeenias protesteerisid, minu kõrval vanglas suremas, ei hooliks ma nii väga nendest jumalakartlikest piiskoppidest.

Ministrid Nikolai Ešliman ja Gleb Jakunin said patriarhi käest noomida, sest need palusid kiriku jaoks usuvabadust. Lääs ei tea seda. Aga ma olin vanglas koos Isa Ioaniga Vladimireštist, Rumeeniast, kellega oli juhtunud sama asi. Väljast vaadates oli näha vaid "vaimulikku korrigeerimist". Aga meie ametlikud kirikujuhid, nagu kõik kommunistlike maade ametlikud kirikute juhid, töötavad käsikäes salapolitseiga. Need, keda nad distsiplineerivad, pannakse aga veelgi karmima "distsipliini" - piinade, peksmiste, uimastite - alla vanglas.

Ma värisen tagakiusatute piinade pärast kommunistlikes laagrites. Ma värisen, kui mõtlen nende piinajate igavesest saatusest. Ma värisen Lääne kristlaste pärast, kes ei aita oma tagakiusatud vendi.

Sügaval südames tahaksin hoida enda viinapuuaiat ilu ja mitte osaleda selles suures võitluses. Ma tahaksin olla kusagil puhkuses ja vaikus. Aga see ei ole võimalik. Kommunism on lävepakul. Kui kommunistid vallutasid Tiibeti, tapsid nad kõik need, kes olid huvitatud ainult vaimulikest asjadest. Meie maal võivad nad tappa kõik need, kes on eraldanud ennast reaalsusest.

Kirikud ja kloostrid saadeti laiali, jättes alles ainult nii palju, kui oli vajalik Lääne inimeste petmiseks. Vaikus ja rahu, mida ma igatsesin, võinuks olla püüe pääseda reaalsusest ja oleks olnud ohtlik mu hingele.

Ma pean juhtima seda võitlust, kuigi see on mulle isiklikult väga ohtlik. Kui peaksin ära kaduma, võite olla kindlad, et kommunistid on mu röövinud. Nad röövisid mu tänavalt 1949. aastal ja panid mu vale nime all vanglasse. Anna Pauker, meie tollane riigisekretär, ütles Rootsi saadikule, Patrick von Reuterswaerde'le, "Oh, Wurmbrand kõnnib praegu Kopenhageni tänavatel." Rootsi ministril oli taskus minu kiri, mis mul õnnestus vanglast välja toimetada; ta teadis, et talle valetati. Selline asi võib uuesti juhtuda. Kui mind tapetakse, on mõrvar kindlasti kommunistide poolt palgatud. Kellelgi teisel ei ole põhjust mind tappa. Kui te kuulete jutte minu moraalsest kõlvatusest, vargusest, homoseksuaalsusest, abielurikkumisest, poliitilisest

ebaustavusest, valetamisest või millestki muust, siis on see salapolitse'i lubaduse täideviimine: "Me hävitame su moraalselt."

Väga hästi informeeritud allikas on teatanud mulle, et Vene kommunistid on otsustanud mu tappa pärast seda, kui andsin tunnistust Ameerika Ühendriikide Senatis. Nad püüavad tappa ihuliselt või tapavad mu reputatsiooni. Nad proovivad mind šantažeerida piinates mu sõpru Rumeenias. Neil on võimsad vahendid.

Aga ma ei saa jääda vait. Ja teie kohus on vaikselt tähele panna seda, mida ma räägin. Isegi kui te mõtlete, et peale kõike seda, millest olen läbi läinud, on mul tagakiusu kompleks, peate küsima, mis asi see kohutav jõud kommunism ikkagi on? Mis paneb oma kodanikke sellise kompleksi all kannatama? Mis vägi see on, mis sunnib Ida Saksamaa mehi võtma oma lapse buldooserile ja sõitma läbi okastraadi, riskeerides kogu perekonna eluga?

Lääs magab ja peab üles ärkama!

Inimesed, kes kannatavad, tahavad leida patuoinast, kedagi, kellele veeretada kogu süü. Sellise leidmine kergendab koormat. Mina ei saa nii teha.

Ma ei saa panna süüd kellelegi Kiriku juhile Läänes, kes teeb kommunismiga kompromisse. Kurjus ei tulene nendelt. See on palju vanem. Need juhid ise on palju vanema kurjuse ohvrid. Nemad ei ole loonud seda segadust Kirikus. Nad leidsid selle eest.

Alates ajast, mil ma asusin Läände, olen külastanud paljusid teoloogilisi seminare. Olen kuulnud õpetlasi õpetamas kellade ajaloo ja liturgiliste laulude ajaloo, kanoonilistest käskudest, mida ammu enam ei kasutata või kiriku distsipliinist, mida enam ei esine. Olen näinud, kuidas teoloogia tudengid õpivad, et Piibli loomise lugu ei ole tõde, Aadama, veeuputuse ja Moosese imede lood ei ole tõde; et prohvetite raamatud on kirjutatud peale nende täitumist; et sündimine neitsist on müüt, nagu ka Jeesuse ülestõusmine; et Tema luud on ikkagi kusagil hauas alles; et Kirjad ei ole originaalsed; et Ilmutuse raamat on hullu poolt kirjutatud, aga muidu on Piibel ikka Püha Raamat! (Selle järgi on selles Pühas Raamatus rohkem valesid, kui kommunistlikus ajalehes!)

Seda õppisid praegused kirikujuhid, kui nad õppisid seminarides. Sellises atmosfääris elavad nad praegu. Miks peaksid nad olema ustavad Issandale, kelle kohta räägitakse nii kummalisi asju? Miks peaksid kirikujuhid olema ustavad kogudusele, milles võib vabalt õpetada, et Jumal on surnud?

Nad on ametliku Kiriku juhid, mitte Kristuse Pruudi juhid. Nad juhivad Kirikut, kus juba paljud on Issanda reetnud. Kui nad kohtavad kedagi põrandaalusest kirikust, märtrit, vaatavad nad teda kui kummalist olevust.

Ei ole õige otsustada inimeste üle ainult nende suhtumise ühe külje järgi. Kui me nii teeksime, oleksime nagu variserid, kelle jaoks oli Jeesus halb, sest Ta ei järginud hingamispäeva reegleid. Nad sulgesid oma silmad täielikult sellele, mis oli Jeesuses head, isegi nende endi silmis.

Samad Kiriku juhid, kellel on vale suhtumine kommunismi, võivad olla õiged paljudes teistes asjades ja võivad olla isiklikult siirad.

Ja nad võivad muutuda ka selles, mida nad praegu valesti teevad.

Kord olin koos õigeusu metropoliidiga Rumeenias. Ta oli üks kommunistidest, kes mõistis hukka oma lambaid. Ma võtsin ta käe oma käte vahele ja rääkisin talle tähendamissõna kaudnud pojast. See toimus õhtul tema aias. Ma ütlesin: "Vaata millise armastusega võtab Jumal vastu patuse, kes Tema juurde tagasi tuleb. Ta võtab rõõmuga vastu isegi piiskopi, kui see meelt parandab." Ma laulsin talle kristlikke laule. See mees pöördus.

Ma olin vanglas samas kongis koos õigeusu preestriga, kes, lootes vabaks saada, kirjutas ateistlikke artikleid. Ma rääkisin temaga ja ta rebis tükkideks kõik, mis oli kirjutatud, riskeerides sellega, et teda ei lasta enam kunagi vabaks.

Ma ei saa kellestki teha patuoinast ja ei saa niimoodi kergendada koormat, mis on mu südames.

Mul on teine valu. Isegi väga lähedased sõbrad ei saa minust õiesti aru. Mõned süüdistavad, et olen täis viha ja kibedust kommunistide vastu, mis ei ole tõsi.

Kirjanik Claude Montefiore ütles, et Jeesuse suhtumine kirjatundjatesse ja variseridesse, kui Ta neid avalikult hukka mõistis, on vastuolus Tema käsule armastada oma vaenlasi ja õnnistada neid, kes meid neavad. Ja Dr. W. R. Matthews, kes hiljuti lõpetas St. Pauli kiriku juhtimise Londonis, järeldas, et see näitab lihtsalt Jeesuse järjekindlust. Ta annab selle kohta vabanduse, et Jeesus ei olnud intelligentne inimene!

Montefiore mulje Jeesusest oli vale. Jeesus armastas varisere, kuigi Ta mõistis neid avalikult hukka. Ja mina armastan kommuniste nagu ka nende tööriistu Kirikus, kuigi mõistan neid hukka.

Mulle öeldakse pidevalt: "Unusta kommunistid! Tee tööd vaimsete asjadega!"

Ma kohtasin kristlast, kes oli kannatanud natsistide käes. Ta rääkis mulle, et on minuga täiesti nõus, kui asi puudutab tunnistust Kristuse pärast, aga ma ei peaks midagi kommunismi vastu rääkima. Ma küsisin temalt, kas kristlased, kes võitlesid Saksamaal hitlerluse vastu, tegid valesti ja kas nemad oleks pidanud rääkima ainult Piiblist, ilma et nad oleksid sõnagi türanni vastu öelnud. Ta vastus oli: "Aga Hitler tappis kuus miljonit juuti! Keegi *pidi* tema vastu rääkima." Ma vastasin: "Kommunism on tapnud kolmkümmend miljonit venelast ja miljoneid hiinlasi ja teisi. Ja nad on tapnud ka juute. Kas me peame protesteerima ainult siis, kui tapetakse juute ja mitte siis, kui tapetakse venelasi?" Vastus oli, "See on täiesti teine asi." Ma ei saanud selgitust.

Mind on peksnud politsei nii Hitleri ajal kui ka kommunistlikel aegadel ja ma ei näe selles erinevust. Mõlemad olid väga valusad.

Kristlus peab võitlema patu mitmete aspektide vastu, mitte ainult kommunismi vastu. Me ei ole hõivatud ainult selle probleemiga.

Aga kommunism on praegu kristluse suurim ja kõige ohtlikum vaenlane. Me peame ühinema selle vastu.

Luba ma ütlen seda veelkord! Inimese eesmärk on saada Kristuse sarnaseks. Kommunistide peamiseks eesmärgiks on seda ära hoida. Nad on otseselt usu vastased. Nad usuvad, et peale surma inimene muutub soolaks ja mineraalideks, mitte millekski muuks. Nad tahavad kogu elu elada mateeria tasemel.

Nad tunnevad ainult masse. Nad kasutavad sama sõna, mida kasutas demon Uues Testamendis, kui temalt küsiti, mis ta nimi on: "Meid on leegion." Isiksus - Jumala suurim and inimkonnale - peab saama nende meelest purustatud. Nad on vangi pannud inimesi, keda leidsid Alfred Adleri raamatuga "Individuaalne psühholoogia". Salapolitsei ohvitserid hüüdsid, "Ah, individuaalne - alati individuaalne! Miks mitte kollektiivne?"

Jeesus tahab, et me oleksime isiksused. Seetõttu ei saa olla meie ja kommunismi vahel mingisugust kompromissi. Kommunistid teavad seda. Nende ajakiri *Nauka i Religia* (Teadus ja Religioon) kirjutab, "Religioon ei sobi kommunismiga kokku. See on vaenulik... Kommunistliku Partei programmi sisuks on surmalöök religioonile... See on programm ateistliku ühiskonna loomiseks, milles inimesed on alatiseks religiooni orjusest vabad."

Kas kristlus saab kommunistidega koos eksisteerida? Siin vastavad kommunistid selle küsimusele: "Kommunism on surmalöök religioonile."

5. peatükk

VÕITMATU, LAIALT LEVINUD, PÕRANDAALUNE KIRIK

Nüüd räägin ma Põrandaalusest Kirikust.

See töötab väga rasketes tingimustes. Ateism on kõigi kommunistlike maade usuline olukord. Nad jätavad vähem või rohkem vabadust sellele, kuidas vanad inimesed usuvad, aga lapsed ja noorus *ei tohi uskuda*. Kõik nendes maades, raadio, televisioon, kino, teater, ajakirjandus, kirjastused, omavad ainult üht eesmärki, välja suruda usk Jumalasse.

Põrandaalusel Kirikul on väga vähe vahendeid, et seista vastu totalitaarse riigi suurtele jõududele. Venemaa põrandaalused jumalasalused ei ole saanud teoloogilist õpetust. Venemaal on pastoreid, kes ei ole kunagi Piiblit lugenud.

Ma räägin teile, kuidas paljud jumalasalused said ametisse määratud. Me kohtasime noort venelast, kes oli salajane jumalasalane. Ma küsisin, kes ta ametisse pani. Ta vastas: "Meil ei olnud piiskoppi, kes meid oleks määranud. Ametlikud piiskopid seavad ametisse ainult neid, keda Kommunistlik Partei heaks kiidab. Niimoodi läksin koos kümne noore kristlasega piiskopi hauale, kes oli märtrisurma surnud. Kaks meist panid oma käed hauakivile. Teised moodustasid nende ümber ringi ja me palusime, et Püha Vaim meid ametisse määraks. Oleme kindlad, et Jeesuse läbistatud käed määrasid meid teenistusse."

Minu jaoks on sellise noormehe ametisse määramine õige Jumala ees!

Inimesed, kes said niimoodi jumalasaluse ameti, kes ei saanud kunagi teoloogilist õpetust ja tundsid tihti Piiblit väga vähe, viivad edasi Kristuse tööd.

See meenutab esimeste sajandite kirikut. Mis seminare omasid need, kes pöörasid maa pahupidi Kristuse jaoks? Kas nad teadsid, kuidas lugeda? Ja kust kohast nad Piibleid said? Jumal rääkis neile.

Meil Põrandaaluses Kirikus ei ole katedraale. Aga kas mõni katedraal on ilusam kui taevas, mida me vaatasime, kui salaja metsadesse kogunesime? Lindude laul asendas oreelit. Lilledel lõhn oli meie suitsutuslõhn. Ja kaltsudest märtri riided, kes oli just vanglast vabaks saanud, avaldasid kindlasti palju rohkem muljet, kui preestri riided. Meie küünlad olid kuu ja tähed. Ingliseid olid need, kes need "küünlad" põlema panid.

Ma ei saa kunagi kirjeldada Põrandaaluse Kiriku ilu!

Tihti püüti peale salajast teenitstust kristlasi kinni ja pandi vangi. Kristlased olid rõõmuga ahelates, nagu pruut kannab kallist kalliskivi, mille ta oma armsama käest on saanud. Vangla veed on vait. Sa võtad vastu Tema suudlusi ja Tema kallistusi ja sa ei vahetaks seda paika kuningate losside vastu. Ma olen näinud tõeliselt juubeldavaid kristlasi ainult Piiblis, Põrandaaluses Kirikus ja vanglas.

Põrandaalune Kirik on rõhutud, aga tal on ka palju sõpru - isegi salapolitseid seas; isegi valitsuse liikmete seas. Mõnikord kaitsevad need salajased usklikud Põrandaalust Kirikut.

Hiljuti nurisesid Venemaa ajalehed "väliste uskmatute" kasvu pärast. Venemaa ajakirjandus selgitas, et need on paljud mehed ja naised, kes töötavad kommunistliku võimu ešelonides - valitsustes, propaganda osakondades ja mujal - kes on väliselt kommunistid, aga seesmiselt salajased usklikud ja Põrandaaluse Kiriku liikmed.

Kommunistlik ajakirjandus rääkis loo noorest naisest, kes töötas kommunistliku propaganda osakonnas. Nad ütlesid, et peale tööd läks ta oma osakonda ja kohtas seal oma meest, kes tuli töölt. Peale õhtusööki kogusid nad kokku grupi noori inimesi selle hoone teistest osakondadest ja neil toimusid salajased piibliõpingud ja palvekoosolekud. See toimub kogu kommunistlikus maailmas. Kümneid tuhandeid selliseid "välised uskmatud" on igal kommunistlikul maal. Nad tunnevad, et targem on mitte käia show-kirikutes, kus neid jälgitakse ja nad kuulavad ainult kuiva evangeeliumi. Selle asemel jäävad nad valitsevatesse kohtadesse ja vastutustesse ning tunnistavad sealt vaikselt ja efektiivselt Kristusest.

Ustavale Põrandaalusel Kirikul on tuhanded liikmed sellistes paikades. Neil on salajased koosolekud keldrites, katusekambrites, korterites ja kodudes.

Venemaal ei meenuta keegi enam argumente laste või täiskasvanute ristimise poolt või vastu, paavsti eksimatuse poolt või vastu. Nad ei ole tuhandeaastasesse rahuriiki uskujad või selle vastu. Nad ei suuda tõlgitseda prohveteargumendeid ja ei tülitse nende pärast, aga mõnikord ma imestan, kui hästi suudavad nad ateistidele tõestada Jumala olemasolu.

Nende vastused ateistidele on lihtsad: "Kui sind kutsutakse peole, kus on palju häid toite, kas sa usud, et mitte keegi ei ole neid küpsetanud? Aga loodus on meile valmistatud pidu! Sul on tomatid, pirnid, õunad ja mesi. Kes on inimkonnale kõik need asjad valmistanud? Loodus on pime. Kui sa ei usu Jumalasse, kuidas sa

selgitad siis, et pime loodus suutis valmistada kõik asjad, mida me nii rohkelt ja erinevalt vajame?"

Nad võivad tõestada, et eksisteerib igavene elu. Ma kuulsin, kuidas üks neist vestles ateistiga: "Kujuta ette, et me suudaksime rääkida embrüoga ema ihus ja et sa ütled talle, et embrüoline elu on ainult lühike, millele järgneb tõeline, pikk elu. Kuidas embrüo vastaks? Ta vastaks samamoodi, nagu teie ateistid meile vastate, kui me räägime teile paradüüsimisest ja põrgust. Ta ütleks, et elu emaühis on ainus elu ja kõik muu on religioosne rumalus. Aga kui embrüo suudaks mõelda, ütleks ta endale: "Siin kasvavad mu käed. Ma ei vaja neid. Ma ei saa neid isegi välja sirutada. Miks nad kasvavad? Ilmselt minu olemasolu järgmise faasi jaoks, mil pean nendega tööd tegema. Jalad kasvavad, aga pean hoidma neid kõveras vastu oma kõhtu. Miks nad kasvavad? Ilmselt järgneb elu suuremas maailmas, kus tuleb kõndida. Silmad kasvavad, kuigi mind ümbritseb täielik pimedus? Miks mul on silmad? Ilmselt tuleb järgmisena valguse ja värvide maailm." Kui embrüo räägiks enda arengust, teaks ta elust väljaspool emaihu, ilma et ta seda näinud oleks. Samamoodi on meiega. Nii kaua, kuni oleme noored, on meil elujõudu, aga meil ei ole mõistust, et seda õieti kasutada. Aastatega kasvame teadmistes ja tarkuses ja siis ootab meid surnuvanker, et meid hauda viia. Miks oli vaja kasvada teadmistes ja tarkuses, mida me enam kasutada ei saa? Miks kasvavad embrüol käed, jalad ja silmad? *Selle jaoks, mis tuleb hiljem.* Niimoodi on meiega siin. Siin me kasvame kogemustes, teadmistes ja tarkuses selle jaoks, mis tuleb hiljem. Me oleme valmis teenima kõrgemal tasemel, mis järgneb surmale."

Jeesuse kohta ütleb ametlik kommunistlik õpetus, et Teda polnud kunagi olemas. Põrandaaluse Kiriku töölised vastavad sellele lihtsalt: "Mis ajaleht sul taskus on? Kas see on eilne või tänane Pravda? Luba ma vaatan. Ahaa! Neljas jaanuar 1964. 1964 arvestatud millest? Temast, kes ei eksisteerinud ja kes ei mänginud mingit rolli? Sa ütled, et Ta ei eksisteerinud kunagi, aga arvestad aastaid Tema sünnist. Aeg eksisteeris enne Teda. Aga kui Ta tuli, näis inimkonnale, et kõik, mis oli enne, oli asjatu ja et tõeline aeg algas alles nüüd. Teie kommunistlik ajaleht ise tõestab, et Jeesus ei ole ilukirjandus."

Pastorid Läänes oletavad, et need, kes käivad kirikus, on tegelikult veendunud kristluse peamistes tõdedes, mida nad tegelikult ei ole. Sa ei kuule kuigi tihti jutlust, mis tõestab meie usku. Aga inimesed Raudse Eesriide taga, kes pole kunagi õppinud seda tegema, annavad oma pöördunutele väga tugeva aluse.

Ei ole selget eraldusjoont, mille abil võiks öelda, et siin lõpeb Põrandaalune Kirik, kristluse peamine kindlustus ja siin algab

ametlik Kirik. Nad on läbi põimunud. Paljud pastorid show-kirikutes peavad salajast teenistust ning ületavad kommunistide poolt pandud piire.

Ametlikul Kirikul, kiriku koostööl kommunismiga, on pikk ajalugu.

See algas koheselt peale Venemaa sotsialistlikku revolutsiooni koos "Elava Kirikuga", mida juhtis piiskop Sergius.

Üks tema kaastöolistest teatas, et "Marksism on evangeelium, mis on kirjutatud ateistlike kirjadega." Milline ilus teoloogia.

Meil on igal maal olnud oma Sergiused.

Ungaris, katoliiklaste seas, oli Isa Balogh. Tema ja mõningad protestantlikud jumalasalused aitasid kommunistidel haarata riigis kogu võimu.

Rumeenias tulid kommunistid võimule õigeusu preestri Burducea abiga, kes oli endine fašist ja tahtis oma mineviku kuritegusid heastada ja sai üliväga innukaks. See preester seisis Višinski, Nõukogude riigisekretäri, lähedal ja naeratas heakskiitval moel, kui too teatas uue kommunistliku valitsuse ametisse seadmisel: "Valitsus ehitab maise paradiisi ja te ei vaja enam taevast paradiisi."

Mis puudutab selliseid, nagu oli Nikodim Venemaal, siis on teada, et nad on valitsuse informeerijad. Major Derjabin, ülejoosik Venemaa salapolitseist, tunnistas, et Nikolai oli nende agent.

Selline situatsioon on peaaegu kõigis denominatsioonides. Praegune Rumeenia Baptistide juhtkond pandi ametisse jõu läbi. Need mõistavad avalikult hukka tõelisi baptiste. Venemaa baptistide juhtkond teeb sedasama. Rumeenia adventistide president Tachici ütles mulle, et oli kommunistliku salapolitsei informeerija esimeset päevast alates, kui see võimule tuli.

Sulgedes peaaegu iga kiriku - sest nad on peaaegu kõik kirikud sulgenud - lubasid kommunistid kavalalt mõningatel "eksponaat-kirikutel" jääda avatuks ja nad kasutavad neid akendena, et vaadelda, kontrollida ja lõpuks hävitada kristlasi ja kristlust. Nad otsustasid, et parem on, kui kiriku struktuur jääb alles ja siis muuta see kommunistlikuks tööriistaks: kristlaste kontrollimiseks ning teiste maade turistide petmisvahendiks. Mulle pakuti sellist kirikut tingimusel, et mina kui pastor, kannan salapolitseile ette oma koguduse liikmetest. Näib nagu Lääne inimesed, kes on harjunud kõikide "mustade ja valgetega" - kes vähem, kes rohkem - ei saa sellest aru. Aga Põrandaalune Kirik ei saa kunagi eksponaadiks, kontrollitavaks aseaineks sellele, et praktiseerida olulist, efektiivset evangelismi "kõigele loodule" - kaasaarvatud noortele.

Aga ka ametlikes kirikutes toimib tõeline vaimne elu hoolimata nende paljudest reeturlikest juhtidest. (Mulle on jäänud mulje, et paljudes Lääne kirikutes on olukord samasugune. Kogudused on teinekord ustavad mitte juhtide pärast, vaid nendest hoolimata.)

Õigeusu liturgia on jäänud muutumatuks ja see toidab kirikuliikmete südameid, isegi kui jutlused kiidavad kommunismi. Luterlased, presbüterlased ja teised protestandid laulavad samu vanu laule. Isegi informeerijate jutlused peavad sisaldama midagi Pühakirjast. Inimesed pöörduvad jutlustajate mõju all, kes on tuntud reeturid ja kellest nad teavad, et need räägivad nende pöördumisest salapolitseile. Nad peavad varjama oma usku jutlustaja eest, kes oma moonutatud jutluse läbi selle usu neile andis. See on suur Jumala ime, mida tsiteeritakse 3.Mo.11:37 sümboolses keeles: "Kui tapetud looma osa (mis on vastavalt Moosese seadusele roojane) langeb mõnele külvamisseemnele, mida hakatakse külvama, siis on see puhas."

Õiglus sunnib ütleva, et mitte kõik ametliku Kiriku juhid, isegi mitte kõik ametliku kiriku suurimad juhid ei ole kommunistid.

Põrandaaluse Kiriku liikmed on väga töökad ka ametlikes kirikutes, välja arvatud mõningad, kes peavad ennast varjama. Nad kannavad hoolt selle eest, et kristlus ei oleks mäng, vaid võitlev usk. Kui salapolitsei tuli Vladimiresti kloostrit sulgema Rumeenias ja paljudes teistes paikades Venemaal, oli neil väga raske aeg. Mõned kommunistid on maksnud oma eluga kuriteo eest, et püüdsid religiooni keelata.

Aga ametlikke kirikuid jääb vähemaks ja vähemaks. Ma imestan, kas terves Nõukogude Liidus on veel viis või kuus tuhat kirikut. (Ameerika Ühendriikides, kus on sama palju rahvast, on umbes kolmsada tuhat kirikut.) Ja need "kirikud" on väga tihti ainult väikestes ruumides - mitte sellised "kirikud", nagu meie seda ette kujutame. Välismaa küllastajad näevad Moskvas kirikut, mis on rahvast täis - ainus protestantlik kirik selles linnas - ja mõtlevad, et siin on vabadus. "Isegi kirikud on rahvast täis!" ütlevad nad rõõmsalt selle kohta. Nad ei näe ainsa protestantliku kiriku tragöödiat linnas, kus on seitse miljonit elanikku! Isegi ühe-ruumilisi kirikuid ei ole kaheksakümne protsendi Nõukogud Liidu rahvastiku elupiirkondades. Need rahvamassid tuleb kas unustada või jõuda nendeni põrandaaluse evangelismi meetoditega. Teist võimalust ei ole.

Mida rohkem kommunism meie maal valitseb, seda rohkem peab kirik ennast varjama.

Suletud ametlike kirikute asemele tulevad usuvastaste organisatsioonide koosolekutemajad.

Kuidas Põrandaalune Kirik "toitub" ateistlikust kirjandusest

Aga ka Põrandaalune Kirik teab, kuidas neid kasutada. Esiteks, ta toitub ateistlikust kirjandusest, nagu toitus Eelija vareste poolt toodud toidust. Ateistid näevad palju vaeva selleks, et Piiblisalme naeruvääristada ja kritiseerida.

Nad andsid välja raamatu "Koomiline Piibel" ja "Piibel usklike ja uskmatute jaoks". Nad proovisid näidata, kui rumalad on Piiblisalmid, ja nii tehes, tsiteerisid mitmeid neist. Kuidas me rõõmustasime selle üle! Kriitika oli nii rumal, et keegi ei võtnud seda tõsiselt. Aga raamatut trükiti miljonites eksemplarides ja see oli täis kirjeldamatult ilusaid Piiblisalme, isegi kui kommunistid nende üle naersid. Minevikus viidi "ketser" rongkäigus inkvisitsiooni tuleriidale, teda riietati igasuguste naljakate riietega, millele olid joonistatud pörguleegid ja kuradid. Ja need "ketserid" olid tõelised pühad! Niimoodi jäävad ka Piiblisalmid tõelisteks, isegi kui kurat neid tsiteerib.

Kommunistlikus kirjastuses oldi väga rõõmsad, kui saadi tuhandeid kirju, kus sooviti uusi trükke ateistlikest raamatutest, kus tsiteeriti Piiblisalme, et neid mõnitada. Nad ei teadnud, et need kirjad tulid Põrandaaluselt Kirikult, kellel ei olnud teist võimalust kirjakohtade saamiseks.

Me teadsime hästi ka seda, kuidas kasutada ateistlikke koosolekuid.

Kommunistlik professor demonstreeris koosolekul, et Jeesus oli ainult võlur. Professori ees oli veekann. Ta pani sellesse pulbrit ja vesi muutus punaseks. "See ongi kogu ime," selgitas ta. "Jeesus oli oma varrukasse peitnud sellist pulbrit ja siis teeskles, nagu ta oleks vee imelisel kombel veiniks muutnud. Aga ma võin teha seda isegi paremini kui Jeesus; ma võin muuta veini veeks tagasi." Ja ta pani teist pulbrit vedelikku. See muutus valgeks. Siis jälle pulbrit ja see muutus jällegi punaseks.

Kristlane tõusis püsti ja ütles, "Te hämmastate meid, professor, sellega, mida te suudate teha. Me palume, et te teeksite veel ühe asja - jooge üks pudel oma veini!" Professor ütles, "Ma ei saa seda teha. See pulber oli mürk." Kristlane vastas, "Selles seisnebki erinevus sinu ja Jeesuse vahel. Tema on oma veiniga andnud meile kaheks tuhandeks aastaks rõõmu, samal ajal kui teie mürgitate meid oma

veiniga." See kristlane läks vangi. Aga sõnumid sellest juhtumist levisid väga kaugele ja tugevdasid usku.

Me oleme väikesed nõrgad Taavetid. Aga me oleme tugevamad ateismi Koljatist, sest Jumal on meie pool. Tõde kuulub meile.

Ükskord pidas kommunistlik õpetlane ateistlikku loengut. Kõik vabriku töölised pidid sellest osa võtma; nende seas oli ka palju kristlasi. Nad kuulasid vaikselt ära kõik argumentid Jumala vastu ja selle kohta, kui rumal on uskuda Kristust. Õpetlane jätkas tõestusega, et ei ole olemas vaimset maailma, ei Jumalat ega Kristust, ei ole elu pärast surma, inimene on ainult materia ilma hingeta. Ta kordas mitu korda, et eksisteerib ainult materia.

Kristlane tõusis püsti ja küsis, kas ta võib midagi öelda. Talle anti selleks luba. Kristlane pani kokkupandava tooli kokku ja vistkas selle maha. Ta ootas natuke ja vaatas tooli. Siis läks ta ette ja lõi õpetlasele vastu lõugu. Õpetlane sai vihaseks. Ta nägu tõmbus vihast punaseks. Ta hüüdis rõvedusi ja kutsus oma kaaskommuniste, et need kristlase kinni võtaks. Ta nõudis, "Kuidas sa julgesid mind lüüa? Mis?"

Kristlane vastas: "Te just tõestasite, et te olete valetaja. Te ütlesite, et kõik on materia... mitte midagi muud. Ma võtsin tooli üles ja viskasin selle maha. See on tõesti materia. Tool ei saanud vihaseks. See on ainult materia. Kui ma teid lõin, ei reageerinud te niimoodi, nagu tool seda tegi. Te reageerisite teistmoodi. Materia ei saa vihaseks, aga teie saite. Sellepärast, seltsimees professor, teil ei ole õigus. Inimene on rohkem kui materia. Me oleme vaimsed olendid!"

Tavalised Põrandaaluse Kiriku kristlased lükkasid niimoodi ümber palju ateistlikke argumente.

Vanglas küsis politseiõhvitser minu käest järsult: "Kui kaua sa kavatsed veel oma lollist usust kinni hoida?" Ma vastasin talle: "Ma olen näinud paljusid ateiste oma surivoodil kahetsemas, et nad on olnud jumalatud; nad hüüdsid Kristust appi. Kas sa suudaksid ette kujutada, et kristlane võiks kahetseda, kui surm ligidal on, et ta on olnud kristlane ja hüüaks appi Marxi või Leninit, et need teda usust vabastaksid?" Ta hakkas naerma - "Nutikas vastus." Ma jätkasin, "Kui insener on ehitanud silla, siis fakt, et kass saab sillast üle minna, ei tõesta veel, et see sild oleks hea. Tema tugevuse tõestab see, kui sillast rong üle sõidab. Fakt, et sa võid olla ateist siis, kui kõik läheb hästi, ei tõesta veel, et ateism oleks tõde. See ei jää püsima suurtel kriisihetkedel." Ma kasutasin Lenini raamatuid, et talle tõestada, et isegi Nõukogude Liidu peaministriks saades palvetas Lenin, kui asjad halvasti läksid.

Me oleme vait ja võime vaikselt oodata, kuidas asjad lähevad. Kommunistid ei ole vait ja korraldavad suuri usuvastaseid

kampaaniaid. Seeläbi tõestavad nad, mida Augustinus ütles: "Rahutu on süda, kuni ta jõuab puhkuseni Sinus."

Miks on võimalik võita isegi kommuniste

Kui Põrandaalune Kirik saab teilt, vabadel kristlastelt, abi, võidab ta kommunistide südamed ja muudab maailma. Ta võidab kommunismi, sest kommunist olla on ebaloomulik. Isegi koer tahab endale konte. Kommunistide südamed mässavad rolli vastu, mida nad peavad mängima ja absurdsuste vastu, mida nad peavad uskuma.

Individuaalsed kommunistid väitsid, et kõik on materia, et me oleme vaid käputäis keemilisi ühendeid teatavas vahekorras ja et peale surma oleme jälle sool ja mineraalid. Piisas sellest, kui nendelt küsiti: "Kuidas on see nii, et nii paljude maade kommunistid on andnud oma elud selle ideaali eest? Kas "käputäiel keemilistel ühenditel" on ideaale? Kas "mineraalid" ohverdavad endid teiste heaks?" Sellele ei oska nad vastata.

Ja siis jõhkru! Inimesi ei ole loodud jõhkrateks ja nad ei suuda kaua jõhkrad olla. Me oleme näinud, kuidas natsistlikud juhid kokku varisevad, mõned nendest tegid enesetapu, teised parandasid meelt ja tunnistasid üles oma kuriteod.

Kommunistlike maade tohtus alkoholismis on teatav osa positiivset. Selles on igatsus laiema elu järele, mida kommunism ei suuda anda. Tavaline venelane on sügav, helde südamega, suuremeelne inimene. Kommunism on pinnapeale. Ta otsib sügavat elu ja et ta seda kusagilt mujalt ei leia, otsib ta seda alkoholist. Ta väljendab alkoholismis oma hirmu julma ja petliku elu pärast, mida ta elama peab. Mõneks hetkeks teeb alkohol ta vabaks, nagu tõde teeks ta igaveseks vabaks, kui ta seda vaid teada saaks.

Kord tundsin Bukarestis, Vene okupatsiooni ajal, vastupandamatut tõuget minna kõrtsi. Ma kutsusin oma naise endaga kaasa. Kui ma sisse astusin, nägin Vene kaptenit, kellel oli revolver käes ja kõiki ähvardades küsis veel juua. Rohkem aga ei antud, sest ta oli juba väga purjus. Inimesed olid paanikas. Ma läksin kõrtsipidaja juurde - kes mind tundis - ja palusin, et ta annaks kaptenile likööri. Lubasin, et istun tema juurde ja kannan hoolt selle eest, et ta oleks tasane. Talle anti veini pudel pudeli järel. Laua peal oli kolm klaasi. Kapten täitis alati viisakalt kõik kolm klaasi... ja jõi kõigist kolmest. Mina ja mu naine ei joonud. Kuigi ta oli väga purjus, töötas ta mõistus ikkagi. Ta oli alkoholiga harjunud. Ma rääkisin talle Kristusest ja ta kuulas ootamatu tähelepanuga.

Lõpuks ütles ta, "Nüüd oled sa öelnud, kes *sina* oled, ma ütlen sulle, kes *mina* olen. Ma olen õigeusu preester, kes oli üks esimestest, kes oma usu maha salgasid, kui Stalini aja suur tagakius algas. Ma läksin külast külla, et pidada loenguid, öeldes, et Jumalat ei ole olemas ja et preestrina olin neid petnud. "Mina olen petis ja samasugused on kõik teised jumalasurelased," ütlesin neile. Minu innukust pandi tähele ja nii sai minust salapolitsei ohvitser. Karistusena Jumalalt pidin selle käega tapma kristlasi, peale seda, kui olin neid piinanud. Ja nüüd joon ja joon, et unustada seda, mida olen teinud. Aga see ei toimi."

Paljud kommunistid teevad enesetapu. Nii tegid nende suurimad poeedid Jessenin ja Majakovski. Nii tegi nende suur kirjanik Fadejev. Ta oli just lõpetanud oma romaani "Õnn", kus ta selgitas, et õnn seisneb jäägitus töös kommunismi heaks. Ta oli nii "õnnelik", et laskis end peale romaani lõpetamist maha. Tema hinge jaoks oli liiga raske kanda nii suurt valet. Joffe ja Tomkin - suured kommunistlikud juhid ja tsaariaegsed kommunismi eest võitlejad - ei suutnud vaadata seda, kuidas kommunism reaalsuses välja nägi. Nad lõpetasid enesetapuga.

Kommunistid on õnnetu. Ka nende suurimad diktaatorid. Kui õnnetu oli Stalin! Kui ta oli peaaegu kõik oma kaaslased tapnud, kartis ta kogu aeg, et teda ennast mürgitatakse või tapetakse. Tal oli kaheksa magamistuba, mida sai sulgeda nagu panga šeife. Keegi ei teadnud, millises magamistoas ta parajasti magab. Ta ei söönud kunagi enne, kui kokk tema lähedalolekul toitu maitsnud oli. Kommunism ei tee kedagi õnnelikuks, isegi selle diktaatoreid mitte. Nad vajavad Kristust.

Võites kommunismi vabastaksime mitte ainult kommunismi ohvrid, vaid ka kommunistid iseendid.

Põrandaalune Kirik esindab orjastatud rahva suurimat vajadust. Aidake teda!

Põrandaalusele Kirikule on iseloomulik innukas usk.

Jumalasurelane, kes avaldab ennast "George" nime all, räägib oma raamatus Jumala Põrandaalusest Kirikust järgmisest juhtumist:

Vene armee kapten tuli jumalasurelase juurde Ungaris ja tahtis teda nelja silma all näha. Poiss oli väga noor ja metsik ja väga teadlik oma rollist võitjana. Kui ta juhiti väikesesse konverentsi saali ja uks kinni pandi, viitas ta ristile, mis seina peal rippus.

"Sa tead, et see on vale," ütles ta jumalasurelasele. "See on vaid üks trikk, millega teie, jumalasurelased, petate vaeseid inimesi, et rikastel oleks neid kergem teadmatuses hoida. Jäta nüüd, me oleme kahekesi!"

Tunnista mulle, et sa ei ole kunagi tegelikult uskunud, et Jeesus oli Jumala Poeg!"

Jumalasalane naeratas. "Aga, mu vaene noor mees, loomulikult usun ma seda. See on tõde."!

"Ma ei taha, et sa mind lollitad!" hüüdis kapten. "See on tõsine. Ära naera mu üle!"

Ta võttis revolvi välja ja hoidis seda jumalasalase ihu lähedal.

"Kui sa ei tunnista, et see on vale, lasen su maha!"

"Ma ei saa nii tunnista, sest see oleks vale. Meie Issand on tõesti ja päriselt Jumala Poeg," ütles jumalasalane.

Kapten visakas revolvi põrandale ja kallistas jumalameest. Pisarad voolasid tema silmadest.

"See on *tõsi!*" hüüdis ta. *See on tõsi.* Ka mina usun nii, aga ma ei olnud enne kindel, et inimesed selle usu eest surra tahavad, kuni ma ise seda nägin. Oh, ma tänan sind! Sa tugevdasid minu usku. Nüüd võin ka mina Kristuse eest surra. Sina näitasid mulle, kuidas seda tehakse."

Ma olen näinud teisi selliseid juhtumeid. Kui venelased okupeerisid Rumeenia, sisenesid kaks relvastatud Vene sõdurit kirikusse. Nad ütlesid, "Me ei usu teie usku. Need, kes seda kohe ei hülga, lastakse kohapeal maha! Need, kes selle usu hülgavad, minge paremale!" Mõned läksid paremale. Neil kästi koju minna. Nad põgenesid elu eest. Kui venelased jäid sealolevate kristlastega üksi, kallistasid nad neid ja ütlesid, "Ka meie oleme kristlased, aga me tahtsime suhelda ainult nendega, kes on valmis tõe eest surema."

Sellised mehed võitlevad evangeeliumi eest meie maades. Ja nad ei võitle ainult evangeeliumi eest. Nad võitlevad ka vabaduse eest.

Paljude Lääne kristlaste kodudes veedetakse teinekord tunde maailmalikku muusikat kuulates. Meie kodudes võib kuulda valjut muusikat, aga see on ainult selleks, et summutada juttu evangeeliumist ja põrandaalusest tööst, et naabrid ei kuuleks ja salapolitseid ei informeeriks.

Kuidas nad rõõmustavad, kui kohtavad mõnda tõsist kristlast Läänest!

See, kes neid ridu kirjutab, on ainult üks tähtsusetu inimene. Aga ma olen hääleks neile, kes ei saa hüüda; kes on sunnitud vaikima ja keda Läänest kunagi ei esindata. Nende nimel palun ma suurt tõsidust usus ja kristluse probleemide lahendamisel. Nende nimel palun teie palveid ja praktilist abi ustava, kannatava Põrandaaluse Kiriku jaoks kommunistlikes maades.

Me võidame kommunistid. Esiteks sellepärast, et Jumal on meie poolel.

Teiseks sellepärast, et meie sõnum vastab südame suurimatele vajadustele.

Kommunistid, kes olid natsistide ajal vangis, tunnistasid, et ka nemad palvetasid rasketel hetkedel. Ma olen näinud, kuidas kommunistlikud juhid surid sõnadega "Jeesus, Jeesus," huultel.

Me võidame, sest kogu meie rahva kultuuriline pärand on meie poolel. Venelased võivad keelata kõik kaasaegsete kristlaste teosed. Aga on olemas Tolstoi ja Dostojevski ja inimesed leiavad Kristuse valguse sealt. Niimoodi on ka Goethe Ida Saksamaal, Sienkiewicz Poolas ja teised. Rumeenia suurim kirjanik oli Sadoveanu. Kommunistid on avaldanud tema raamatu "Pühade Elulood", pealkirja all "Legendid Pühadest". Aga isegi selle pealkirja all inspireerivad pühade elud inimesi.

Nad ei saa kõrvaldada Rafaeli, Michelangelot ja Leonardo da Vinci't kunstiajaloo. Nende pildid räägivad Kristusest.

Kui ma räägin kommunistidega Kristusest, siis suurim vajadus nende südames on minu liitlane - mu abiline. Suurim raskus kommunistide jaoks ei ole minu argumentidele vastamine. Kõige raskem on neil alla suruda enda südametunnistust, mis on minu poolel.

Ma olen isiklikult tundnud marksismi professoreid, kes enne ateistliku loengu pidamist palusid Jumalat, et Ta neid selles aitaks! Ma olen näinud kommuniste käimas kaugetel salajastel koosolekutel. Kui nad üles leiti, nad eitasid, et on olnud pörandaalusel koosolekul. Siis nad nutsid, kahetsedes, et neil ei olnud julgust seista usu eest, mis sundis neid seal olema. Ka nemad on inimesed.

Kui inimene on jõudnud usuni - kasvõi väga lihtsa usuni - see usk areneb ja kasvab. Me oleme kindlad, et see võidab, sest meie Pörandaalusest Kirikust oleme näinud, kuidas see ikka ja jälle võidab.

Kristus armastab kommuniste. Neid saab ja peab Kristusele võitma. Neid saab võita ainult Pörandaalune Kirik Raudse Eesriide taga. Kes soovib rahuldada Jeesuse südame igatsust, et kogu inimkond saaks päästetud, peaks aitama Pörandaalust Kirikut tema tegevuses. Jeesus ütles: "Opetage kõiki rahvaid." Ta ei öelnud kunagi, et me peaksime Raudse Eesriide ees seisma jääma. Ustavus Jumalale ja Tema misjoni käsk sunnivad meid jõudma Raudse Eesriide taha, kus kolmandik inimkonnast on kommunismi orjuse all.

Me võime jõuda nendeni, kui töötame koos Pörandaaluse Kirikuga, kes on juba seal!

Kolm gruppi, kes moodustavad Põrandaaluse Kiriku: Esiteks - kommunistide poolt kõrvaldatud pastorid ja jumalasalused

Kommunistlike maade Põrandaalune Kirik koosneb kolmest grupist. Esimese grupi moodustavad tuhanded endised pastorid ja jumalasalused, kes on oma kirikutest välja heidetud ja kogudustest kõrvaldatud, sest nad ei tahtnud evangeeliumiga kompromisse teha. Paljud sellised endised pastorid ja jumalasalused on olnud aastaid vangis ja piinatud oma usu pärast. Nad lasti vabaks... ja nad alustasid kohe uuesti oma teenistust - salaja ja efektiivselt Põrandaaluses Kirikus teenides. Kuigi kommunistid sulgesid nende kirikud või asendasid nad "usaldavamate" teenistujatega, jätkavad nad oma teenistust edukamalt kui varem, teenides salaja põrandaalustel koosolekutel aitades, katusekambrites, keldrites, öösiti viljapõldudel - või mujal, kus kristlased salaja kogunesid. Need inimesed on "elavad märtrid", kes ei lõpeta oma teenistust ja riskivad uue arreteerimise ja piinadega.

Teine osa - tavalised kirikuliikmed

Teine osa Põrandaalusest Kirikust on suur armee pühendunud mehi ja naisi. Peab aru saama, et Venemaal ja Hiinas ei ole nimelisi, poole südamega, leigeid kristlasi. Hind, mille kristlased oma usu eest maksavad, on selleks liiga suur. Teiseks tuleb meeles pidada, et tagakius on alati teinud parema kristlase - tunnistava kristlase, hingivõitva kristlase. Kommunistlik tagakius on saanud tulise vastuse ja loonud tõsiseid, pühendunud kristlasi, milliseid vabades maades võib väga harva kohata. Need inimesed ei saa aru, kuidas keegi võib olla kristlane ja ei taha võita igat hinge, keda ta kohtab.

"Punane Täht" (Venemaa armee ajaleht) ründas Vene kristlasi, öeldes, "Kristuse kummardajad tahavad panna oma ahneid küüni kõigi peale." Aga nende säravad kristlikud elud võivad naabrite ja külaelanike armastuse ja austuse. Igas linnas või külas on kristlased kõige armastatumad ja meeldivamad elanikud. Kui ema on liiga haige, et kanda oma laste eest hoolt, tuleb kristlasest ema ja vaatab nende järele. Kui mees on liiga haige, et puid lõhkuda, tuleb kristlasest mees, kes teeb selle tema eest. Nad "elavad" kristlust - ja kui nad hakkavad Kristusest tunnistama, inimesed kuulavad ja usuvad - sest nad on näinud Kristust nende eludes. Kuna keegi peale volitatud jumalasalase ei või kirikus kõneleda, võivad hingi miljonid tulised, pühendunud kristlased igas kommunistliku

maailma nurgas, tunnistavad ja teenivad turuplatsidel, külade veekaevude ääres - igal pool, kus nad on. Kommunistlikud ajalehed tunnistavad, et kristlastest lihunikud poetavad evangeeliumi traktaate liha pakkepaberi vahele, mida nad müüvad. Kommunistlik ajakirjandus nendib, et kristlased, kes töötavad kommunistlike trükikodade juhtkondades, lähevad hilja öösel tööle tagasi, panevad pressid jälle tööle ja trükivad mõned tuhanded kristlikku kirjandust - ja sulgevad trükikoja enne päikesetõusu. Kommunistlik ajakirjandus tunnistab samuti, et Moskva kristlikud lapsed on "mingisugusest allikast" saanud evangeeliume ja siis kopeerivad neid käsitsi. Siis panevad lapsed neid evangeeliume oma õpetajate välisriiete taskutesse kooli riietusruumides. Suur grupp tavalisi kirikuliikmeid on väga väeline, efektiivne, hingivõitev misjonlik jõud kommunistlikes maades.

Kommunistlikus Kuubas on varasemad misjonärid öelnud, et salajased "kirikuliikmed" tõusevad järjest rohkem esile, sest kõik tõelised jumalasalused on arreteeritud või tagakiusatud ja asendatud kommunistlike "jumalasalustega".

Need miljonid pühendunud, tõelised ja tulised kirikuliikmetest usklikud on saanud puhtamaks tagakiusu leekides, millest kommunistid lootsid nende hävingut.

Kolmandaks - ametlikud pastorid ja jumalasalused, kes ei taha olla ohjeldatud või vaikima sunnitud

Kolmas oluline Põrandaaluse Kiriku osa on suur hulk ustavaid pastoreid ametlikus, ohjeldatud ja vaikima sunnitud "kirikutes". Põrandaalune Kirik ei ole täiesti eraldi ametlikust kirikust. Paljudes kommunistlikes maades, nagu Jugoslaavias, Poolas ja Ungaris, töötavad paljud ametlike kirikute pastorid salaja Põrandaaluses Kirikus. Mõnel maal on need kaks tihedalt läbi põimunud. Nendel pastoritel ei ole lubatud rääkida Kristusest väljaspool oma tillukest, ühe-ruumilist kirikut. Neil ei lubata pidada laste- või noorte-teenistusi. Mitte-kristlased ei julge sinna tulla. Pastoritel ei ole luba palvetada haigete koguduseliikmete eest nende kodudes. Neid piiravad igalt poolt kommunistlikud reeglid, mis teevad nende "kirikud" mõtetuteks. Väga tihti need pastorid, kui nad kohtavad kontrolli, kes mõnitavad "usuvabadust", riskeerivad julgelt oma vabadusega ja peavad paralleelset salajast teenistust, mis ületab suuresti kommunistide määratud reegleid. Need pastorid peavad salajast teenistust lastele ja noortele. Nad evangeliseerivad salaja

kristlikes kodudes ja keldrites. Nad saavad ja levitavad salaja kristlikku kirjandust näljastele hingedele. Nad riskeerivad oma vabadusega, ignoreerides salaja ametlikke piiranguid ja teenides neid ümbritsevaid näljaseid hingi. Näiliselt kuulekad ja väliselt sõnakuulelikud, riskeerivad nad oma eludega, et salaja Jumala Sõna levitada. Hiljuti avastati palju selliseid mehi Venemaal ja nad arreteeriti. Nad said mitu aastat vanglakaristust.

Nad on oluliseks osaks Põrandaaluses Kirikus.

Endised jumalasalused - keda kommunistid on välja heitnud ja taga kiusanud; tavalised kirikuliikmed; ametlikud pastorid, kes peavad salaja palju laiemat ja tugevamat teenistust, kui neil selleks luba on - kõik need osad töötavad Põrandaaluses Kirikus. Ja Põrandaalune Kirik püsib nii kaua, kuni kommunism saab purustatud. Mõnedes maades on mõni osa teisest aktiivsem - aga kõik osad on olemas ja töötavad Kristuse jaoks suuresti riskides.

Inimene, kes hiljuti reisis kommunistlikes maades ja oli väga huvitatud usulistest küsimustes, tuli tagasi ja kirjutas, et ei kohanud ühtegi Põrandaalust Kirikut.

See on nagu reisida Kesk-Aafrikas harimatute suguharude seas ja tulla tagasi, öeldes: "Ma küsitlesin neid põhjalikult. Ma küsisin kõigilt, kas nad oskavad mõistuslikult rääkida. Nad kõik ütlesid, et nad ei oska." Tõde seisneb selles, et nad kõik räägivad mõistuslikult, aga nad ei tea, et see, mida nad räägivad, ongi mõistuslik.

Esimeste sajandite kristlased ei teadnud, et nad on kristlased. Kui sa oleks küsinud nendelt, millisest usust nad on, nad oleks vastanud, et nad on juudid, iisraellased, usuvad Jeesust kui Messiat, vennad, pühad, Jumala lapsed. Nimetus "kristlased" omistati neile palju hiljem, esimest korda Antiohhias.

Ükski Lutheri järgija ei teadnud, et ta on luterlane. Luther protesteeris energiliselt sellise nimetuse vastu.

"Põrandaalune Kirik" on nimetus, mille on andnud kommunistid, nagu ka Läänes Ida-usulise situatsiooni uurijad, kui salajasele organisatsioonile, mis on spontaanselt kommunistlikes maades formeerunud. Põrandaaluse Kiriku liikmed ei nimeta seda organisatsiooni sellise nimega. Nad nimetavad end kristlasteks, usklikeks, Jumala lasteks. Aga nad viivad edasi põrandaalust tööd, nad kohtuvad salaja, levitavad evangeeliumi salajastel koosolekutel, kus käivad mõned välismaalased ja väidavad, et ei ole kunagi Põrandaalust Kirikut näinud. Selle sobiva nime on neile pannud nende vaenlased ja need, kes vaatavad armastusega seda imelist salajast organisatsiooni väljastpoolt.

Sa võid aastaid reisida läbi Lääne ja mitte kunagi kohata Nõukogude spioonide võrku, mis ei tähenda seda, et seda seal ei oleks. Nad ei ole nii lollid, et näitaksid endid uudishimulikele turistidele.

Järgmises peatükis tsiteerin mõningaid katkeid Nõukogude ajakirjandusest, mis tõestavad julge Põrandaaluse Kiriku eksistentsi ja kasvavat tähtsust.

6. peatükk

KUIDAS KRISTLUS KOMMUNISMI VÕIDAB

Ma rääkisin meie kogemusest Kristuse sõnumit levitades salaja Nõukogude armees ja kommunistlikus Rumeenias.

Ma olen kutsunud teid üles appi kuulutama Kristust kommunistidele ja neile, keda nad rõhuvad.

Kas minu väljakutse on "unenägu" ja "mitte toimiv"?

Kas see on reaalne?

Kas Põrandaalune Kirik eksisteerib praegu Venemaal ja teistes maades? Kas põrandaalune töö on seal praegu võimalik?

Nendele küsimustele vastan ma väga heade sõnumitega.

Kommunistid tähistavad poolt sajandit oma kommunistlikku võimu. Aga nende võit on kaotus. Kristus on võitnud, mitte kommunism. Venemaa ajakirjandus, mida meie organisatsioon põhjalikult uurib, on täis informatsiooni Põrandaalusest Kirikust. Esimest korda on saanud Põrandaalune Kirik nii tugevaks, et töötab pooleldi avalikult, kommuniste kohutades. Kogu informatsioon, mis on meieni jõudnud ka teistest allikatest, kinnitab kommunistliku ajakirjanduse teateid.

Pidage meeles, et Põrandaalune Kirik on nagu jäämägi! Peamiselt on see veepinna all ja ainult väike osa sellest on nähtav.

Järgnevatel lehekülgedel annan lühikese kogumi kõige tähtsamatest sõnumitest.

Jäämäe tipp

Seitsmendal novembril, 1966. aastal, pidas Põrandaalune Kirik lageda taeva all suure koosoleku. Paljud usklikud tulid sinna teistest linnadest. Peale altarikutset võtsid nelikümmend seitse inimest vastu Kristuse ja said samas kohas ristitud Mustas meres, täpselt nagu Piibliaegadel.

Sellele ei eelnenud õpetust. Viiekümne aasta kommunistliku diktatuuri järel ei ole neil Piibleid või teisi kristlikke raamatuid, neil ei ole seminare ja Põrandaaluse Kiriku jumalasalused ei ole treenitud teoloogid. Aga ka diakon Filippus ei olnud. Ja kui eunuhh, kellega ta võib-olla tund aega oli rääkinud, küsis temalt, "Näe, siin on vesi, mis takistab mul olemast ristitud?" ütles Filippus: "Kui sa usud kogu oma südamest, sa võid saada päästetud." Nad läksid kohe vette ja pöördunu sai ristitud. (Ap.t. 8:36-38).

Mustas meres on piisavalt vett ja Põrandaalune Kirik praktiseerib jällegi seda, mida praktiseeris Piibliaja kirik.

Utšitel'skaja Gazeta, 23. augustil, 1966, teatab, et Doni-äärse-Rostovi linna baptistid keelduvad kogudust registreerimast vastavalt seadustele ja kuuletumast nii-öelda "juhtidele", kes on kommunistide poolt määratud. Nad organiseerisid demonstratsiooni linna tänavatel.

See toimus esimesel mail. Täpselt samamoodi nagu Jeesus tegi imesid hingamispäeval, et oma variseridest vastaseid välja kutsuda, valib Põrandaalune Kirik kommunistlikud pidupäevad, et teha väljakutseid nende kommunistlikele seadustele.

Esimene mai on pidupäev, millal kommunistid teevad alati suuri demonstratsioone, millest osavõtt on kõigile kohustuslik. Aga sel korral ilmus teine tugev jõud Venemaal - Põrandaalune Kirik - samuti tänavatele.

Tuli tuhat viissada usklikku. Neid ajendas Jumala armastus. Nad teadsid, et riskeerivad oma vabadusega. Nad teadsid, et vanglas ootab neid nälginine ja piin.

Iga Venemaa usklik teab "Salajast Manifesti", mille trükkisid Barnauli evangeelsed kristlased, kus kirjeldatakse seda, kuidas öde Hmara, Kulunda külas, sai teada sõnumitest, et ta mees oli vanglas surnud. Nüüd sai temast nelja lapsega lesk. Kui ta sai kätte oma mehe laiba, nägi ta ahelate jälgi mehe kätel. Mehe käed, sõrmed ja jalgade alaosal olid kohutavalt ära põletatud. Kõhu alaosal olid noajäljed. Parem jalg oli täiesti tursunud. Mõlemal jalal oli peksmise jälgi. Kogu ihu oli täis haavu kohutavast peksmisest.

Iga usklik, kes avalikule Doni-äärse-Rostovi demonstratsioonile tuli, teadis, et selline on ka tema saatus. *Aga nad tulid ikkagi.*

Aga nad teadsid ka, et seda märtrit, kes oli andnud oma elu Jumala eest ainult kolm kuud peale pöördumist, mattis suur hulk usklikke, kellel olid plakatid kirjadega:

"Minu jaoks on elu Kristus ja surra ainult kasu."

"Ära karda neid, kes võivad tappa su ihu, aga ei saa tappa hinge!"

"Ma nägin altari ees neid, kes olid tapetud Jumala Sõna pärast."

Selle märtri eeskuju inspireeris Doni-äärse-Rostovi usklikke. Nad kogunesid ühe väikese maja ümber. Inimesed olid igal pool - mõned majade katustel, teised puude otsas, nagu Sakkeus vanal ajal. Kaheksakümmend inimest pöördus, enamuses noored. Nendest kaksikümmend kolm olid endised komnoored!

Usklikud läksid läbi linna Doni jõe poole, kus toimus ristimine.

Saabusid kommunistliku politsei autod, kes ümbritsesid usklikke jõe kallastel. Nad tahtsid arreteerida juhtivaid vendi. (Nad ei saanud arreteerida kõiki, neid oli tuhat viissada!) Usklikud langesid põlvili ja tulises palves palusid Jumalat, et Ta kaitseks oma rahvast ja lubaks neil pidada jumalateenistust sel päeval. Siis vennad ja õed - õlg õla kõrval seistes - ümbritsesid vendi, kes teenistust juhtisid, lootes takistada politseid nende arreteerimisel. Olukord muutus väga pingeliseks.

Utšitelskaja Gazeta teatab, et "illegaalsel" baptistide organisatsioonil Rostovis on põrandaalune trükikoda. (Sõna "baptist" tähendab Venemaal nii evangeelseid kui ka nelipühilasi.) Nad annavad välja trükiseid, kus noori kutsutakse üles seisma oma usu eest. Ühes sellises põrandaaluses trükises palutakse kristlastest vanematel teha midagi, mis minu arvates on väga hea: "Kandke hoolt, et teie lapsed käiksid matustel, et nad ei muretseks ajutiste asjade pärast." Vanematel palutakse samuti anda oma lastele kristlik haridus vasturavimina ateismile, mis neid kommunistlikes koolides mürgitab.

Utšitelskaja Gazeta lõpetab artikli küsimusega: "Miks õpetajad sekkuvad nii aralt nende perekondade ellu, kelle lapsed on religiooni poolt lollitatud?"

See "Õpetajate Ajaleht" kirjeldab ka, mis juhtus kohtus põrandaaluste töölistega, kes olid salaja ristinud.

Noored usklikud, keda kutsuti kommunistlikku kohtusse, olid väljakutsuvad ja põlastavad. Nad käitusid vihaselt ja fanaatiliselt. Noored naispealtvaatajad jälgisid imetlusega süüaluseid ja meeleepahaga ateistlikku publikut.

Põrandaaluse Kiriku liikmed on riskeerinud peksmistega ja vangistusega, et nõuda rohkem vabadust Kommunistliku Partei peakorterit ees Venemaal.

Meil on "Illegaalse" Nõukogude Liidu Evangeelsete Baptistide Kirikute Komitee salajane dokument, mis on vastuolus kommunistide-kontrollitud "Baptistide Liiduga", mida juhib reetur Karev, kes kiidab kommunistide inimlikkust, kes on kristlaste massimõrvarid ja ülendab "vabadust", mis on Venemaal valitsemas

ajalehes "Nõukogude Elu Täna". Salajaste kanalite kaudu on see dokument toimetatud Läände.

Selles räägitakse teisest kangelaslikust avalikust demonstratsioonist, seekord Moskvas endas.

Ma tõlgin sellest manifestist:

"Ülikiire.

Armsad õed ja vennad, õnnistusi teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt ja meie Issandalt Jeesus Kristuselt.

Me ütleme teile, et Evangeelsete Baptistlike Kristlaste kirikute delegaadid, viissada inimest, kes läksid 16.mail 1966.aastal Mosvasse, et vahele sekkuda võimu keskorganite tööle, läksid Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee hoone juurde palvega, et neid vastu võetaks ja ära kuulataks.

Me andsime üle palvekirja, mis oli adresseeritud peasekretärile, Brezhnevile."

Selles manifestis öeldakse veel, et need viissada meest seisid terve päeva selle hoone ees. See oli esimene avalik kommunismi vastane demonstratsioon Moskvas. Ja selle korraldasid Põrandaaluse Kiriku liikmed. Päeva lõpupoole andnsid nad teise palvekirja Breznevile, milles nad olid nõrдинud, et keegi "seltsimees" Stroganov keeldus nende palvet Brezhnevile edasi andmast ja ähvardas neid.

Viissada delegaati jäid kogu ööks tänavatele. Autod sõitsid neist mööda, pritsisid neid poriga ja neid solvati. Hoolimata sellest, et sadas vihma ja neid niimoodi koheldi, jäid nad hommikuni Kommunistliku Partei hoone ette!

Järgmisel päeval tehti ettepanek, et viissada venda siseneksid hoonesse, et kohtuda mõningate väiksemate kommunistide ametnikega, aga "teades, et usklikke, kes sisenesid võimude hoonetesse, peksti tihti, sest seal ei olnud tunnistajaid, delegatsioon keeldus üksmeelselt ja jäi ootama vastust Breznevi käest."

Siis juhtus midagi ootamatut.

Kell kolmveerand kaks saabusid sündmuspaigale kaksikümmend kaheksa bussi ja kättemaks usklikke vastu läks lahti. "Me moodustasime ringi, hoidsime üksteisel käest kinni, laulsime laulu "Parimad päevad meie elus on need, kus me saame kanda risti." Salapolitsei mehed hakkasid meid peksma, nii noori kui vanu. Nad viisid mehi rivist välja ja peksid näkku, vastu pead ja viskasid asfaldile. Nad tirisid mõningaid vendi juukseid pidi bussidesse. Kui mõned proovisid põgeneda, peksti neid nii kaua, kuni nad kaotasid teadvuse. Kui nad olid täitnud bussid usklikkega, viidi nad tundmatusse paika. Salapolitsei bussidest oli kuulda vendade ja õdede laulu. Kõik see sündis paljude inimeste silmade ees."

Ja nüüd järgneb midagi veelgi ilusamat. Peale seda, kui viissada meest arreteeriti ja kindlasti neid piinati, olid vend G. Vins ja teine juhtiv vend, Horev, (tõelised Kristuse karja karjased) ikka veel nii julged, et minna sama kommunistliku partei Keskkomiteesse - samamoodi, nagu peale Ristija Johannese arreteerimist, alustas Jeesus avalikku kuulutamist samast paigast ja samade sõnadega, mille pärast Ristija Johannes kannatas: "Parandage meelt, sest Taevariik on lähedal." (Mt.4:17).

Vins ja Horev küsisid, kus on arreteeritud delegaadid ja nõudsid nende vabastamist. Need kaks julget venda lihtsalt haihtusid. Hiljem levis sõnum, et nad pandi Leftorovskaja vanglasse.

Kas need Põrandaaluse Kiriku liikmed löid kartma? Ei! Kohe riskeerisid teised oma eludega, kirjastades manifesti, mida me lugesime, rääkides edasi lugu sellest, mis juhtus, öeldes teistele, "Sest teile on antud mitte ainult uskuda Kristusesse, vaid ka kannatada Tema pärast" (Fil.1:29). Nad innustavad oma vendi, et "ükski inimene ei kõiguks nende viletsuste pärast, sest te ise teate, et olete selleks määratud" (1.Tes.3:3). Nad tsiteerivad ka Kirja Heebrealastele 12:2 ja kutsuvad usklikke vaatama "Jeesusele, meie usu autorile ja täidesaatjale, kes rõõmu pärast, mis tema ette seati, kannatas risti ja põlgas häbi."

Põrandaalune Kirik on avalikult vastu seisnud noorte ateistlikule mürgitamisele Rostovis ja Moskvas ja kogu Venemaal. Nad võitlevad kommunistliku mürgi ja ametlike kirikute reeturlike juhtide vastu, kelledest nad kirjutavad ühes oma salajases manifestis: "Meie päevil dikteerib saatan ja "Kirik" võtab omaks kõik otsused, mis on vastuolus Jumala käskudega." (Tsiteeritud 4. oktoobri, 1966.a., "Pravda Ukrainis").

Pravda Vostoka rääkis kohtuprotsessist vendade Aleksei Neverovi, Boris Garmašovi ja Axen Zubovi vastu, kes organiseerisid inimesi kuulama Ameerikast tulevaid raadiosaateid. Nad lindistasid sõnumid kassetidele ning hiljem levitasid neid.

Neid süüdistati ka salajaste evangeelsete koosolekute organiseerimises "ekskursioonide" ja "kunstiringide" nime all. Niimoodi töötab Põrandaalune Kirik - nagu algkirik töötas Rooma impeeriumi katakombides.

Sovetskaja Moldavia nuriseb 15.septembri 1966, väljaandes, et Põrandaalune Kirik annab välja brošüüre. Nad kogunevad avalikes paikades, kuigi see on seaduse poolt keelatud ja käivad paigast paika tunnistades Kristusest.

Sama ajaleht teatab, et rongis Renist Kišinjovi laulsid kolm noort poissi ja neli tüdrukut kristlikku laulu "Pühendagem oma noorus

Kristusele." Reporter teatas, et tundis vastikust, sest need usklikud "kuulutavad tänavatel, raudteejaamades, rongides, bussides ja isegi riigiasutustes." Jällegi näitab see, kuidas Põrandaalune Kirik täna Venemaal tegutseb.

Kui selliste kristlaste kohtuprotsessides teatati otsus kristlike laulude avaliku laulmise eest, langesid süüdimõistetud põlvili ja ütlesid, "Me anname ennast Jumala kätte. Me täname sind, Issand, et Sa oled lubanud meil kannatada usu pärast." Ja siis kogu publik, keda juhtis "fanaatiline" Madan, laulis kohtusaalis laulu, mille eest nende vendi just vangi ja piinadesse mõisteti.

Esimesel mail organiseerisid Koptšagi ja Zaharovka kristlased salajase jumalateenistuse metsas, sest neil ei olnud kirikuid!

Nad organiseerivad koosolekuid ettekäändel, et peavad sünnipäeva. (Paljud kristlikud perekonnad, kus on neli või viis pereliiget, peavad vähemalt kolmkümmend viis "sünnipäeva" aastas, et katta salajasi koosolekuid.)

Ükski vangla ega piin ei kohuta Põrandaaluse Kiriku kristlasi. Nagu algkoguduses, tagakius ainult suurendab nende pühendumist.

4. oktoobri 1966.aasta *Pravda Ukraini* ütles vend Prokofjevi kohta - kes on üks Venemaa Põrandaaluse Kiriku juhte - et ta on juba kolm korda vangis olnud, aga niipea kui ta on saanud vabaks, organiseerib ta jälle salaja pühapäevakoole. Nüüd on ta jälle arreteeritud.

Ta kirjutas salajases manifestis: "Inimlikule korrale alistudes (ta peab silmas kommunistlikke seadusi) on ametlik kirik jäänud ilma Jumala õnnistustest."

Ja ära kunagi mõtle vanglast, nagu Lääne vanglast, kui kuuled, et venelasest vend on vangi mõistetud. Venemaa vangla tähendab *nälgimist, piina ja ajuloputust.*

Nauka i Religia (Teadus ja Religioon) nr.9, 1966, teatab, et kristlased levitavad evangeelset kirjandust *Ogonjoki* kaante vahel. Nad jagavad raamatuid, mille kaantel sa võid näha Anna Kareninat, Lev Tolstoi novelli. Aga sees on Piibli osad!

Nad laulavad laule. Meloodia on "kommunistlik Internatsionaal", aga sõnad ülistavad Kristust! (*Kazahstanskaja Pravda*, 30. juuni, 1966).

Kulundas (Siber) avaldatud salajases kirjas ütlevad kristlased, et ametlik "baptistide" juhtkond "on hävitanud kiriku ja selle tõelised sulased kogu maailmas, samamoodi nagu kirjatundjad, ülempreestrid ja variserid reetsid Jeesuse Kristuse Pontius Pilaatusele." Aga Põrandaaluse Kiriku usk töötab edasi!

Kristuse pruut teenib Teda jätkuvalt! Kommunistid ise tunnistavad, et mul on õigus, kui väidan, et Põrandaalune Kirik võidab kommuniste Kristusele. Neid on võimalik võita!

"Bakinski Rabotši" (Bakuu tööline) 27.aprillil 1966, avaldas Tania Ciugunova (kommunistliku Noorsoo Ühingu liikme) kirja, kes võideti Kristusele. Kommunistid olid selle kirja konfiskeerinud:

"Kallis tädi Nadja, ma saadan sulle õnnistusi meie armsalt Issandalt. Tädi Nadja, kui palju Ta mind armastab! Me ei ole mitte midagi Tema ees. Tädi Nadja, ma usun, et sa saad aru nendest sõnadest: "Armasta oma vaenlasi, õnnista neid, kes teid neavad, tehke head neile, kes teid vihkavad ja palvetage nende eest, kes teid kurjalt ära kasutavad.""

Kui see kiri kätte saadi, pidi Peter Serebrennikov, vend, kes tema ja paljud teised noored kommunistid Kristuse juurde tõi, minema vanglasse. Kommunistlik ajaleht tsiteerib ühest tema jutlusest: "Me peame uskuma oma Päästjasse nii, nagu tegid seda algkristlased. Meie jaoks on peamine seadus Piibel. Me ei tunnista midagi muud. Me peame kiirustama, et päästa inimesi patust, eriti noori." Kui öeldi, et nõukogude seadus keelab rääkida noortele Kristusest, vastas ta: "Meie jaoks on ainus seadus Piibel" - väga normaalne vastus, kui maal valitseb õel diktaatorlik valitsus.

Kommunistlik ajaleht kirjeldab "metsikut" pilti: "Noored poisid ja tüdrukud laulavad vaimseid laule. Nad läbivad ristimise rituaali ja peavad kinni kurjast, petlikust õpetusest, mis õpetab neid oma vaenlasi armastama."

Bakinski Rabotši ütleb, et paljud noored poisid ja tüdrukud, kes on Kommunistliku Noorsoo Ühingu liikmed, on tegelikult kristlased! Artikkel lõppeb sõnadega: "Kui nõrk peab olema kommunistlik kool, kui igav ja valgusest võõrdunud... et pastorid on suutelised ära võtma koolide õpilasi õpetajate nina alt."

Kazahstanskaja Pravda 30. juunil 1966, on kokkunud avastades, et parimate hinnetega õpilased on kristlased!

Kazahstanskaja Pravda 17. jaanuaril 1966, tsiteerib põrandaalust kristlikku lehte, mis oli tehtud emadele: "Ühendagem oma jõupingutused ja palved, et meie laste elud oleksid pühendatud Jumalale juba hällist alates... Päästame lapsed selle maailma mõjust."

Need jõupingutused on olnud edukad! Kommunistlikud ajalehed tunnistavad sellest! Kristlus läheb noorte seas edasi!

Ajaleht Tšeljabinskis, Venemaal, kirjeldab, kuidas Kommunistliku Noorsoo Ühingu liige, Nina, sai kristlaseks. Ta käis salajasel kristlikul koosviibimisel.

"Sovjetskaja Justitia" nr. 9 aastast 1966, kirjeldab sellist Põrandaalust koosviibimist. "Seda peeti keskööl. Varjunud, isegi enda varju eest peitvad mehed tulid kokku erinevatest paikadest. Vennad täitsid väga madala laega ruumi. Neid oli nii palju, et põlvitamiseks ei jätkunud ruumi. Ohu puuduse tõttu sai õhk algelises gaasilambis otsa. Higi voolas kohalviibijate nägudel. Tänaval pidas üks jumalasalane valvet, et politseid ei tuleks." Aga Nina ütles, et sellisel koosviibimisel võeti ta vastu kallistuste, soojuse ja hoolega. "Neil oli, nagu ma praegu tean, suur ja valgustav usk - usk Jumalasse. Tema võtab meid oma kaitse alla. Las mind tundvad komnoored mööduvad minust ilma teretamata! Las nad vaatavad mind põlgusega ja nimetavad mind lüües "Baptistiks!" Las nad teevad nii! Ma ei vaja neid."

Niimoodi on ka paljud teised noored komnoored otsustanud lõpuks teenida Kristust.

Kazahstanskaja Pravda 18. augustil 1967, kirjeldab Klasseni, Bondari ja Teleghini kohtuasja. Me ei tea, milline karistus neile määrati, aga nende süü kuulutati välja. Nad oli õpetanud lastele Kristusest.

"Sovietskaja Kirgizia" 15. juunil 1967, nuriseb, et kristlased "provotseerivad administratiivsete vahendite kasutamisele enda vastu." Niimoodi "süütu" kommunistlik võim, olles pidevalt provotseeritud arreteerima kristlasi nende kangekaelsuse pärast, sest need ei ole eluga vabaduses rahul, arreteerisid nad veel ühe grupi. Nende kuritegu seisnes selles, et neil oli ebaseaduslik trükipress viieteistkümne trükimasina ja kuue köitmismasinaga, kus trükiti kristlikku kirjandust.

"Pravda" 21. veebruaril, 1968, teatab, et tuhandeid naisi ja tüdrukuid tabati kandmas võösid ja paelu, milledele oli kirjutatud Piibli salme ja palveid. Võimud uurisid välja ja leidsid, et isik, kes selle uue moe alustas, mida ma soovitaksin ka Läänes kasutusele võtta, oli üks kommunistliku politsei kristlasest liige, vend Ljubertse Stasjuk. Ajaleht teatas tema arreteerimisest.

Vastused, mida annavad Põrandaaluse Kiriku kristlased kommunistlikes kohtusaalides, on Jumala poolt inspireeritud. Üks kohtunik nõudis: "Miks te meelitate inimesi oma keelatud sekti?" Kristlasest õde vastas, "Meie eesmärk on võita *kogu maailm* Kristusele."

"Teie usk on teaduse vastane," ütles kohtunik teises kohtuprotsessis, kus süüdistatud tüdruk - tudeng - vastas: "Kas te tunnete teadust rohkem kui Einstein, või Newton? Nemad olid usklikud. Meie universium kannab Einsteini nime. Ma olen õppinud

ülikoolis, et universiumi nimi on Einsteini universium. Einstein kirjutab: "Kui me puhastame prohvetite judaismi ja kristluse nii, nagu Jeesus on seda õpetanud, puhastame sellest, mis hiljem sündis, eriti preesterlusest, saame religiooni, mis on võimeline päästma maailma kõigist ühiskondlikest pattudest. Iga inimese püha kohus on teha kõik selleks, et viia see religioon võidule." Ja meenutage meie suurt psühholoogi Pavlovit! Kas meie raamatud ei ütle mitte, et ta oli kristlane? Isegi Marx ütles eessõnas "Kapitalile", et "Kristlus, eriti selle protestantlikul kujul, on ideaalne religioon patu poolt hävitatud iseloomude taastamiseks." Mul oli iseloom, mis oli patu poolt hävitatud. Marx on mind õpetanud, et kristlaseks saamine oli selleks, et iseloom taastuks. Kuidas saate teie, marksistid, seda hukka mõista?"

Lihtne on mõista, miks kohtunik sellele ei vastanud.

Samasugusele süüdistusele, teaduse vastase usu eest, vastas kristlane kohtu ees: "Ma olen kindel, hr. kohtunik, et te ei ole nii suur teadlane, nagu seda oli Simpson, kloroformi ja paljude teiste ravimite avastaja. Kui temalt küsiti, mida ta peab oma suurimaks avastuseks, vastas ta: "See ei olnud kloroform. Minu suurimaks avastuseks on teadmine, et olen patune ja et ma võin Jumala armust saada päästetud."

Elu, eneseohverdus ja veri, mida nad on valmis oma usu eest valama, on suurim argument kristlusele, mida esindab Põrandaalune Kirik. See loob, nagu tuntud Aafrika misjonär Albert Schweitzer nimetas, "püha osaduse nende vahel, kellel on valu märk," osaduse, kuhu kuulus Jeesus, valude mees. Põrandaalune Kirik on ühendatud oma Päästjaga armastuse sidemega. Seesama side ühendab kirikuliikmeid üksteisega. Keegi maailmas ei saa neid ära võita.

Kirjas, mis salaja Venemaalt välja toodi, ütles Põrandaalune Kirik: *"Me ei palveta selle eest, et me võiksimme olla paremad kristlased, vaid et me võiksimme olla sellised kristlased, nagu Jumal tahab, et me oleksime: Kristuse sarnased kristlased, see on, kristlased, kes kannavad vabatahtlikult Jumala au risti."*

Madude kavalusega, vastavalt Jeesuse õpetusele, keelduvad kristlased alati ülekuulamistel ja kohtu ees ütlemast, kes on nende juhid.

Pravda Vostoka (Ida Tõde) 15. jaanuaril, 1966, räägib, kuidas kaebealune, Maria Sevtšuk, vastas kui temalt küsiti, kes ta Kristuse juurde tõi: "Jumal meeldis mulle oma koguduses." Teiselt küsiti: "Kes on sinu juht?". Ta vastas: "Meil ei ole inimestest juhte."

Kristlike laste käest küsiti: "Kes on õpetanud teid mitte olema pioneer ja punast kaelarätti ära võtma?" Nad vastasid, "Me tegime seda vabast tahtest. Keegi ei ole meid õpetanud."

Kuigi mõnedes paikades võib näha jäämäe tippu, praktiseerivad teistes paikades kristlased ise ristimist, et nende juhte ei arreteeritaks. Mõningates kohtades viiakse ristimisi läbi nii, et nii ristija kui ka ristitavad kannavad maske, et keegi ei saaks neist fotosid teha.

Utšitskaja Gazeta 30. jaanuaril, 1964, räägib meile ateistlikust loengust Voronini külas, mis asub Volnetšino-Korskii oblastis. Niipea, kui loengupidaja lõpetas, "hakkasid usklikud avalikult ründama ateistlikku õpetust mitmete küsimustega," millele ateistlik õpetlane ei osanud vastata. Nad küsisid, "kust on pärit teie, kommunistide, moraalsed põhimõtted, mida te kuulutate, aga mida te ei järgi - sellised nagu "ära varasta ja ära tapa"?" Kristlased näitasid õpetlasele, et kõik sellised põhimõtted tulenevad Piiblist, mille vastu kommunistid võitlevad. Õpetlane oli täiesti segaduses ja loeng lõppes usklite võiduga!

Põrandaaluse Kiriku tagakius kasvab

Põrandaaluse Kiriku kristlased kannatavad täna rohkem kui kunagi varem. Venemaal kiusatakse taga kõiki religioone. Kristlaste jaoks on südantlõhestav teada sellest, kuidas rõhutakse juute kommunistlikes maades. Aga üldiseks tagakiusu märklauaks on Põrandaalune Kirik. Nõukogude ajakirjandus teatab massiliste arreteerimiste ja kohtumõistmistest lainest. Ühes paigas pandi nelikümmend kaheksa usklikku "hulludena" hullumajja. Kakkümmend neli nendest surid mõne päeva pärast "liiga pika palvetamise" pärast! Mis ajast on pikk palve inimesi tapma hakanud? Kas sa kujutad ette, mida nad seal üle elasid?

Kõige raskem kannatus, mis neile peale sunnitakse, juhtub siis, kui avastatakse, et nad õpetavad lastele Kristusest, sest siis võetakse neilt lapsed eluks ajaks ära - ja neil ei ole õigust neid isegi külastada.

Nõukogude Liit kirjutas alla Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni deklaratsioonile "haridusalase diskrimineerimise vastu," mis seab tingimuseks: "Vanematel peab olema õigus kindlustada religioosne ja moraalne haridus oma lastele, vastavalt oma veendumustele." Reetur Karev, ametliku Baptistide Liidu juht Nõukogude Liidus, väidab ülal tsiteeritus artiklis, et see vabadus kehtib reaalselt ka Venemaal - ja petetud usuvad teda!

Sovjetskaja Rossija 4. juunil, 1963, teatab, kuidas baptist Makrinkovalt võeti ära kuus last, sest ta andis neile edasi kristliku usu ja ei lubanud neil kanda pioneeri kaelarätti.

Kui ta kuulis sellest kohtuotsusest, ütles ta vaid: "Ma kannatan usu pärast." Ta peab maksma laste internaadile temalt ära võetud laste eest. Neid mürgitatakse praegu ateismiga. Kristlikud emad, mõelge tema agooniale!

Utšitelskaja Gazeta räägib meile, et sama lugu juhtus Ignati Mullini ja tema naisega. Kohtunik nõudis, et nad oma usust loobuksid. Kohtunik ütles: "Valige Jumala ja oma tütre vahel. Kas te valite Jumala?" Isa vastas: "Ma ei loobu oma usust."

Paulus ütleb: "Kõik asjad toimivad nende heaks..." Ma olen näinud lapsi, kellede vanemad olid ära võetud ja kuigi nad kasvasid kommunistlikes koolides, said neist ikkagi kristlased. Selle asemel, et olla ateismist mürgitatud, levis nende usk, mida nad kodus olid õppinud, teistele lastele edasi!

Piibel ütleb, et kes iganes armastab oma lapsi rohkem kui Jeesust, ei ole Teda väärt. Nendel sõnadel on mõte Raudse Eesriide taga.

Proovi elada üks nädal, ilma et sa oma lapsi näeksid! Siis õpid sa tundma meie vendade kannatusi Venemaal. Isegi tänasel päeval võetakse kristlastelt ära nende lapsevanema õigused. Kõige hilisemad faktid, mida võime Nõukogude ajakirjandusest tsiteerida, puudutavad proua Sitši, kellelt, vastavalt *Znamia Junostile*, 29. märtsist 1967, võeti ära tema poeg Vjatšeslav ainult sellepärast, et ema oli poega jumalakartuses üles kasvatanud; ja proua Zabavina Habarovskist, kellelt võeti ära lapselaps Tanis, sest ta oli andnud lapsele "ebaloomuliku kristliku hariduse". (*Sovietskaja Rossija* 13. jaanuarist 1968).

Ei oleks õiglane rääkida ainult protestantlikust Põrandaalusest Kirikust.

Venemaa õigeusklikud kristlased on täiesti muutunud. Miljonid nendest on olnud vangis. Seal ei olnud neil leibasid, ristikujusid, pühakujusid, suitsutusvahendeid, küünlaid. Tavalised kirikuliikmed olid vanglas ilma preestriteta. Preestritel ei olnud rüüsid, nisuleiba ega viina, mida pühitseda, ei olnud pühasid õlised, ei olnud ette kirjutatud palvetega raamatuid. Ja nad leidsid, et saavad ka ilma nende asjadeta hakkama, minnes Jumala juurde otse palves. Nad hakkasid palvetama ja Jumal valas oma Vaimu nende peale. Siiras, tõeline vaimne ärkamine, mis sarnaneb algkristlastele, on praegu toimumas Venemaa õigeusklike seas.

Niimoodi sünnib, et Venemaal nagu ka selle liitlasmaades, eksisteerib Õigeusu Põrandaalune Kirik, mis on tegelikult

evangeelne, fundamentaalne ja Jumalale väga lähedane, mis peab harjumuse tõttu kinni ainult väga vähestest õigeusu rituaalidest. Ka Õigeusu Põrandaalune Kirik on andnud oma märtrid. Kes oskaks öelda, kus on vana Kaluga peapiiskop Jermogen praegu? Ta julges protesteerida patriarhi ja jumalatu kommunistliku valitsuse reeturliku koostöö vastu.

Viiskümmend aastat kommunistlikku võimu! Ja Venemaa ajakirjandus on täis Põrandaaluse Kiriku triumfi, kes läbib tohutuid raskusi, aga on siiski jäänud ustavaks... ja kasvab!

Meie, Rumeenias, oleme külvanud seemne oma salajase töö läbi Venemaa armee seas. Niimoodi on teinud ka teised Venemaal ja teistes Venemaa poolt vallutatud maades. Seeme on kandnud vilja.

Kommunistlikku maailma võib võita Kristusele. Kommunistidest võivad saada kristlased. Ja ka neist, keda kommunistid rõhuvad, kui me neid ainult aitame.

Tõestus selle kohta, et mul on õigus, on selles, et Põrandaalune Kirik on edenemas Venemaal, Hiinas ja peaaegu kõigis kommunistlikes maades.

Et näidata meie kaaskristlaste ilu kohutavates tingimustes, annan teile mõningad kirjad Venemaalt, milledest viimased kirjutatud on Venemaa vanglatest.

Kuidas Varja, kommunistist tüdruk, leiab Kristuse, tunnistab sellest ja saab sunnitööliseks

Kolm esimest kirja on Marialt, kristlasest tüdrukult, kes juhtis Varja Kristuse juurde.

Esimene kiri

"... ma elan jätkuvalt siin. Mind armastatakse. Mind armastab ka üks komnoor. Ta ütles mulle: "Ma ei saa aru, mis olevus sa selline oled. Paljud solvavad sind ja teevad sulle haiget, aga sa armastad kõiki." Ma vastasin, et Jumal on meid õpetanud, kuidas armastada kõiki, mitte ainult sõpru, vaid ka vaenlasi. Enne seda tegi see tüdruk mulle palju haiget, aga ma palvetasin tema eest eriti innukalt. Kui ta küsis, kas ma teda ka armastan, ma kallistasin teda ja me mõlemad hakkasime nutma. Nüüd me palvetame koos.

Palun palvetage tema eest. Ta nimi on Varja.

Kui sa kuulad neid, kes valjult Jumalat salgavad, näib nagu nad tõesti peavad seda silmas. Aga elu näitab, et paljud nendest, kuigi nad

neavad oma suuga Jumalat, igatsevad oma südames Tema järele. Ja sa kuulad tema südame oigamist... Need inimesed otsivad midagi ja proovivad katta oma sisemist tühjust jumalatusega.
Sinu õde Kristuses, Maria."

Teine kiri

"Eelmises kirjas kirjutasin sulle ateistist tüdrukust, Varjast. Nüüd ruttan teile ütlema, mu kallid, meie suurest rõõmusest: Varja on võtnud Kristuse vastu oma isiklikuks Päästjaks ja tunnistas seda avalikult kõigi ees.

Kui ta uskus Kristust ja tundis pääsemise rõõmu, oli ta samal ajal väga kurb. Ta oli õnnetu, sest oli rääkinud, et Jumalat ei ole olemas. Nüüd otsustas ta oma süüteo heaks teha.

Me läksime koos Varjaga jumalatute koosolekule. Kuigi ma hoiatasin teda, et ta ennast vaos hoiaks, oli kõik kasutu. Varja läks ja ma läksin kaasa, et näha, mis juhtub. Peale kommunistlikku laulmist (millest Varja osa ei võtnud), läks ta kogu rahva ette. Julgelt ja tundeliselt tunnistas ta kogunenute ees Kristusest kui oma Päästjast ja palus oma endistelt seltsimeestelt andestust, et ta vaimsed silmad olid kuni selle ajani olnud suletud ja ta ei olnud näinud, et on teel hukatusse ning juhib ka teisi sinna. Ta anus, et kõik jätaksid maha patu tee ja tuleksid Kristuse juurde.

Kõik jäid vaikseks ja keegi ei seganud teda. Kui ta kõne lõpetas, laulis ta kauni häälega kristliku laulu: "Ma ei häbene kuulutada Kristust, kes suri, et kaitsta oma käske ja oma risti väge."

Ja siis... siis nad viisid meie Varja minema.

Täna on üheksas maikuu päev. Me ei ole temast midagi kuulnud. Aga Jumal on võimas teda päästma! Palvetage! Teie Maria."

Kolmas kiri

"Eile, teisel augustil, vestlesin meie armsa Varjaga vanglas. Mu süda veritseb, kui ma temale mõtlen. Tegelikult on ta ikka veel laps. Ta on ainult üheksateistkümnene aastane. Usus Issandasse on ta veel vaimne beebi. Aga ta armastab Issandat kogu oma südamest ja läks kohe mööda rasket teed. Vaene tüdruk on väga näljas. Kui me teada saime, et ta on vanglas, hakkasime talle pakke saatma. Aga ta sai kätte väga vähe sellest, mis saadeti.

Kui ma teda eile nägin, oli ta kõhn, kahvatu, pekstud. Ainult silmad särasid Jumala rahust ja ebamaisest rõõmusest.

Jah, mu kallid, need, kes ei ole kogenud Kristuse imelist rahu, ei saa sellest aru... Aga kui õnnelikud on need, kellel on see rahu... Meid, kes me oleme Kristuses, ei peata ükski kannatus...

Ma küsisin läbi raudtrellide: "Varja. On sul kahju sellest, mida sa tegid?" "Ei," vastas ta. "Ja kui nad mu vabaks laseksid, läheksin ma jälle ja räägiksin neile Kristuse suurest armastusest. Ära arva, et ma kannatan. Ma olen väga õnnelik, et Issand armastab mind nii väga ja annab mulle rõõmu vastu seista kõigele, mis on Tema nime vastu."

Ma anun, et te palvetaksite kogu oma südamest tema eest. Ilmselt saadetakse ta Siberisse. Nad võtsid ära kõik ta riided ja asjad. Ta on jäänud kõigest ilma, välja arvatud need riided, mis tal seljas on. Tal ei ole sugulasi ja me peame koguma tema jaoks kõige hädavajalikumaid asju. Ma olen pannud kõrvale viimase summa, mis te mulle saatsite. Kui Varja saadetakse sundasumisele, annan ma selle talle. Ma usun, et Jumal tugevdab teda ja annab talle väga ka tulevikus vastu pidada. Hoidku teda Jumal!

Teie Maria."

Neljas kiri

"Kallis Maria, lõpuks ometi saan ma sulle kirjutada. Me jõudsime hästi kohale... Meie laager asub linnast kümne kilomeetri kaugusel. Ma ei suuda kirjeldada meie elu. Sa tead seda isegi. Tahaksin kirjutada ainult natuke endast. Ma tänan Jumalat, et Ta annab mulle tervist ja ma saan teha füüsilist tööd. Mina ja õde "X" pandi tööle töökotta. Töötame masinatega. Töö on raske ja õe "X" tervis on halb. Pean tegema tööd nii enda kui tema eest. Lõpetan kõigepealt enda töö ja siis aitan teda. Me töötame kaksteist-kolmteist tundi päevas. Me sööme samasugust toitu nagu sinagi, aga väga napilt. Aga see ei ole põhjus, miks ma sulle kirjutan.

Mu süda rõõmustab ja tänab Jumalat, et Ta näitas mulle sinu läbi teed pääsemisele. Nüüd, olles sellel teel, on mu elul eesmärk ja ma tean, kuhu minna ja mille eest ma kannatan. Mul on soov rääkida ja tunnistada kõigile suurest pääsemise rõõmust, mis on minu südames. Kes saab meid eraldada Jumala armastusest, mis on Kristuses? Mitte keegi ja mitte miski. Ei vangla ega kannatused. Kannatused, mis Jumal meile saadab, ainult tugevdavad meid rohkem ja rohkem usus Temasse. Mu süda on nii täis, et Jumala arm voolab üle. Töö juures nad neavad ja karistavad mind ning annavad mulle lisatööd, sest ma ei saa olla vait, vaid pean kõigile rääkima, mida Jumal minu jaoks on teinud. Ta on teinud minust uue loodu, uue olevuse, minust, kes olin

hukatuse teel. Kas ma saan sellest vaikida? Ei, mitte kunagi! Kuniks mu huuled saavad rääkida, tunnistan ma kõigile Tema suurest armastusest.

Teel laagrisse kohtasime paljusid õdesid ja vendi Kristuses. Kui hämmastav on, et sa tunnend läbi Vaimu, et nad on Jumala lapsed, kui sa vendi ja õdesid näed. Sellest pole vaja rääkidagi. Juba esimesest pilgust sa tunnend ja tead, kes nad on.

Kui olime teel laagrisse, tuli ühes raudteejaamas üks naine, andis meile toitu ja ütles ainult kaks sõna: "Jumal elab."

Esimene õhtu, kui siia jõudsim (see oli hilja õhtul), viidi meid pörandaalusesse barakki. Me tervitasime sealviibijaid sõnadega "Rahu teile." Meie suureks rõõmuks kuulsime igast nurgast vastust: "Me võtame teid rahuga vastu." Esimesest õhtust alates tundsim, et oleme perekonnas.

Jah, see oli nii. Meid on siin palju, kes usuvad Kristusesse kui isiklikku Päästjasse. Enam kui pooled vangidest on usklikud. Meie seas on suured evangeeliumi jutlustajad ja lauljad. Õhtul, kui me kõik peale rasket tööd koguneme, on imeline veeta kasvõi natuke aega palves meie Päästja jalgade ees. Koos Kristusega on vabadus igal pool. Ma olen õppinud siin palju ilusaid laule ja iga päev annab Jumal mulle rohkem ja rohkem oma Sõnast. Üheksateistkümnne aastaselt tähistasin ma esimest korda Kristuse sünnipäeva! See imeline päev ei lähe mul kunagi meelest! Me pidime terve päeva tööd tegema. Aga mõned vendadest said sellegipoolest käia lähedalasuva jõe ääres. Seal murdsid nad jää ja valmistasid ette paiga, kus öösel - vastavalt Jumala Sõnale - ristiti mind ja seitset venda. Oo, kui õnnelik ma olen ja kuidas ma tahaksin, et ka sina, Maria, oleksid minuga koos, et võiksin lunastada vähemalt natukene, läbi oma armastuse sinu vastu, seda valet, mida ma minevikus sinu vastu tegin. Aga Jumal paneb igatühe meist oma paika ja me peame seisma kindlalt seal, kuhu Jumal meid on pannud.

Anna edasi tervitused kogu Jumala laste perele. Jumal õnnistab rikkalikult teie tööd, nagu ta ka mind on õnnistanud. Loe Kiri Heebrealastele 12:1-3.

Kõik vennad tervitavad sind ja on õnnelikud, et sinu usk Jumalasse on nii võimas ja et sa kiidad Teda oma kannatustes lakkamatult. Kui sa teistele kirjutad, anna neile edasi meie tervitused.

Sinu Varja."

Viies kiri

"Kallis Maria. Lõpuks ometi olen ma leidnud võimaluse sulle mõned

read kirjutada. Ma võin öelda sulle, mu kallis, et Jumala armu läbi, mina ja õde "X" oleme terved ja kõik on meiega hästi. Me oleme nüüd... Nad saavad meid... ja me jääme sinna.

Ma tänan sind sinu emaliku hoolitsuse eest. Me saime kätte kõik, mis sa meile saatsid. Ma tänan sind kõige kallima asja, Piibli eest. Täna kõiki, kui sa neile kirjutad, anna edasi minu tervitused ja tänud selle eest, mis nad minu heaks on teinud.

Sellest ajast alates, kui Issand avaldas mulle oma püha armastuse sügava saladuse, pean ma ennast maailma kõige õnnelikumaks inimeseks. Tagakiusu, mida olen pidanud üle elama, pean ma eriliseks armuks. Ma olen õnnelik, et Issand andis mulle minu usu esimestest päevadest suurt õnne kannatada Tema eest. Palvetage minu eest, et võiksin jääda ustavaks kuni lõpuni.

Hoidku Issand teid ja tugevdagu teid pühaks lahinguks!

Mina ja õde "X" suudleme teid kõiki. Kui meid saadetakse... ilmselt on siis võimalus teile jälle kirjutada. Ärge muretsege meie pärast. Me oleme rõõmsad ja õnnelikud, sest meie tasu taevas on suur. Mt.5:11-12.

Sinu Varja."

See on viimane kiri Varjalt - noorelt kommunistlikult tüdrukult, kes võttis vastu Kristuse, tunnistas Temast ja saadeti sunnitööle. Temast ei kuulnud enam kunagi, aga tema ilus armastus ja tunnistus Kristusest näitab kannatava ja ustava Põrandaaluse Kiriku vaimset ilu ühes kolmandikus maailmast, mis on kommunismi all.

7. peatükk

KUIDAS LÄÄNE KRISTLASED SAAVAD AIDATA

Minu sõnum teile Põrandaalusest Kirikust

Mind on nimetatud "Põrandaaluse Kiriku hääleks". Ma ei pea ennast vääriliseks olla Kristuse ihu nii austatud osa hääli.

Sellegipoolest juhtisin ma kommunistlikes maades aastaid Põrandaaluse Kiriku ühe osa tööd. Ime läbi jäin ma ellu peale neljateistkümmet aastat piina ja vangistust, kaasaarvatud kaks aastat vangla "surma ruumis". Aga veelgi suurema ime läbi pidas Jumal sobivaks võtta mind vanglast välja ja vabastada mind Läände, et ma vabale Kirikule räägiksin.

Ma räägin vendade eest, kes lamavad paljudes nimetutes haudades. Ma räägin vendade eest, kes praegu kohtuvad salaja metsades, keldrites, katusekambrites ja teistes sellistes paikades.

Rumeenia Põrandaalune Kirik otsustas, et peaksin oma maalt lahkuma ja viima sõnumi maailma vabadele kristlastele. Ime läbi õnnestus mul välja tulla ja täita see ülesanne, mille andsid mulle need, kes jäid kommunistlikesse maadesse töötama, kannatama, eluga riskeerima ja surema.

Sõnum, mille ma toon Põrandaaluselt Kirikult on:

"Ärge hüljake meid!"

"Ärge unustage meid!"

"Ärge kandke meid maha!"

"Andke meile vajalikud töövahendid! Me maksame hinna nende kasutamise eest!"

Selline on sõnum, mille ma pean teile edasi andma.

Ma räägin vaikima sunnitud Põrandaaluse Kiriku eest, millel ei ole häält, millega rääkida.

Kuulake oma vendade ja õdede karjeid kommunistlikes maades! Nad ei palu pääsemist, ohutust või kergemat elu. Nad paluvad ainult vahendeid, et vastu tegutseda noorte, järgmise põlvkonna, mürgitamisele ateismiga. Nad paluvad Piibleid, et kasutada neid Jumala Sõna levitamisel. Kuidas saavad nad levitada Jumala Sõna, kui neil seda ei ole?

Põrandaalune Kirik on nagu kirurg, kes reisis rongis. Rong pörkas kokku teise rongiga ja sajad inimesed lamasid maas, muljutud, vigastatud, suremas. Kirurg kõndis surevate inimeste seas ja hüüdis: "Kui mul oleks vaid vahendeid!... Kui mul oleks mu töövahendid!" Nende kirurgiliste töövahenditega saaks ta päästa palju elusid. Ta tahtis seda teha... aga tal ei olnud vahendeid. Sellises olukorras on Põrandaalune Kirik. See tahab anda kõik, mis tal on. Ta tahab anda oma märtrid! Ta tahab riskeerida aastatega kommunistlikus vanglas! Aga kõik see hea tahe ei oma väärtust, kui tal ei ole vahendeid, millega seda tööd teha. Ustava, julge Põrandaaluse Kiriku palve teile, kes te olete vabad, on: "Andke meile vahendeid - evangeeliume, Piibleid, kirjandust, abi - ja meie teeme ülejäänud!"

Kuidas vabad kristlased saavad aidata

Iga vaba kristlane saab aidata järgnevalt:

Ateistid on inimesed, kes ei tunnista nähtamatuid allikaid oma elus. Neil ei ole mingit tunnetust sellest, mis on saladuseks

universiumis ja elus. Kristlased saavad aidata neid kõige paremini, kui nad ise ei käi nägemises, vaid usus ja elavad osaduses nähtamatu Jumalaga.

Nad saavad meid aidata kõige paremini siis, kui elavad järjekindlat kristlase elu, ohvrielu. Nad aitavad meid, kui protesteerivad avalikult iga kord, kui kristlasi taga kiusatakse.

Lääne kristlased saavad aidata, kui palvetavad kommunistide eest, et need võiksid saada päästetud. Selline palve võib näida naiivsena. Me palvetasime kommunistide eest ja järgmisel päeval piinasid nad meid veelgi hullemini kui enne palvet. Aga Issanda palve Jeruusalemma pärast oli samuti naiivne. Nad löid Ta peale seda palvet risti. Aga ainult mõni päev hiljem löid nad endale vastu rindu ja ühe päevaga pöördus viis tuhat inimest.

Ka teiste jaoks ei läinud palve tühja. Iga palve, mida ei võeta vastu nende poolt, kelle eest sa palvetad, tuleb tagasi sinu juurde suurte õnnistustega ja saab needuseks selle jaoks, kes oli su palve objektiks. Täites Kristuse sõnu, mina ja paljud teised kristlased palvetasime alati Hitleri ja tema meeste eest. Ja ma olen kindel, et meie palve aitas teda võita sama palju kui aitasid tema vaenlaste kuulid.

Me peame armastama oma ligimesi samamoodi nagu armastame ennast. Kommunistid on meie ligimesed nagu ka kõik teised.

Kommunistid on tagajärg Kristuse sõnade mitte täitmisest: "Mina olen tulnud, et anda elu ja seda ülirohkesti." Kristlased ei ole veel kellegi elu ülikülluslikuks teinud. Nad on jätnud mõne inimese kõige väärtusliku servale siin elus. Need mässasid ja tegid kommunistliku partei. Nad on tihti olnud ühiskonna ülekohtu ohvriteks. Nüüd on nad kibestunud ja kurjad. Me peame võitlema nende vastu. Aga kristlased, isegi kui nad võitlevad vaenlase vastu, saavad neist aru ja armastavad neid.

Me ei ole süütud faktis, et mõned inimesed on kommunistid. Me oleme süüdi vähemalt selles, et ei ole täitnud oma kohust.

Seda peame me kõik lunastama neid armastades (mis ei tähenda, et nad meile peaksid meeldima) ja palvetama nende eest.

Ma ei ole naiivne, et usuksin, et ainult armastus probleemi lahendaks. Ma ei soovitaks riigi valitsusel maffia probleemi ainult armastuse läbi lahendada. Peavad olema politsei jõud, kohtunikud ja vanglad maffia jaoks, mitte ainult pastorid. Kui maffiosod ei paranda meelt, tuleb nad vangi panna. Ma ei kasutaks kunagi kristlikku väljendit "armastus", et seista vastu poliitilistele, majanduslikele või kultuurilistele võitlustele kommunistide vastu, nähes seda, et nad ei ole midagi muud, kui vaid rahvusvahelise ulatusega gängsterid. Gangsterid varastavad rahakoti, nemad varastavad maid.

Aga pastor ja individuaalne kristlane peavad tegema oma parima, et tuua kommunistid Kristuse juurde - misiganes kuritegusid nad ka teinud ei oleks - samuti ka kommunistide süütud ohvrid. Me peame arusaamisega nende eest palvetama.

Piibleid ja evangeeliume on kiiresti vaja

Teiseks: vabad kristlased saavad aidata, kui saadavad Piibleid ja Piibli osi. On olemas vahendid, mille kaudu saab neid ohutult kommunistlikesse maadesse saata. Sellest ajast saadik, kui ma välja tulin, olen juba palju Piibleid sinna saatnud ja need on korralikult pärale jõudnud. Kindlasti on olemas teed, mida mööda saab Piibleid saata, kui ainult vabad kristlased nendega oma vendi ja õdesid Põrandaalusest Kirikust varustaksid. Veel Rumeenias olles sain ma palju Piibleid, mis toodi sisse erinevatel viisidel. Küsimus ei ole selles, kuidas neid saata. Need Piiblid tuleb leida.

Piibleid on hädasti vaja. Tuhanded kristlased ei ole näinud Piibleid ega evangeeliume kahekümne või viiekümne aasta jooksul Venemaal ja Venemaa liitlasmaades.

Ühel päeval tulid minu juurde kaks väga räpast külameest. Nad olid külast linna tulnud, et töötada talv läbi kaevates külmunud maad, et teenida raha selleks, et osta vana, räbaldunud Piibel ja viia see külla tagasi. Et ma olin Ameerikast Piibleid saanud, sain anda neile uue Piibli, mitte vana ja räbaldunud. Nad ei suutnud oma silmi uskuda! Nad püüdsid maksta mulle rahaga, mis nad maa kaevamise eest olid saanud. Ma keeldusin raha võtmast. Nad tormasid tagasi oma külla koos Piibliga. Mõni päev hiljem sain kirja, mis oli täis ülevoolavat rõõmu ja tänu Pühakirja eest. Kolmkümmend külaelanikku olid sellele alla kirjutanud! Nad olid hoolikalt Piibli kolmekümneks osaks lõiganud ja osasid seejärel üksteisega vahetanud!

On küllalt pateetiline kuulda, kuidas venelane palub sinult ühte lehekülge Piiblist. Sellega toidab ta oma hinge. Nad vahetavad rõõmsalt lehma või kitse Piibli vastu. Üks mu tuttav vahetas oma pulmasõrmuse räbaldunud Piibli vastu. Meie lapsed ei ole kunagi näinud jõulukaarti. Kui nad said ühe jõulukaardi, kogunesid kogu küla lapsed selle ümber ja mõni vana mees selgitas neile Jeesusest, neitsi Maarjast ja kogu loo Kristusest ja päästmisest. Kõik algas... ühest jõulukaardist! Me saadame Piibleid, evangeeliume ja kirjandust. See on üks viis, kuidas *teie* saate midagi teha.

Kolmandaks, me peame trükkima ja saatma spetsiaalset kirjandust, et vastu rünnata ateistlikule mürgile, mida antakse

lasteaiast kuni ülikoolideni. Kommunistid on teinud raamatu "Ateisti Käsiraamat". See on ateisti "Piibel". Lihtsamal kujul õpetatakse seda lasteaedades, selle käsiraamatu põhjalikumaid versioone õpetatakse siis, kui lapsed kasvavad. Õel "Piibel" järgneb lapsele kogu tema kasvuaegal ja mürgitab teda sel teel ateismiga. Kristlik maailm ei ole kunagi trükkunud vastust "Ateisti Käsiraamatule": Me saame seda teha ja peame trükkima ja saatma kristliku vastuse mürgitavale, ateistlikule kirjandusele. Me peame tegema seda kohe, sest Põrandaalusel Kirikul ei ole kirjandust, mida anda noortele, keda see ateistlik raamat on mürgitanud. Põrandaalusel Kirikul on käed selja taha seotud, kuni tal ei ole kirjandust kommunistlike maade erinevates keeltes.

Meie mürgitatud noorus peab saama vastuse - Jumala vastuse - kristliku vastuse - meie vastuse! See on veel üks asi, millega te saate aidata, kui aitate meil luua sellist kirjandust, mis vastaks "Ateisti Käsiraamatule" - illustreeritud noorte kirjandust ja laste Piibleid.

Neljandaks, peame "ühendama" oma käed koos Põrandaaluse Kiriku liikmetega ja andma neile finantsilised vahendid, et reisida ja liikuda inimesi evangeliseerides. Praegusel hetkel on paljud neist "aheldatud" oma kodudesse finantside puudumise tõttu, millega saaks osta sõidupileteid, bussi ja rongipileteid ja toitu tee peale kaasa. Niimoodi on nad jäänud saatuse hoolde ja ei saa liikuda kahekümne või kolmekümne kilomeetri kaugustesse küladesse, kes asjata kutsuvad neid oma salajastele koosolekutele. Kui te annaksite neile mõned dollarid kuus (10-20\$), päästaksite nad "ahelatest" ja nad saaksid nendele kutsetele vastata ning minna Jumala Sõnaga kaugetesse linnadesse ja küladesse.

Endised pastorid, kes on olnud vanglates oma usu pärast, põlevad evangeeliumi sõnumist; neil on põlev armastus kadunud hingede vastu, aga neil ei ole vahendeid, millega oma sõnumit linnadesse ja küladesse viia. Mõned dollarid kuus annaks neile need vahendid.

Kristlastest kirikuliikmed peavad saama abi. Kristlastena teenivad nad vaevu, et ellu jääda, nii et neile ei jää alles midagi, millega evangeeliumi külast külla ja linnast linna viia. Mõne dollariline "ime" kuus võimaldaks seda neile.

Pastorid ametlikes kirikutes, kes peavad salajasi, paralleelseid teenistusi, vajavad raha selle eesmärgi jaoks. Nende kommunistide poolt määratud "palk" on väga väike. Nende pastorite tahe riskeerida oma vabadusega kommunistlikku korda ignoreerides ja lastele, noortele ja täiskasvanutele evangeeliumi kuulutades, ei ole piisav. Neil on vaja vahendeid, et viia ellu oma viljakat, salajast teenistust.

Kümme kuni kakskümmend dollarit kuus aitaks sellist Põrandaaluste Kiriku liiget efektiivses evangeeliumi levitamises. See on veel üks viis, kuidas sa saad aidata Põrandaalust Kirikut.

Me peame raadio kaudu saatma evangeeliumi kommunistlikesse maadesse. Kasutades vaba maailma raadiojaamu, saame vaimset toitu Põrandaalust Kirikut, kes vajab suuresti Elu Leiba. Et kommunistid kasutavad lühilainelist raadiot oma propaganda levitamisel rahvale, on miljonitel venelastel ja teistel orjastatud rahvastel kodudes raadiod, et neid programme kuulata. Uksed on avatud selleks, et kommunistlikesse maadesse raadiosaateid lasta. See töö peab kasvama. Põrandaalusel Kirikul peab olema vaimset toitu, et luua neid saateid. Niimoodi saaksite aidata Põrandaalust Kirikut kommunistlikes maades.

Kristlastest märtrite perekondade tragöödia

Me peame varustama abiga kristlastest märtrite perekondi. Kümned tuhanded sellised perekonnad kannatavad praegu kirjeldamatult raskel moel. Kui arreteeritakse Põrandaaluse Kiriku liige, tabab kogu perekonda kohutav draama. Igasugune abi neile on seadusega ära keelatud. Kommunistid on väga hästi ära planeerinud, kuidas suurendada koju jäänud laste ja naise kannatusi. Kui kristlane läheb vangi - ja tihti ka piinadesse ja surma - siis alles kannatused algavad. Tema perekond kannatab lõputult. Ma võin öelda teile fakti, et kui lihtsad kristlased vabas maailmas ei oleks saatnud minu perekonnale abi, ei oleks me ellu jäänud ega kirjutanud praegu neid ridu!

Just nüüd toimus uus laine massilisi arreteerimisi ja terrorit kristlaste vastu Venemaal ja teistes kohtades. Kogu aeg surevad inimesed märtrisurma. Kuigi nad lähevad hauda ja saavad igavese tasu, jäävad nende perekonnad väga kohutavatesse tingimustesse. Me suudame neid aidata ja peame seda tegema. Loomulikult peame aitama nälgivaid indialasi ja aafriklasti. Aga kes väärrib kristlaste abi rohkem, kui nende inimeste perekonnad, kes on surnud usu pärast Kristusesse või keda piinatakse kommunistlikes vanglates nende usu pärast?

Minu vabanemisest saadik on Jeesus saatnud palju abi kristlastest märtrite perekondadele Kommunistlikusse Maailma. Aga tehtud on veel vähe võrreldes sellega, mida me suudaksime teha koos teie abiga.

Põrandaaluse Kiriku liikmena, olles kannatanud ja ellu jäänud, olen toonud teieni sõnumi, väljakutse, palve minu vendadelt, kes minust maha jäid.

Nad saatsid mu, et annaksin edasi nende sõnumi. Ime läbi olen jäänud ellu ja saan selle edasi anda.

Ma rääkisin sellest, kui väga vajab kommunistlik maailm Kristust. Ma rääkisin sellest, kui väga vajavad abi kristlastest märtrite perekonnad. Ma rääkisin teile praktilistest viisidest, kuidas te saate aidata Põrandaalusel Kirikul täita evangeeliumi levitamise missiooni.

Kui mind peksti jala taldade alt, mu keel karjus. Miks mu keel karjus? Seda ju ei löödud. Keel karjus, sest keel ja jalad on sama ihu osad. Ja teie vabad kristlased olete osa samast Kristuse ihust, mida praegu kommunistlike maade vanglates pekstakse, kes nüüd annab oma märtrid Kristuse eest.

Kas te tunnete meie valu?

Algkogudus kogu oma ilus, ohvrites ja pühendumises on taas elav kommunistlikes maades.

Kui meie Issand Jeesus Kristus oli palveagoonias Ketsemani aias, olid Peetrus, Jakoobus ja Johannes ainult kiviviske kaugusel ajaloo kõige suuremast draamast - *aga nad magasid*. Kui palju teie enda kristlikust hoolest ja andmisest on suunatud märtritest kiriku toetuseks? Küsi oma pastoritelt ja kirikujuhtidelt, mida tehakse teie nimel selleks, et aidata teie vendi ja õdesid Raudse Eesriide taga.

Raudse Eesriide müüride taga on uuesti käimas algkoguduse draama, julgus ja märterlus - nüüd - ja vaba kirik magab.

Meie vennad seal, üksi ja ilma abita, peavad kahekümnenda sajandi suurimat, kõige julgemat lahingut, mis on võrreldav algkoguduse kangelaslikkuse, julguse ja pühendumusega. Ja vaba kirik magab edasi, unustades nende võitluse ja agoonia, täpselt nagu Peetrus, Jakoobus ja Johannes magasid edasi oma Päästja agoonia hetkel.

Kas ka sina magad, kui Põrandaalune Kirik, teie vennad Kristuses, kannatab ja võitleb üksi evangeeliumi eest?

Kas sa kuuled meie sõnumit: "Ärge unustage meid, aidake meid!"
"Ärge hüljake meid!"

Nüüd olen ma edasi andnud teile sõnumi ustavalt, märterlikult, Põrandaaluselt Kirikult kommunistlikes maades - teie vendadelt ja õdedelt, kes kannatavad ateistliku kommunismi ahelates.